

YESU KERISI YI BENGÖ NIVESA SËN MATAI KEVU

Yesu Kerisi Yi Degwa
(Lk 3:23-38)

- 1** ¹ Yesu Kerisi yi degwa lo sënë: Yesu saga sën Davit* yi mewis, geDavit saga sën Abraham yi mewis.
- ² Abraham ҡo Isaak, gIsaak ҡo Yakop, geYakop saga sën ҡo Yuda losho ari lo.
- ³ GeYuda ҡo Peres luho avëhnö Sera, geluho ataj Tamar. GePeres ҡo Hesron. Ga, Hesron ҡo Ram.
- ⁴ Ga, Ram ҡo Aminadap, gAminadap ҡo Nason, geNason ҡo Salmon.
- ⁵ GeSalmon ҡo Boas, gata Rahap. GeBoas ҡo Obet, gata Rut. Ga, Obet ҡo Yese, ⁶geYese ҡo Mehö-los-bengö Davit, geDavit ҡo Solomon, gata sën Uria venë wirek lo.
- ⁷ Loga, Solomon ҡo Rehoboam, geRehoboam ҡo Abiya, gAbiya ҡo Asa.
- ⁸ Ga, Asa ҡo Yosapat, geYosapat ҡo Yoram, geYoram ҡo Usia.
- ⁹ Ga, Usia ҡo Yotam, geYotam ҡo Ahas ga, Ahas ҡo Heseikia.
- ¹⁰ Ga, Heseikia ҡo Manase, geManase ҡo Amos, gAmos ҡo Yosia.
- ¹¹ GeYosia ҡo Yekonia losho ari lo, lob loҡ buk saga alam Babulon* deduu alam Israel vahi medeķo sir ya denedo hir nyëğ.
- ¹² Deya denedo nyëğ böp Babulon* lom Yekonia ҡo nalu Sealtiel. Lob Sealtiel ҡo Serubabel, ¹³lob Serubabel ҡo Abiut, gAbiut ҡo Eliakim, gEliakim ҡo Asor.
- ¹⁴ GAsor ҡo Sadok, geSadok ҡo Akim, gAkim ҡo Eliut.
- ¹⁵ GEliut ҡo Eleasar, gEleasar ҡo Matan, geMatan ҡo Yakop ngwë.
- ¹⁶ GeYakop sënë ҡo Yosep sën Maria regga, lob Maria saga sën ҡo Yesu, sën denenër bë Kerisi* lo.
- ¹⁷ Nebë saga lob sir pin Abraham yi mewis sir, beyam verup loҡ Davit saga, besir yu nemadluho-bevidek-lubeluu. Gevu Davit beyam verup loҡ

buk sën deko sir ya denedo nyëg böp Babulon*, saga sir yu nemadluho-bevidek-lubeluu. Lob vu buk sën deko sir ya denedo nyëg böp Babulon* beverup loḵ Kerisi*, og sir yu nemadluho-bevidek-lubeluu nebë saga ving.

Maria Ƙo Yesu Kerisi

(Lk 2:1-7)

¹⁸ Yesu ata ƙo yi lo degwa nebë sënë: Deggooin ata Maria raḵ in jaḵ vu Yosep, rëḵ luho yô nahën denedo, log Maria nalu loḵ raḵ Anon Vabuung. ¹⁹ Yosep sën deggooin raḵ bë natsu regga lo, yi mehö netetuu aggata niröp, lob su bë rëḵ nanër avëh yi ƣaḡek nimumsën rangah vu alam pin rë. Gaḵ vonḡin bë bepul Maria vunsën. ²⁰ Yosep nahën kwa nevo nebë sënë, loḵ Mehöböḡp yi angër yam vu yi loḵ pesepsën benër vu bë, “Davit* yi mewis Yosep-e! Gwengö! Su nim dëlin Maria! Gaḵ gweḵo nök natsu venëm. Hurmahen sën loḵ nare ayo lo, saga Anon Vabuung vonḡ vu yi. ²¹ Rëḵ geḵo nalu aḡuu lom ƣenanër arë nabë Yesu. In rëḵ geḵo yi alam vër in hir nipaya nyëvewen.”

²² Ngaa pin sënë anon raḵ yoh vu ƣaḡek sën Mehöböḡp vonḡ verup mehö-nenër-ƣaḡek-rangahsën Yesaya avi lo nebë:

²³ “Ham gwengö rë! Rëḵ avëh avö nalu doḵ, lom geḵo nalu aḡuu. Lob rëḵ ƣenanër arë nabë Emanuel.”

Arë sënë degwa nebë ‘Anutu nedo ving hil’.

²⁴ Lob Yosep ggëp mepesep ggovek gekedi raḵ, lom vonḡ yoh vu sën Mehöböḡp yi angër nër vu yi lo. Ya beḵo avëh netu venë, ²⁵ rëḵ su neya aggata ving yi rë, gema rot, beya verup loḵ buk sën venë ƙo nalu aḡuu lo. Lob tahi ggev raḵ nebë Yesu.

Alam Los Kwaj Böp Vu Alam-yu-ngwë Yam Delë Yesu

2 ¹ Maria ƙo Yesu vu Betlehem ggëp Yudea loḵ buk sën Herot* tu mehö-los-bengö menedo. Ƙo ggovek, lom alam kwaj böp la vu nyëg mala neverup bedeyam Yerusalem medeloḵ tepëḵ bë, ² “Alam Yuda hir mehö-los-bengö hurmahen mewis sën lo tena? He halë yi betuheng verup ggëp sën nyëg mala neverup, lom he yam in bë ƣaḵo arë jaḵ.” ³ Mehö-los-bengö Herot* ngo hir ƣaḡek saga, lob lëḵ anon, balam Yerusalem pin delëḵ ving. ⁴ Lob tahi alam-deneḵo-seriveng hir ggev los alam-horek-yi pin ya vu yi beloḵ tepëḵ in sir bë, “Kerisi* ata geḵo yi gëḡ tena?” ⁵ Lob denër yah bë, “Ata geḵo yi gëḡ Betlehem vu distrik Yudea, in mehö-nenër-ƣaḡek-rangahsën kevu ƣaḡek meneggëḡ nebë:

⁶ ‘Hong Betlehem vu nyëḡ Yuda,

su ƣetu nyëḡ Yuda yi beggang-bu mahen tamusën rë, gaḵ ƣekwesuu.

In ggev böḡ ti rëḵ berup doḵ hong,
lob ƣëḡin salam Israel.’ ”

⁷Herot* ngö nebë saga lob vun yi metahi alam los kwaj böp saga yam, belok tepək in sir in bë jak ni niröp nabë betuheng saga verup lok buk tena. ⁸Log vonğ sir ya Betlehem genër vu sir bë, “Ham na sero hurmahen saga niwëek ata, lob bë ham natök vu yi, og ham gweko gägek nom vu sa, in senök gaço arë jak geving.”

⁹Dengö mehö-los-bengö yi gägek saga ggovek log deya. Lob betuheng sën delë neggëp nyëğ mala neverup lo, muğin beya nare ya valek nyëğ sën hurmahen neggëp lok lo. ¹⁰Delë betuheng lom kwaj vesa rot. ¹¹Lob delok ya begganğ ayo bedelë hurmahen luho ata Maria, lob deyun lusej vu los deko yi rak. Gedeggoo kupek la lok hir kerong yoh vu sir bedevo vu yi. Goor, gekele niğegwi reggu nivesa sën denenër arëj nebë praginsëj* los mur*. ¹²Log Anutu vo pesepsën vu sir lok buk bë su nah deberup vu Herot*, lom deyoh aggata ngwë medeyah medeya bej.

Yosep Kō Venë Lu Nalu Rak Medeluk Medeya Ejep

¹³Deya ggovek, log Mehöböp yi angër ti yam vu Yosep benër vu yi lok pesepsën bë, “Kwedi gweko hurmahen luho ata jak, megebeya megena Ejep. In Herot* vonğin sero hurmahen bengis yi nadiik.” ¹⁴Lob Yosep kedi meko hurmahen luho ata rak lok buk beya Ejep. ¹⁵Lob ya denedo sagu rot beya verup lok buk sën Herot* diik. Devong nebë saga lob gägek sën Mehöböp vonğ verup mehö-nenër-gägek-rangahsën avi lo anon rak nebë: “Sa tahi naluğ vu Ejep yam.”

Herot* Sis Hurmahen Ngahisekë Medediik

¹⁶Rëk Herot* rak ni bë alam los kwaj böp saga dekuung in yi, lob ahë sengën pangsën rot, bevong alam la deya Betlehem los nyëğ mahen mahen sën neggëp dus vu lo, bedesis hurmahen maluh pin bedediik. Sir sën ataj nahën neko sir lo rot, beya verup lok sën hir ngebek netu luu rak lo, yoh vu buk sën alam los kwaj böp denër vu Herot* bë delë betuheng nyëdahis lo. ¹⁷Lom mehö-nenër-gägek-rangahsën Yeremia yi gägek sën kevu meneggëp lo anon rak. Sënë nebë:

¹⁸“Aye ti dedun vu nyëğ Rama.

Nesu los nengeek böpata.

Rakel nesu in nalu lo,

medenahubin yi, rëk ma gesu yoh vu rë.

In nalu lo su denedo rë, gağ malaj ma.”

Yosep Lööho Venë Lu Nalu Vu Ejep Medeyom

¹⁹Herot* diik ggovek, lom mëm Mehöböp yi angër ti yam tato yi vu Yosep ggëp Ejep lok pesepsën, ²⁰menër vu yi bë, “Kwedi gweko hurmahen luho ata jak megenah Israel hir dob. In alam sën bë dengis hurmahen lo dediik.”

²¹Lob Yosep kedi meko hurmahen luho ata rak, beyah Israel hir dob. ²²Rëk ngo bë Arkelaus lok yah ama Herot* ben betu alam Yudea hir mehö-los-bengö lob ggöneng in yi besu ya sagu rë. Rëk Anutu vo pesepsën vu Yosep in tato aggata vu yi, lob ya los distrik Galilea. ²³Ya nedo nyëg ti arë nebë Nasaret. Lom alam-denenër-gägek-rangahsën hir gägek lo anon rak. Sën denër bë:

“Rëk denanër yi nabë yi Nasaret ti.”

Mehö-neripek-alam Jon Nër Gägek

(Mk 1:2-8; Lk 3:1-18; Jn 1:19-28)

3 ¹Vu buk saga mehö-neripek-alam Jon verup nedo nyëg-yumeris ggëp Yudea hir dob, benenër gägek bë, ²“Ham gwegin ham in Nyëg-yägek-yi vongin anon jak.” ³Jon saga sën Anutu vong gägek rak yi verup mehö-nenër-gägek-rangahsën Yesaya avi nebë:

“Mehöti aye nerak lok nyëg-yumeris bë,

‘Ham bolinin Mehöböp yi aggata,
meham sesor begëp niröp.’”

⁴Jon sënë neröp röpröp ading sën denevasu rak kamër niviis lo, genevëh kabi neggëp balo. Genegga sepaak los nenum beggoh netu yi nos. ⁵Lob alam Yerusalem losho alam nyëg Yudea pin, galam pin sën denedo dus vu bël Yordan lo deneya vu yi. ⁶Bedenër hir ngaa nipaya rangah geJon neripek sir luk bël Yordan. ⁷Lok Jon lë bë alam Parisai* los alam Sadukai* ngahi deyam vu yi in bë dejipek bël geving, lom nër vu sir bë, “Nyël nalu ham! Re nër vu ham bë ham beya in nyëvewen sën rëk natök vu ham vu buk tamusën agi? ⁸Ham gwevong ngaa niröp noh vu sën ham wërin ayomin lo, in tato nabë ham wërin ham yonon. ⁹Ham su kwamin bo megweko gägek jak nah menanër nabë Abraham yi mewis ham. Gak sa nanër vu ham nabë Anutu yoh vu bë gevong gelong sënë denatu Abraham yi mewis. ¹⁰Yönon, in koov nevu nevalek keke gëga meneggëp vorot, in keke pin sën su denesis anoj nivesa rë lo, saga rëk dengap bedegetë jak na nengwah.

¹¹Sa naripek ham rak bël mu, in bë ham gwërin ham. Gak mehö los niwëek ti kesuu sa rëk tamuin sa menam, lob sa su mehö nig vesa yoh vu in bë sa natu yi hur ti menakah vaha suu vër rë. Mehö sënë rëk basuh ham begevong Anon Vabuung vu ham vahi gegevong benengwah ga ham vahi. ¹²Jom yi savor lok ya nema vorot in tetëhin kale kale na in yi wit* gahis, gengupin jak na jök-wit-yi. Gak kale kale saga, og rëk besi jak na nengwah sën medo netum degwata lo.”

Jon Ripek Yesu

(Mk 1:9-11; Lk 3:21-22)

¹³Nebë sënë lob Yesu vu Galilea meluk meya bël Yordan vu Jon, in bë Jon jipek yi. ¹⁴Rëk Jon nërin yi bë, “Bë gejipek sa og mëm nivesa, ma

nebë va sën geyam vu sa-ë?” ¹⁵Rëk Yesu nër yah vu yi bë, “Ġenakööġ galu dahun hil gesepa doġ Anutu yi aggata nabë sënë rë loġ mëm.” Lob Jon yoġekin yi ġaġek beripek yi.

¹⁶Yesu ripek bël ggovek geraġ yom roneġ, lob pevis beyaġek tateġin yi, gelë Anutu yi Anon Vabuung ni nebë soġ nuung ti beluġ yam nare raġ yi. ¹⁷Log ġaġek ti yam vu yaġek bë, “Yiġ sa naluġ sënë sën saheġ neving yi los halë yi nivesa lo!”

Satan Pelëpin Yesu Vu Nyëġ-yumeris

(Mk 1:12-13; Lk 4:1-13)

4 ¹Ggovek saga log Anon Vabuung li Yesu raġ meya nyëġ-yumeris in Satan pelëpin yi. ²Yesu su gga nos rë genedo meris buk geranġah mehödahis luu, lom diiġahë. ³Lob mehö-pelëpinsën-ala ya menër vu yi bë, “Bë Anutu nalu hong, og ġenanër ġelönġ sënë denatu brët!” ⁴Rëk Yesu nër yah vu bë, “Ġaġek negġëp loġ Anutu-yi-ġapiya bë:

‘Nos mu su yoh vu bë gevonġ bemehönon demedo vesaj rë, ġaġ yik ġaġek pin sën neverup raġ Anutu avi lo nejom ahon ving.’”

⁵Loġ Satan ġo yi beluho deya nyëġ vabuung Yerusalem, beġo yi raġ ya dub-vabuung-böp yu vavunë, log nër vu yi bë, ⁶“Bë Anutu Nalu hong, og ġwetë hong na dob, in ġaġek negġëp loġ Anutu-yi-ġapiya bë:

‘Rëk gevonġ yi angër lo nam degeġin hong nivesa.’

Log ġaġek ngwë nër bë:

‘Rëk detabuu hong doġ nemaj gesu rëġ ġengis vaham ġaġ ġelönġ rë.’”

⁷Loġ Yesu nër yah vu yi bë, “Ġaġek ngwë negġëp loġ Anutu-yi-ġapiya ving nebë:

‘Su ġeseggi Mehöböp sën hong Anutu.’”

⁸Loġ tum Satan ġo yi meluho deya ġedu ading ti, beya tato nyëġ dob pin los mehönon pin gehir ngaa nivesa vesa pin vu yi, ⁹log nër vu bë, “Bë ġengun lup vu sa los gweġo sarëġ ġaġ, og sëġ dëëin ngaa los arë arë pin sënë nöġ vu hong!” ¹⁰Rëk Yesu nër yah vu bë, “Satan! Gweġo hong ġaġ meġena! Ġaġek negġëp loġ Anutu-yi-ġapiya nebë:

‘Yiġ gweġo Mehöböp sën hong Anutu lo ġaġ, beġëġurek yi yö timu babu!’”

¹¹Lob Satan veya in Yesu meya, ġangër yam deneloġ vu yi.

Yesu Vong Huk Muġinsën Vu Galilea

(Mk 1:14-15; Lk 4:14-15)

¹²Deduu Mehö-neripek-alam Jon ahon beya nedo ġarabus, beYesu ngo bengö lom tah yi yah distrik Galilea. ¹³Loġ vuu Nasaret geya nedo Kapernaum sën negġëp ngaggee böp Galilea nenga benegġëp ya los alam Sebulon los Naptali hir dob lo. ¹⁴Ya saga lob ġaġek sën mehö-nenër-ġaġek-ranġahsën Yesaya nër lo anon raġ nebë:

15 “Alam Sebulon los alam Naptali hir dob,
ggëp aggata sën neya los ngaggee Galilea vu bël Yordan nenga
vahi sagu.

GeGalilea hir dob vahi sën alam dahis yam denedo loḵ lo.

16 Nengwah-tumsën böpata jëh raḵ alam sën denedo
loḵ malakenu ayo lo!

Denedo loḵ nyëḡ malakenu sagi bebë denadiik bemalaj nama na,
loḵ Rangah raḵ in sir!”

17 Vu buk saga Yesu ḵo yi huk raḵ benër gaḡek rangah bë, “Ham
gwegin ham! In Nyëḡ-yaḡek-yi vonḡin anon jak.”

Yesu Ggootin Yi Hur Maluh Lubellu Raḵ

(Mk 1:16-20; Lk 5:1-11)

18 Yesu neyoh ngaggee böp Galilea nenga, lom töḵ vu Simon sën
denenër arë ngwë nebë Pita lo luho ari Andreas, geluho medo denetë leḵ
luḵ ya ngaggee in bë deḡeo ḡël, in yik luho yö hir huk sagi. 19 Lob Yesu
nër vu luho bë, “Melu nam sepa sa natu sa hur besa tahu meluu in melu
gweḵo mehönon denam vu sa nabë sën melu neḵo ḡël agi.” 20 Lob pevis
beluho devuu hir leḵ geya desepa yi melööhö deya.

21 Lööhö deya beya deverup, lob lë mehöti luho ari, Yakobus luho
ari Jon sën Sebedi nalu luho. Luho raḵ denedo yaḡ ving amaj Sebedi,
medenejoo hir leḵ vepulsën yah. Loḵ Yesu tahi luho, 22 lob luho devuu
amaj los yaḡ ya pevis geya desepa yi.

Yesu Nër Gaḡek Loḵ Dub-supinsën-yi

(Lk 6:17-19)

23 Log Yesu yoh vu distrik Galilea pin benër gaḡek vu alam loḵ dub-
supinsën-yi. Nër Bengö Nivesa raḵ Anutu-yi-nyëḡ, gevong balam hir niraksën
aggagga pin nivesa raḵ. 24 Lob Yesu bengö ya meyoh vu distrik Suria pin, lom
deḵo alam sën nij raḵ aggagga los alam sën nij nesang lo, galam sën memö
nipaya nevong sir lo, galam sën bedo nevesi sir lo, galam sën sekëḡ neselöngin
lo pin, medeya vu yi mevong benijvesa neraḵ. 25 Lob alam ngahiseḵë vu
distrik Galilea los Beggang-bu-nemadluho gevu nyëḡ böp Yerusalem los
distrik Yudea pin, gevu bël Yordan vahi yi, bedesepa yi medeya.

Yesu Nër Gaḡek Ggëp Këdu

5 1 Yesu lë alam ngahiseḵë denesupin sir, lom raḵ ya këdu ti meto nedo,
geyi hur maluh deya vu yi, 2 lom tateḵin gaḡek vu sir nebë sënë:

Yesu Nër Mehönon Nebë Sënë Sën Kwaj Vesa

(Lk 6:20-23)

3 “Alam sën derak ni bë su nijvesa rë lo, kwaj vesa,

- in detu Anutu-yi-alam berëk demedo nivesa dok yi nyëg.
 4 Alam sën ayoj maggin in ngaa nipaya sën nedo dob lo, kwaj vesa,
 in Anutu rëk gevonë mayoj nivesa.
 5 Alam sën denedahun arëj lo, kwaj vesa,
 in rëk dob ala sir.
 6 Alam sën ahëj ving rot bë degevonë ngaa niröp mu nebë sën alam
 dediikahëj in nos lo, kwaj vesa,
 in Anutu rëk gevonë banon jak benajom sir ahon.
 7 Alam sën kwaj paya in alam vahi bedenelok vu sir lo, kwaj vesa,
 in Anutu rëk gevonë dok nah vu sir nabë.
 8 Alam sën ayoj neggëp niröp rot lo, kwaj vesa,
 in rëk degelë Anutu.
 9 Alam sën denevonë in bë dedahun begö na lo, kwaj vesa,
 in Anutu rëk nanër nabë nalu sir.
 10 Alam sën deneko maggin in denesepa lok ngaa niröp los yohvu lo,
 kwaj vesa,
 in detu Anutu-yi-alam berëk demedo nivesa dok yi nyëg.
 11 Alam rëk depelë ham gedegevonë rii jak ham gedenanër gägek
 nipaya kuungsën aggagga jak ham in denelë bë sa alam ham, rëk mu
 mëm ham kwamin vesa. 12 Ham ayomin nivesa bekwamin vesa anon, in
 ham nyëvewen rëk gëp yağek, in denevonë nebë saga vu alam-denenër-
 gägek-rangahsën wirek.”

Yesu Nër Ġägek Peggirinsën Rağ Mamireng Los Rangah
(Mk 9:50; Lk 14:34-35)

13 “Ham nebë dob sënë yi mamireng. Rëk mamireng bë nimök jak, og
 rëk hil gevonë benengën jak nah nabë va? Mamireng nebë saga hen huk
 ma, om hil getë na balam debakë duk dob. 14 Geham nebë dob sënë yi
 rangah. Nyëg ti bë medo jak kedu, og su yoh vu bë bun yi rë. 15 Gemehöti
 su netaggi lok ram menetunë ggevek ya dëg ayo rë. Ma rot. Gağ mu
 netunë rağ nedo reek vavunë in bë natum jak alam pin sën denedo
 beggag ayo lo. 16 Om ham najëh jak alam pin malaj nabë saga, lob rëk
 degelë ngaa nivesa sën ham nevonë lo, lob rëk degeko ham Amamin sën
 nedo yağek lo arë jak.”

Yesu Nër Ġägek Rağ Horek

17 “Ham su kwamin bo nabë seyam in dahun Moses yi horek los alam-
 denenër-gägek-rangahsën hir gägek na. Gağ ma. Sa su yam in bë dahun
 na rë, gağ seyam in bë tatekin degwa begevonë banon jak. 18 Sa nanër vu
 ham yonon nabë Anutu su rëk dëin gägek metes teka, ma nyë dus ti sën
 neggëp lok horek-ë, begeto megëp rë. Gağ yö rëk gëp nabë sënë rot, bena
 berup dok buk sën yağek los dob nama na, gAnutu yi gägek pin anon

jaḵ rë. ¹⁹Om bë mehöti keyëh ḡaḡek dus ti doḵ horek sënë betahu alam bedegevong noh vu sën nër lo, og Anutu rëḵ nanër yi gëp Nyëḡ-yaḡek-yi nabë mehö tamusën veröḵ-yi. Gaḵ alam sën denesepa loḵ horek sënë bedenetateḵin vu alam medenero lo, og rëḵ Anutu nanër sir vu Nyëḡ-yaḡek-yi nabë sir böp. ²⁰Om sa nanër vu ham nabë: Bë ham su sepa doḵ Anutu yi horek bekwesuu alam-horek-yi los alam Parisai* rë, og ham su yoh vu bë rëḵ doḵ na Nyëḡ-yaḡek-yi rë.”

Yesu Nër Ḡaḡek Raḵ Ngaa Ahë-sengën-yi

(Lk 12:57-59)

²¹“Ham ngo ḡaḡek sën neggëp vu alam hib wirek lo ggovek nebë, ‘Su ḡengis mehönon denadiiḵ’. Mehöti bë ngis mehö ngwë menadiiḵ, og rëḵ geḵo nyëvewen doḵ nah. ²²Gaḵ sa, og sa nanër vu ham nabë: Mehöti bë ahë sengën vu ari, og rëḵ geḵo nyëvewen doḵ nah. Log bë mehöti nanër ḡaḡek nipaya jaḵ ari, og rëḵ bare kaunsor mala in debo nyëvewen vu yi doḵ nah. Log mehöti bë nanër ngwë nabë, ‘Kwam ma!’ og rëḵ duḵ na nengwah vu Nyëḡ-nipaya megeḵo nyëvewen doḵ nah.

²³Nebë saga lob bë gweḵo hong seriveng in gwetunḡ jaḵ na jepö gëp dub vabuung, loḵ kwam bo nabë melu arim ham ḡaḡek ti neggëp, ²⁴og gwevuu hong seriveng bemedo jepö degwa, geḡena vu arim bemelu semu ḡaḡek govek rë, loḵ mëm ḡenom gwetunḡ hong seriveng vu Anutu. ²⁵Mehöti bë gevong ḡaḡek vu hong, lob melu nahën neyök aggata, meneya vu jaas sën nengo ḡaḡek lo, og ḡepevis bemelu semu ḡaḡek doḵ ti. In rëḵ getunḡ hong doḵ na jaas nema, lob jaas getunḡ hong doḵ na ahëvavu nemaj, lob ahëvavu degetunḡ hong doḵ na ḵarabus. ²⁶Sa nanër vu hong yönon nabë su rëḵ gwetah hong vër in ḵarabus pevis rë, gaḵ rëḵ ḡemedo rot bena berup doḵ buk sën hong nyëvewen govek na los dahis lo.”

Yesu Nër Bë Su Gwevong Baggëb

²⁷“Ham ngo ḡaḡek sënë neggëp wirek nebë, ‘Su gwevong baggëb’. ²⁸Gaḵ sa, og sa nanër vu ham nabë: Bë maluh ti gelë avëh ti bayo gurekin yi, og saga nebë nevong baggëb vu avëh saga loḵ ayo ggovek ya.

²⁹Om nabë malam ḡahis vesa gevong bengaa nipaya kepë hong, og maam ḡeselupek vër megwetë na. Nabë navim len timu mala nama, og mëm nivesa, in su degetë navim pin doḵ na Nyëḡ-nengwah-yi. ³⁰Log nabë nemam vesa vong bengaa nipaya kepë hong, og maam kwetöv megwetë na. Nabë navim len timu mala nama, og mëm nivesa, in su degetë navim pin doḵ na Nyëḡ-nengwah-yi.”

Yesu Nër Bë Maluh Los Venëj Su Debepul Sir

(Mt 19:9; Mk 10:11-12; Lk 16:18)

³¹“Alam hib wirek hir ḡaḡek ngwë neggëp nebë, ‘Nabë mehöti nidëlin venë, og bo ḵapiya-vepulsën-yi vu yi’. ³²Gaḵ sa, og sa nanër vu ham nabë:

Avëh ti su nevonḡ baggëb rë rëḡ regga nidëlin yi, og mehö saga vonḡ bevenë vonḡ baggëb, om degwa neggëp vu yi. Gemehöti bë geḡo avëh sën regga nilëlin yi lo, og mehö saga vonḡ baggëb vu avëh sënë.”

Yesu Nër Bë Su Ġenanër Yönon Vavunë

³³“Log ham ngo ḡaḡek ngwë neggëp vu alam hib wirek nebë, ‘Nabë ham nanër ḡaḡek los nanër yönon vavunë geving, og ham su gwekuung jaḡ, gaḡ ham gwevonḡ noh vu ḡëp Anutu mala’. ³⁴Gaḡ sa, og sa nanër vu ham nabë: Ham su nanër yönon vavunë. Ma rot. Geham su tato yaḡek in alam dejaḡ ham ḡaḡek ni nabë yönon! Gaḡ yö nama rot, in ḡaḡek saga luho yönon vavunë neggëp ti. In yaḡek saga og yik vonḡ bë Anutu yi sëa sën nedo raḡ lo. ³⁵Geham su tato dob in alam dejaḡ ham ḡaḡek ni nabë yönon, gaḡ yö nama rot, in ḡaḡek saga luho yönon vavunë neggëp ti. Gedob og yik vonḡ bë Anutu yi sëa mahen sën nebë vaha raḡ lo. Geham su tato nyëḡ böp Yerusalem in alam dejaḡ ham ḡaḡek ni nabë yönon! Gaḡ yö nama rot, in ḡaḡek saga luho yönon vavunë neggëp ti. GeYerusalem saga og yik Mehöböḡp-los-bengö yi nyëḡ. ³⁶Gesu ḡetato yum in alam dejaḡ honḡ ḡaḡek ni nabë yönon, gaḡ yö nama rot, in ḡaḡek saga luho yönon vavunë neggëp ti. In su ḡeyoh vu bë gwevonḡ yum viis ti natu veroo ma veriik jaḡ rë. ³⁷Om nabë ḡengoḡekin ngaa, og ḡengoḡekin niröp, rëḡ mu nabë kwam bo nabë ‘Ma!’, og ḡenanër rangah nabë ‘Ma!’ Beyik ggovek. Gaḡ bë ham nanër yönon vavunë geving, og sagaḡ Mehö Nipaya yi ngaa.”

Yesu Nër Bë Su Ġebo Doḡ Nipaya Nyëvewen

(Lk 6:29-30)

³⁸“Ham ngo ḡaḡek sënë neggëp wirek nebë, ‘Bë mehöti selupek malam vër, og ḡeselupek hen vahi doḡ nah, genabë mehöti getur nevum vër, og gwetur hen ti doḡ nah’. ³⁹Gaḡ sa, og sa nanër vu ham nabë: Mehöti bë gevonḡ paya vu ham, og ham su bo doḡ nah vu yi. Ti bë petap honḡ doḡ nengam vesa, og ḡepeggirin nengam kēj bepetap geving. ⁴⁰Genabë mehöti vonḡin bë geḡo honḡ na vu jaas sën genḡo ḡaḡek lo, in nakah honḡ röpröp vër, og ḡebo honḡ röpröp-ayööḡ-yi vu yi geving. ⁴¹Genabë mehö los arë ti nanër vu honḡ nabë gweḡo yi kupek bemelu na aggata dus ti rë, og gweḡo meḡena dus ngwë geving. ⁴²Nabë mehöti ketaḡ ngaa ti vu honḡ, og ḡebo vu. Gemehöti bë ketaḡ nabë geḡo honḡ ngaa ti mena rëḡ geḡo nom, og su gweruu demim vu yi.”

Yesu Nër Bë Hil Ahëd Geving Alam Sën Denelë Hil Paya Lo

(Lk 6:27-28, 32-36)

⁴³“Ham ngo ḡaḡek sënë neggëp wirek nebë, ‘Ham ahëmin geving ham alam, geham ngis begö vu alam sën denesis begö vu ham lo’. ⁴⁴Gaḡ sa, og sa nanër vu ham nabë: Ham ahëmin geving alam sën denesis begö vu

ham lo, geham najom jak in alam sën deneđeginengin ngaa maggin rak ham lo. ⁴⁵Ham gwevonğ nabë saga in tato nabë ham Amamin sën nedo yağek lo nalu ham. Yi sën nevonğ beyi hes netum rak alam nij paya los alam nijvesa pin, genevonğ hob neto vu alam yohvu los alam sevök sevök lo. ⁴⁶Bë ham ahëmin geving alam sën ahëj neving ham lo mu, og ham su rëk gweko nyëvewen jak rë. Ma! In ngaa nebë saga og yik alam nij paya pin lo denevonğ. ⁴⁷Genabë ham ngo bengwëng in ham arimin lo mu, og yik alam dahis pin denevonğ nebë saga medenedo, om ham vonğ ngaa böp tena kesuu sir-a? ⁴⁸Om ham ngo medo yö niröp anon, nabë sën ham Amamin vu yağek yö nedo niröp anon.”

Yesu Nër Bë Ğedok Vu Mehönon

6 ¹“Ham gwegin ham. Ham su gwevonğ ham ngaa nivesa vesa jak alam malaj medegelë. Bë ham gwevonğ nabë saga, og ham Amamin sën nedo yağek lo su rëk gevonğ nyëvewen vu ham rë. ²Bë ğedok vu alam sën denerak vu in ngaa lo, og su gwevonğ mehönon degevē avuuk los degeko kapah medenamuğin log ğetamu nabë alam kwaj luu sën denevonğ loğ dub-supinsën-yi los aggata in bë alam degeko arëj jak lo. Sa nanër vu ham yönon nabë deko hir nyëvewen ggovek ya rak saga, gağ su rëk denatök vu nyëvewen ngwë vu tamusën rë. ³Nabë ğedok vu alam-kupek-masën, og nemam këj su jak ngaa sën nemam vesa nevonğ lo ni, ⁴gağ ğedok vu sir yö ğëp vunsën. GAmam vu yağek nerağ ngaa sën negğëp vunsën lo ni, om rëk bo dok nah nyëvewen vu hong.”

Yesu Tatekin Bë Hil Najom Jak Nabë Sënë

(Lk 11:2-4)

⁵“Log nabë ham najom jak, og ham su gwevonğ nabë alam kwaj luu rë. Ahëj neving pangsën bë denajom jak dok dub-supinsën-yi ayo los aggata böp nenga ketu, in alam degelë sir. Sa nanër vu ham yönon nabë deko hir nyëvewen ggovek ya rak saga, gağ su rëk denatök jak nyëvewen ngwë vu tamusën rë. ⁶Gağ bë ğenajom jak, og ğedok na begganğ ayo beğebëhii veluung avi, log mëm ğenajom jak vu Amam sën nedo loğ nyëğ vunsën saga. Amam saga nedo yağek menelë ngaa pin sën negğëp vunsën lo, om rëk bo dok nah nyëvewen vu hong. ⁷Log bë ham najom jak, og ham su nanër gağek meris meris mu nabë alam dahis. Denekuung bë denanër gağek ngahisekë, og mëm Anutu rëk genğ sir. ⁸Ham su gwevonğ nabë sënë. Gağ ham Amamin vu yağek rak ngaa pin sën ham nerağ vu in lo ni. Yönon, ham ngo nahën geham su kwetağ vu yi rë, log yö rak ni vorot. ⁹Om ham najom jak nabë sënë:

‘He Amamin sën nedo yağek,
mehönon debo vabuung in arëm.

¹⁰ Ğenam ğenatu he Mehöböp noh vu nyëğ pin,

gemehönon pin degevonḡ noh vu kwam gëp dob
 nabë sën angër denevonḡ ggëp yaḡek lo.

¹¹ Ġebo nos vu he vu pehi sënë.

¹² Lob ḡedahun he nḡaa nipaya na

nabë sën he nedahun nḡaa nipaya sën mehönon denevonḡ vu he
 lo ya.

¹³ Su gweli he na vu pelëpinsën,

gak mu gwëko he vër in nḡaa nipaya pin.

(In hong Nyëḡ og Nyëḡ anon, gehonḡ Anutu los niwëëk,

garëm og böpata rot kesuu nḡaa pin, neggëp degwata los degwata.
 Yönon!)

¹⁴ Kë! Nabë ham dahun mehönon hir nḡaa nipaya na, og rëḡ ham
 Amamin vu yaḡek dahun ham nḡaa nipaya na geving nabë saga. ¹⁵ Gak
 nabë ham su dahun mehönon hir nḡaa nipaya na rë, og ham Amamin vu
 yaḡek su rëḡ dahun ham nḡaa nipaya na rë gerëḡ nama.”

Yesu Nër Ġaḡek Raḡ Sën Ayej Gḡerin Nos

¹⁶ “Bë ham ayemin ḡerin nos geham su gwa rë, og ham su malamin
 seluh nabë alam kwaj luu sën malaj neseluh in bë alam dejak ni nabë ayej
 gḡerin nos lo. Sa nanër vu ham yönon nabë deko hir nyëvewen ggovek ya
 raḡ saga, gak su rëḡ denatök jak nyëvewen ngwë vu tamusën rë. ¹⁷ Gak bë
 ayem ḡerin nos, og gwetunḡ wël* jak yum, geḡejipek malam, ¹⁸ in alam
 su dejak ni nabë ayem gḡerin nos. GAmam sën nedo vunsën lo yö timu
 jak ni. Amam vu yaḡek nelë nḡaa sën neggëp vunsën lo, om rëḡ bo dok
 nah nyëvewen vu hong.”

Yesu Nër Ġaḡek Raḡ Kupek Nivesa

(Lk 12:33-34)

¹⁹ “Ham su ngupin ham kupek nivesa vesa vu dob sënë. In vu dob
 sënë og nḡaa nemoneḡ los jeluj nelok benipaya neraḡ, galam hodeḡ
 denekevoh wes geneggodeḡ ya. ²⁰ Gak ham ngupin ham nḡaa nivesa vu
 yaḡek. In vu yaḡek og nḡaa su nemoneḡ rë, gejeluj su nelok menipaya
 neraḡ rë, galam hodeḡ su denekevoh wes gedeneeggodeḡ ya rë. ²¹ Nyëḡ
 sën ham supin ham kupek menedo lok lo, og ham su rëḡ kwamin
 birekin nyëḡ saga rë.”

Yesu Nër Bë Malam Tu Navim Yi Rangah

(Lk 11:34-36)

²² “Malam tu navim yi ram. Bë malam natum in nḡaa nivesa, og rangah
 rëḡ gegwanḡ na navim pin los dahis. ²³ Gak nabë malam natum in nḡaa
 nipaya, og rëḡ navim pin malakenu dok. Log ayom malakenu bë pemëḡin
 rangah na, og rëḡ malakenu natu böpata jak.”

Yesu Nër Ġaġek Raġ Ala Luu, Anutu Los Kūpeġ
(Lk 16:31)

24 “Hur ti su yoh vu bē gevonġ huk vu ala luu doġ ti rē. In rēk nidēlin ngwē, gaḥē geving ngwē, ma rēk ayo napiik vu ngwē genitebō in ngwē. Ham su yoh vu bē gwevonġ huk vu Anutu los monē doġ ti rē.”

Yesu Nër Bē Hil Su Newad Jaġ los Kwad Na Nġahi
(Lk 12:22-31)

25 “Om sēn sa bē nanēr vu ham nabē ham su newamin jaġ in ham medoġ tepēk nabē, ‘Hil rēk aġa va? Ma hil rēk nanum va?’ Geham su newamin jaġ in navimin nabē, ‘Hil rēk kebu navid jaġ va?’ In hil anod kesuu nos gehil navid kesuu tob. 26 Ham kwamin bo soġ sēn denevēēng medeneyoh yaġek babu lo rē. Su denehin nos ġahis rē, gesu denerur anon bedenesupin raġ ya begganġ rē, rēk ham Amamin vu yaġek nevet sir. Gaġ ham mehōnon, og ham kwesuu soġ sēnē. 27 Nabē ham ti kwa bo nabē geġo yi buk sēn medo mala vesa lo seggi berup na teka geving, og maġ yoh vu bē rēk gevonġ-a? Ma! 28 Om ham su newamin jaġ in tob! Ham kwamin bo sesik talohek sēn nekweġ pahup ayo lo rē. Su denevonġ huk los denevasu tob rē, 29 log sa nanēr vu ham nabē wirek Solomon* los yi vuneġ-vuneġ niġapiik negġēr in yi, rēk ti su nivesa nebē sesik sēnē rē. 30 Yōnon, Anutu neġin nivesa vos sēn nare gwēbeng, gerēk dekesik neheng bedebesi jaġ na nengwah. Om nebē va sēn ham su ayomin neya timu vu Anutu rē-ē? Ham jaġ ni nabē Anutu rēk geġin ham geving bekesuu saga. 31 Om ham su newamin jaġ menanēr nabē, ‘He rēk aġa va? Ma nanum va? Ma ajōp va?’ 32 In alam dahis vu dob yiġ kwaj nevo nġaa pin sēnē pangsen bē denatōġ vu. Gaġ ham Amamin vu yaġek raġ nġaa pin sēn ham neraġ vu in lo ni ggovek ya. 33 Om ham malamin sepa Anutu namuġin nabē nam geġin ham geham gwevonġ nġaa nirōp noh vu kwa, loġ mēm nġaa pin saga og rēk gevonġ vu ham geving. 34 Ham su kwamin bo nġaa maggin neheng yi benewamin jaġ pehi. Gaġ nġaa neheng yi, og neheng rēk ham kwamin bo. Nġaa maggin negġep loġ buk pin, om ham kwamin bo buk ti ti yō yi maggin doġ buk saga lo beggovek.”

Yesu Nër Bē Su Ġeseggi Mehō Ngwē Hir Ġaġek Degwa
(Lk 6:37-38, 41-42)

7 1 “Ham su seggi mehō ngwē doġ ayomin nabē mehō nipaya, in lob Anutu su seggi ham benanēr ham nabē ham alam nimin paya. 2 In Anutu rēk seggi ham ġaġek nabē sēn ham neseggi mehō ngwē hir ġaġek lo. Gerēk gevonġ doġ nah vu ham nabē sēn ham nevonġ vu mehō ngwē lo. 3 Ma nebē va sēn ġenelē ġale mahen teka sēn negga raġ arim mala lo, log su ġenelē ġanġ dus ti sēn negġep loġ malam aga rē-ē? 4 Ma nebē

va sën genër vu arim bë, ‘Köök gesa hevong kale vër in malam ġahis rë.’ Gwelë rë, ġang dus ti neggëp loĵ ngo malam ġahis. ⁵Hong mehö kwam luu! Gwevong ġang dus ti saga vër in malam govek rë, loĵ mëm rëĵ gwelë ngaa mahen teka sën neggëp loĵ arim mala aga nivesa meġebo vër.

⁶Ham su gwevong Anutu yi ngaa vabuung vu anöö! Geham su gwetë ham ngaa vuneksën sën ham nebaġo raĵ monë böp lo na vu böök. In rëĵ debakë duk dob jaĵ vahaj, log depekwe medega ham.”

Yesu Nër Ġaġek Raĵ Sën Hil Ķetaġ Ngaa Vu Anutu
(Lk 11:9-13)

⁷“Bë ham kwetaġ ngaa vu Anutu og rëĵ bo vu ham, bë ham sero ngaa, og ham rëĵ natöĵ jaĵ, bë ham pepa jaĵ reping, og Anutu rëĵ tahirin vu ham. ⁸In alam sën deneketaġ ngaa vu Anutu lo, og nevo vu sir, log alam sën denesero ngaa lo, og denetöĵ raĵ, galam sën denepepa raĵ reping lo, og netahirin vu sir.

⁹Bë ham ti nalu ketaġ nos vu ama, og rëĵ bo ġelöng vu yi? Ma! ¹⁰Log bë mehöti nalu ketaġ yi in ġël ti, og ama rëĵ bo nyël ti vu yi? Ma rot!

¹¹Ham alam nimin paya vu dob sënë, rëĵ ham kwamin nevo nalumin lo menevong ngaa nivesa vu sir, om ham jaĵ ni borot nabë ham Amamin sën nedo yaġek lo nevong ngaa nivesa rot kesuu ham, om rëĵ gevong ngaa nivesa vesa vu alam sën deneketaġ vu yi lo. ¹²Ngaa pin sën ham ahëmin neving bë alam degevong vu ham lo, og ham gwevong vu sir namuġin. Horek los alam denenër-ġaġek-rangahsën hir ġaġek lo degwa nebë sënë.”

Yesu Nër Ġaġek Raĵ Sën Hil Adoĵ Na Aggata Mahen Mala-tumsën-yi
(Lk 13:24)

¹³“Ham doĵ na aggata avi mahen in aggata sënë neya Nyëġ Mala-tumsën-yi. Gaĵ aggata sën neya Nyëġ Nipaya lo, og böpata beneggëp tateġinsën, lob alam ngahiseĳë deneyoh ya saga rot. ¹⁴Gaĵ aggata sën neya Nyëġ Mala-tumsën-yi lo, og mahen teka, behuk böp, lob alam ti ti mu denetöĵ raĵ medeneloĵ ya.”

Yesu Nër Bë Hil Ġëġin Hil Vu Alam-Ġaġek-Kuungsën
(Lk 6:43-44)

¹⁵“Ham gweġin ham vu alam-ġaġek-kuungsën. In alam saga nebë mehönon dekebu sir raĵ sipsip navij gedeneloĵ yök vu ham in bë ham gwekuung nabë sir alam nijvesa. Rëĵ mu ayoĵ peggo nipaya nebë anöö bemën sën vongin dega ham. ¹⁶Ham ngo rëĵ jaĵ nij jaĵ hir huk sën degevong lo. In mehöti su nerur vud anon raĵ aggis niggin ti jes rë, gemehöti su nerur mori anon raĵ jajap rë gema. ¹⁷Kele nivesa pin yö nesis anon nivesa, geĳele nipaya yö nesis anon nipaya. ¹⁸Kele nivesa su yoh vu bë

ngis anon nipaya rë, gekele nipaya su yoh vu bë ngis anon nivesa rë. ¹⁹Kele pin sën su nesis anon nivesa rë lo, og denevuv medenetë räq ya nengwah. ²⁰Om ham gwelë alam-ğägek-kuungsën hir huk, beham jak nij nabë saga.”

Yesu Rëk Nanër Vu Alam La Nabë Su Räq Nij Rë

²¹“Alam pin sën ayej nelok sa bë ‘Mehöböp! Mehöböp!’ lo, saga sir pin su rëk dedok na Nyëğ-yağek-yi medenatu Anutu-yi-alam rë, gak yik alam sën denesepa lok Amağ yiğägek lo sën rëk dedok na Nyëğ-yağek-yi medenatu yi alam. ²²Vu Buk-tamusën og alam ngähisekë rëk ayej dok sa nabë, ‘Mehöböp! Mehöböp! He nërğägek rangah räq arëm, los hetii memö to deya in mehönon räq arëm, gehe hevong ngaa böp ngähisekë räq arëm!’ ²³Rëk ma gesëk nanër vu sir nabë, ‘Sa su räq ham nimin rë. Ham alam nimin paya, ham jak na nenga in sa!’ ”

Yesu Nërğägek Peggirinsën Räq Beggang Luu

(Lk 6:47-49)

²⁴“Alam sën degenço sağägek bedesepa dok lo, og sir nebë mehö los kwa sën lev yi beggang räq nedo gelöng böp. ²⁵Lob hob to räq mebël vaar böp gesang böp vë beggang saga, rëk su kevoh ya rë, in beggang saga yi mudeng luk ya gelöng meving ahon niwëek. ²⁶Gak alam pin sën degenço sağägek pin rëk su desepa dok rë lo, og sir nebë mehö kwa masën, sën lev yi beggang räq nedo raggër. ²⁷Lob hob to räq, mebël vaar böp, gesang böp vë beggang saga, lob kevoh pevis bekevoh ya verök yi in raggër niyes.”

²⁸Yesu nërğägek sënë ggovek, lob alam yu böpata saga delëk bavij tök in yiğägek, ²⁹in su nenër vu sir nebë alam-horek-yi lo rë. Gak nenër nebë mehö los niwëek ti.

Yesu Vong Mehö Nisevuuk Benivesa Räq

(Mk 1:40-44; Lk 5:12-14)

8 ¹Yesu vu kedu meluk meya, lob alam ngähisekë detamuin yi. ²Lob mehöti los nisevuuk yam dus vu yi bepetev meneggëp lok vaha genër bë, “Mehöböp! Nabë ahëm geving ogğeyoh vu bë gwevong mesa nig veseek jak!” ³Lom Yesu bë nema räq yi genër bë, “Sahëğ ving! Om nim veseek jak!” Lob yik sevuuk saga mehor ya pevis. ⁴Lob Yesu nër vu yi bë, “Gweğin hong! Su gena genanër ngaa sënë vu mehö la. Gak mëm gena getato hong vu mehö-neko-seriveng gegwetung seriveng noh vu sën Moses nër wirek bë hil gevong lo, in alam pin dejak ni nabë nim veseek räq.”

Yesu Vong Rom Ti Sën Negin Alam-begö-yi Lo Yi Hur Nivesa Räq

(Lk 7:1-10)

⁵Yesu lok ya Kapernaum, lob alam-begö-yi vu Rom yu ti yoh vu mehödahis nemadvahi hir ggev nedo, lob ya vu yi meketag bë dok vu yi.

⁶Ketağ bë, “Mehöböp! Sa hur nirak meneggëp begganğ ayo; sekë selöngin benesang pangsen rot.” ⁷Lom Yesu nër bë, “Sëk nök gevonğ benivesa jak.” ⁸Rëk mehö neğin alam-begö-yi nër yah bë, “Mehöböp, sa su mehö niğ vesa yoh vu bë gedok na sa begganğ rë. Om yik genanër jak avim mu gesa hur nivesa jak. ⁹Gak yik sa mehö los niğ wëek ti ving. Sa nahurek sa alağ sën neğin sa menevo huk vu sa lo babu, log sengo salam-begö-yi sën sa neheğin sir lo deneggurek sa babuğ ving nebë saga. Bë sa nanër vu sir ti nabë, ‘Gena!’ og rëk na, gesa nanër vu ngwë nabë, ‘Genam!’ og rëk nam. Gesa nanër vu sa hur nabë, ‘Gwevonğ ngaa sënë!’ og rëk gevonğ. Om yik genanër jak avim mu og yik yoh vu.”

¹⁰Yesu ngo, lom ranğa nema genër vu alam sën denetamuin yi lo bë, “Sa nanër vu ham yonon nabë sa su tøk vu Israel ti gayo neyam timu vu sa nebë sënë rë. ¹¹Gesa nanër vu ham nabë alam ngahisekë vu nyëğ mala neverup los nemasusek ya yö rëk dena bemedo dega nos dok Nyëğ-yagek-yi geving Abraham lööho Isaak lu Yakop. ¹²Gak alam Yuda og Anutu rëk getii vahi na nyëğ malakenu dobnë medengu medegeköö nyëj, gesu rëk dedok na demedo Nyëğ-yagek-yi rë. ¹³Lob Yesu nër vu mehö neğin alam-begö-yi bë, “Genah meğena böm, gerëk anon jak vu hong noh vu hong gagek sën gevonğ ving agi.” Lob nahën nenër log mehö neğin alam-begö-yi lo yi hur nivesa rak pevis.

Yesu Vong BePita Ggen Avëh Nivesa Rak
(Mk 1:29-31; Lk 4:38-39)

¹⁴Yesu rak ya Pita yi begganğ, lob lë Pita ggen avëh nivanë meneggëp begganğ ayo. ¹⁵Lom Yesu jom loğ nema, lob nikul ya gekedi rak menevonğ nos vu Yesu.

Yesu Vong Alam Ngahisekë Nijvesa Rak
(Mk 1:32-34; Lk 4:40-41)

¹⁶Log sehuksën lom deko alam ngahisekë sën memö denegwang ya sir lo medeyam vu yi, lob tii memö rak avi mu meto deya, gevonğ balam hir niraksën aggagga pin nivesa rak. ¹⁷Vong ngaa sënë lob mehö-nenër-gagek-rangahsën Yesaya yi gagek anon rak. Sën nër nebë:

“Yö ti vo hil niraksën vër,
geko hil nivanë aggagga rak yah yi.”

Ğagek Rak Sën Hil Tamuin Yesu
(Lk 9:57-62)

¹⁸Yesu lë alam ngahisekë yam detetup yi, lob nër vu yi hur maluh bë dejak yağ medena ngaggee böp nenga vahi. ¹⁹Lob alam-horek-yi ti ya vu yi menër bë, “Tatovaha! Nyëğ pin sën gena lo, og sëk sepa hong bena geving.” ²⁰Rëk Yesu nër yah vu bë, “Anöösik lej neggëp, gesok newisej

nedo, gaḵ Mehönon Nalu og ben sën gëp dok lo ma!” ²¹Log yi hur maluh lo ngwë nër bē, “Mehöböp! Amaḡ nadiik besedev rë, loḵ mēm senök tamuin hong.” ²²Loḵ Yesu nër yah vu bē, “Ġetamuin sa, galam-diiḵsën yō rëḵ dedev hir heljēḡ.”

Yesu Vong Sang Los Ngaggee Bahë Yes Rak
(Mk 4:35-41; Lk 8:22-25)

²³Yesu rak ya nedo yaḡ geyi hur maluh derak ya ving. ²⁴Derak meto deya ngaggee vuheng, lob pevis besanḡ yam böp bevong ngaggee sis bevongin dahun yaḡ. Rëḵ Yesuḡ ggëp yiing. ²⁵Loḵ yi hur maluh ya deggee vu yi gedenër bē, “Mehöböp! Gedok vu hil! Hil hevongin nadiik bemalad nama!” ²⁶Loḵ nër yah vu sir bē, “Ham newamin nerak in-a? Ham su ayomin neyam timu vu sa yönon rë!” Nër bē saga log kedi petupek rak sanḡ los ngaggee, lob ahë yes rak bededun ma geneggëp. ²⁷Lom sir pin delëḵ mederanḡa nemaj gedenër bē, “Mehö sënë nebë va? Om sën sanḡ los ngaggee denḡo aye-ë!”

Yesu Tii Memö Ya In Mehö Luu
(Mk 5:1-20; Lk 8:26-39)

²⁸Loḵ tum Yesu ya verup Gadara hir nyëḡ vu ngaggee nenga vahi, lob töḵ rak mehö luu, geluho vu waak sën denebë mehönon sekëj loḵ lo avi medetöḵ to. Memö nedo loḵ luho beluho nij wëëḵ ata, lob alam deneggönengin luho gesu deneyoh aggata saga rë. ²⁹Lob luho pevis bedengeëḵ bē, “Anutu Nalu hong! Bë gwevong va vu he? Buk yō nahën, log ḡeyam sënë in bē ḡebo vanë vu he namuḡin-a?” ³⁰Lob bööḵ yu ti vare deneruuk rak ḵedu sënë medenare ading teka. ³¹Lob memö deketaḡ vu Yesu bē, “Nabë gwetii he na, og gwevong he na madoḵ na bööḵ yu ti sagu!”

³²Lob Yesu nër vu sir bē, “Ham na!” Nebë saga lob to deya meya deloḵ ya bööḵ, lob bööḵ pin saga deseröḡ niwëëḵ beya depesönḡ ya nyëḡ vaha degwa ti, bedeluḵ ya ngaggee berehöö sir pin bemalaj maya veröḵ yi.

³³Log alam sën denegin bööḵ lo deveya medeya nyëḡ böp beya denër ḡaḡek pin ranḡah vu hir alam, los memö yi ḡaḡek ving. ³⁴Lom alam pin vu nyëḡ saga deyah medeya denesero Yesu. Detöḵ vu yi lom deketaḡ vu yi bē gevuu hir nyëḡ gena.

Yesu Vong Mehö Nema Los Vaha Nipaya Nivesa Rak
(Mk 2:1-12; Lk 5:17-26)

9 ¹Yesu rak yah yaḡ beyah los ngaggee nenga vahi betöḵ ya yi nyëḡ. ²Lob mehö la devaḵu mehöti sekë selönḡin rak reek medeya vu yi. Yesu lë bē ayoj neya timu vu yi, lom nër vu mehö sekë selönḡinsën bē, “Naluḡ-e! Ayom sepëp jaḵ! In sa dahun hong ngaa nipaya ya.”

³Lob tum alam-horek-yi vahi denġo bekwaj nevo loġ ayoj bē, “Mehö sēnē ƙo yi raġ besevōġ Anutu!” ⁴Rēġ Yesu raġ nġaa sēn kwaj nevo loġ ayoj lo ni, lom nēr vu sir bē, “Ham kwamin nevo ġaġek nipaya nebē sēnē loġ ham ayomin in va? ⁵Ham kwamin nevo ġaġek sēn senēr bē, ‘Sa dahun hong nġaa nipaya ya’ aġi lo bē anon ma? In re yoh vu bē gelē nabē dahun ya yōnon-a? Rēġ mu mēm nabē sa nanēr vu yi nabē, ‘Kwedi jaġ meġena’, og mēm ham rēġ jaġ ni nabē sa nanēr ġaġek los anon. ⁶Om sa bē ham jaġ ni nabē Mehōnon Nalu niwēēk yoh vu bē dahun nġaa nipaya na vu dob—”; log peġgirin menēr vu mehō sekē selōnginsēn bē, “Kwedi gweġo hong reek jaġ meġenah bōm!” ⁷Lob mehō lo kedi raġ meyah ben. ⁸Galam delē nġaa sēnē lom deggōneng rot, gedēġo Anutu arē raġ in vong niwēēk nebē sēnē vu mehōnon in bē dedoġ vu mehōnon vahi.

Yesu Tahi Matai

(Mk 2:13-17; Lk 5:27-32)

⁹Lob Yesu kedi raġ vu saga meya, lom lē mehōti nedo raġ begganġ-takēs-yi, arē nebē Matai. Lom nēr vu yi bē, “Ġenam ġetamuin sa!” Lob Matai kedi raġ meya tamuīn yi.

¹⁰Loġ tum Yesu medo negga nos loġ Matai ben, lob alam-deneġo-takēs* losho alam-nijpaya nġahiseġē yam denedo medenegga nos ving losho yi hur maluh. ¹¹Alam Parisai* la delē nebē saga lom denēr vu yi hur maluh bē, “Nebē va sēn ham tatovaha negga nos ving alam-deneġo-takēs* losho alam-nijpaya-ē?”

¹²Rēġ Yesu nġo hir ġaġek menēr yah vu sir bē, “Alam nijvesa su deneya vu dokta rē, gaġ alam nijraġsēn mu yō deneya vu. ¹³Om ham nah bekwamin bo ġaġek sēn neggēp loġ Anutu-yi-ƙapiya lo degwa rē. Sēn nenēr bē: ‘Sa su hevongin bē ġaġo seriveng sēn ham nevesi vu sa lo rē.’ Gaġ saġēg ving bē ham kwamin paya in alam beham doġ vu sir. In sa su yam in bē tahi alam yohvu rē, gaġ seyam in bē tahi alam sēn nġaa nipaya neggēp vu sir lo.”

Tepēġ Raġ Alam Sēn Su Ayej Neggērīn Nos Rē

(Mk 2:18-22; Lk 5:33-39)

¹⁴Lob buk ngwē lom mehō-neripek-alam Jon yi hur maluh deya vu Yesu medeloġ tepēġ in yi bē, “He los alam Parisai* ayemin neggērīn nos buk nġahiseġē gehe su naha rē, log hong hur maluh og su denevonġ rē in va?”

¹⁵Loġ Yesu peġgirin ġaġek raġ mehō sēn neġo avēh lo benēr yah bē, “Ham kwamin bo rē, nabē mehōti medo geving yi alam geluho avēh ti denajom nemaj. Bē nabē sēnē og yi alam sēnē su rēġ ayoj maggin medengu rē. Rēġ mēm buk sēn debo mehō sēn geġo avēh lo vēr, besu medo geving yi alam rē, og mēm yi alam rēġ ayoj maggin gayej ġērīn nos doġ buk saga.

¹⁶Log mehöti su neko tob mewis sën su deneripek rë lo len ti meneduu tob muğeng sën nekweek lo rak rë. Nabë gevonğ nabë saga, og rëk dejipek lob tob mewis sënë najul menom, getob muğeng sënë rëk nakweek gökin belen böpata rot. ¹⁷Gemehöti su netöö wain* mewis loğ memëk-navi muğeng rë. Bë gevonğ nabë sënë og rëk wain ngol navi muğeng sën bebepul gekeseh geto mena meris, gememëk-navi nipaya jak geving. Gağ mëm denatöö wain* mewis doğ na memëk-navi mewis, og mëm luho rëk demedo nivesa doğ ti.”

Ggev Nalu Avëh Vesa Loğ Gavëh Ngwë Nivesa Rak
(Mk 5:21-43; Lk 8:40-56)

¹⁸Yesu nahën nenër gağek sënë vu sir, lob alam Yuda hir dub-supinsën-yi ala ti yam vu Yesu beyun lus vu yi log nër bë, “Sa naluğ avëh nahën nediiğ gwëbengko, om genam gwebë nemam jak yi in vesa doğ nah.”

¹⁹Lob Yesu kedi tamuın yi beya, lob yi hur maluh kedi deya ving yi.

²⁰Log avëh ti niğök neyam ata yoh vu ngebek nemadluho-mevidek-luu, lob verup ggëp Yesu demi bebë nema rak Yesu yi tob nyë. ²¹In kwa nevo ggëp ayo nebë, “Bë sa gebë nemağ jak yi tob mu, og sëk niğ vesa jak.”

²²Lom Yesu ggërin melë avëh lom nër vu yi bë, “Naluğ-e, kwam vesa! In ayom yam timu vu sa lob vonğ benimvesa rak.” Lob pevis bavëh nivesa rak.

²³Lob Yesu ya verup dub ala lo yi begganğ. Lom ngo alam denevë gevëëğ apel heljeng yi los denevonğ dedun böp, loğ nër vu sir bë, ²⁴“Ham jak na! Avëh mahen su diiğ rë, gağ mu neggëp yiing!” Rëk denöp rak yi. ²⁵Lob Yesu tii sir beto deyah dobnë, gelok ya bejom loğ avëh mahen nema bekedi rak. ²⁶Lob gağek lo bengö ya meyoh vu nyëğ saga pin meya.

Yesu Vong Kënod Luu Genğengöleng Ti Menij Vesa Rak

²⁷Log Yesu kedi vu nyëğ saga meya, lom mehö luu malaj kënod detamuın yi, bedetahi bë, “Davit* yi Mewis-e! Kwam gevonğın aluu!”

²⁸Yesu ya verup loğ ya begganğ ayo, loğ luho deyam vu yi, lob loğ tepëk in luho bë, “Melu vonğ ving bë seyoh vu bë gevonğ melu malamin nivesa jak, ma ma?” Loğ luho deyoğek bë, “Ëë-ë, Mehöböp. Geyoh vu.” ²⁹Lob Yesu bë nema rak luho malaj genër bë, “Om anon jak noh vu sën melu ayomin nam vu sa agi!” ³⁰Lob luho malaj tum yah, log Yesu vo kooın luho bë, “Melu su na nanër ngaa sënë vu mehö la.” ³¹Rëk ma geluho to deya lob denër Yesu bengö ya meyoh vu nyëğ saga pin.

³²Luhu to deneya log alam deko mehöti verup, sën su yoh vu bë bengwëng rë in memö kwa-ngengöleng-yi nedo loğ yi. ³³Lob Yesu tii memö saga to meya log mëm nevengwëng. Lob alam ngähisekë saga kwaj ya ngahi mederanga nemaj gedenër bë, “Wirek hil su halë ngaa ti nebë sënë ggëp Israel rë!” ³⁴Rëk alam Parisai* denër bë, “Netii memö to deneya rak memö alaj niwëëk.”

Yesu Kwa Vongin Alam

³⁵Lob Yesu ya meyoḥ vu nyëḡ böp los mahen pin, betatekin ḡaḡek vu sir loḡ hir dub-supinsën-yi ayo yoh vu nyëḡ. Benër Bengö Nivesa raḡ Anutu-yi-nyëḡ, gevonḡ alam los niraksën aggagga genḡaa maggin sën neggëp navij lo pin benijvesa raḡ. ³⁶Lë alam ḡahiseḡë saga, lom kwa vongin sir. In medo deneketul loḡ gedenedo paya rot nebë sipsip sën alaj main sir lo. ³⁷Nebë saga lob peḡgirin ḡaḡek menër vu yi hur maluh bë, “Nos ḡahiseḡë anon loḡ menedo huk anon, rëḡ alam sën deketöv medengupin lo su ḡahi rë. ³⁸Om ham kwetaḡ vu huk ala nabë gevonḡ yi hur na debo yi nos medengupin nom!”

Yesu Ggoin Yi Hur Nemaḡluho-bevidek-luu Raḡ

(Mk 3:13-19; Lk 6:12-16)

10 ¹Yesu tahi yi hur maluh nemaḡluho-bevidek-luu yam bevo niwëëk vu sir bë degetii memö geto dena los degevonḡ balam sën niraksën aggagga pin töḡ vu sir lo nijvesa jaḡ, jaḡ arë. ²Sinarë nemaḡluho-bevidek-luu sënë arëj sënë: Mehö muḡinsën Simon (sën denenër arë ngwë nebë Pita) log ari Andreas, geYakobus luho ari Jon sën Sebedi nalu luho, ³lob Pilip geBartolomai, Tomas geMatai, sën yi mehö-neḡo-takës*. Log Yakobus ngwë sën Alpeus nalu, geTadaius. ⁴Log Simon sën yi mehö-neruuk-alam-Rom, luho Yudas Iskariot sën rëḡ nanër Yesu tato vu alam-beḡö-yi lo.

Yesu Vong Horek Vu Yi Hur Maluh Gevonḡ Sir Ya Huk

(Mk 6:7-13; Lk 9:1-6)

⁵Lob Yesu vong yi hur maluh nemaḡluho-bevidek-luu sënë ya, log nër ḡaḡek vu sir ving bë, “Ham su na vu alam-yu-ngwë. Geham su doḡ na alam Samaria* hir nyëḡ. ⁶Gaḡ ham na vu sipsip Israel sën deneketul loḡ bevongin malaj nama lo. ⁷Ham na nanër vu sir nabë sënë: ‘Nyëḡ-yaḡek-yi vongin anon jaḡ!’ ⁸Ham gwevonḡ balam nijraksën nijvesa jaḡ, geham gwevonḡ beheljëḡ vesaj doḡ. Ham gwevonḡ balam nij sevuuk nij veseek jaḡ, geham gwetii memö geto dena in alam. Sevo niḡ wëëk yök vu ham nyëmasën gemonë ma, om ham gwevonḡ meris vu sir geham su gweḡo monë jaḡ. ⁹Ham su gweḡo monë goor ma seriva, ma monë köḡ sepa doḡ ham këggis. ¹⁰Geham su gweje vahek sepa mena aggata, beham su gweḡo röpröp luu luu, beham su gweḡo suu ngwë geving, beham su natohin atoheng. Gaḡ yö nama rot! In alam sën ham nanër ḡaḡek vu sir gedoḡ vu sir lo rëḡ dedoḡ vu ham medebo nos lu ḡaa vu ham. ¹¹Sën ham na nyëḡ böp ti ma beggaḡ-bu mahen ti lo, og ham doḡ tepëḡ in alam nijvesa in degeḡin ham, lob mëm ham medo geving sir rot beham na jaḡ.

¹²Lob nabë ham doḵ na begganḡ ti ayo, og ham nanër ḡaḡek semusën vu alam saga. ¹³Nabë sir alam nijvesa, og ham ḡaḡek semusën rëḵ na vu sir. Gaḵ nabë sir alam nij paya, og ham ḡaḡek semusën rëḵ pekwë menom vu ham. ¹⁴Log nabë mehö la su degeḡin ham nivesa gëp hir begganḡ ma hir nyëḡ rë, besu degenḡo ham ḡaḡek rë, og ham tetëhin kebus in ham vahamin in deḡaḵ ni nabë devonḡ paya, gegwevu begganḡ ma nyëḡ saga geham na. ¹⁵Sa nanër vu ham yönon nabë, vu Buk-tamusën, sën Anutu genḡo mehönon hir ḡaḡek lo, og rëḵ alam vu nyëḡ saga denatöḵ vu nyëvewen böpata rot kesuu Sodom los Gomora.”

Maggin Aggagga Rëḵ Berup

(Mk 13:9-13; Lk 21:12-27)

¹⁶“Ham gwenḡo rë, sa nehevong ham ya nebë sën sipsip deneloḵ ya anöö bemën avij. Om ham kwamin bo namuḡin begwevonḡ ham ngaa los kwamin nabë sën hil nanër nyël bë denevonḡ ngaa los kwaj lo. Geham malamin yes nabë sën hil nanër nuung bë malaj yes lo. ¹⁷Ham gweḡin ham in mehönon. In rëḵ degeḡo ham na ḡaḡek vu kaunsor bedebeek ham doḵ hir dub-supinsën-yi. ¹⁸Log rëḵ degeḡo ham na bare doḵ kiap böp los alam-los-bengöj böp lo malaj, in salam ham, lob ham rëḵ nanër sa rangah vu sir gevu alam dahis. ¹⁹Nabë degeḡo ham na ḡaḡek, og ham su newamin jaḵ nabë, ‘Maḵ hil rëḵ nanër ḡaḡek nah nabë va? Ma hil rëḵ nanër ḡaḡek re?’ Gaḵ doḵ buk saga og Anutu yö rëḵ gevonḡ ḡaḡek sën ham nanër vu sir lo vu ham. ²⁰In ham su ngo rëḵ nanër ḡaḡek saga rë, gaḵ ham Amamin yi Anon Vabuung yö rëḵ nanër ḡaḡek berup ham avimin. ²¹Alam rëḵ degevonḡ arij lo doḵ na alam-begö-yi nemaj bedengis sir medenadiiḵ. Log amaj rëḵ degevonḡ nabë saga vu naluj. Log hurmahen rëḵ degelë amaj lu ataj paya medenanër sir rangah bedengis sir medenadiiḵ.

²²Lob rëḵ alam pin degelë ham paya in salam ham. Gaḵ alam sën denajom sir ahon rot, bena berup doḵ buk sën denadiiḵ lo, saga rëḵ Anutu geḡo sir nom vu yi. ²³Lob nabë degevonḡ paya vu ham vu nyëḡ la, og ham beya mena nyëḡ ngwë. Sa nanër vu ham yönon nabë ham nahën gesu rëḵ semu huk na gëp nyëḡ Israel pin rë, log Mehönon Nalu rëḵ nom. ²⁴Hur maluh ti su kesuu yi tatovaha rë, log hur-huk-meris-yi ti su kesuu ala rë. ²⁵Nabë hur maluh arëj böp jaḵ nabë hir tatovaha, og ggovek. Genabë hur-huk-meris-yi arëj böp jaḵ nabë alaj, og yoh vu. Nabë denanër Belsebul* jaḵ begganḡ ala, og rëḵ denanër yi hur nabë saga los denanër ggev nipaya la jaḵ sir geving.”

Mehönon Degönengin Anutu

(Lk 12:2-7)

²⁶“Om ham su gönengin mehönon. Ngaa pin sën neggëp vunsën gwëbeng rëḵ natöḵ nam rangah vu tamusën. Gengaa pin sën debom

meneggëp loḵ gōbeng gwēbeng agi, og nahub rēḵ alam pin deḵ ni.
²⁷Gāḡek sēn sa nanēr vu ham vunsēn lo, og ham nanēr na rangāh.
 Gēgāḡek sēn sa nepatereng loḵ ya ham nengamin lo, saga ham bare ḵaḵ
 telig getahi na rangāh. ²⁸Ham su ḡōnengin alam sēn dengis ham navimin
 mu menadiiḵ lo, in su deyoh vu bē rēḵ dengis ham anomin geving rē.
 Gaḵ mēm ham ḡōneng in Mehō sēn yoh vu bē kevoḵ ham navimin los
 anomin doḵ Nyēḡ-nengwah-yi lo. ²⁹Ham yoh vu bē baḡo soḵ mahen luu
 ḵaḵ toea timu, rēḵ soḵ saga ti su rēḵ mala nama vunsēn geham Amamin
 duḡin rē. ³⁰Gaḵ ham og Anutu tevin ham yumin viis pin los dahis
 beneraḵ ni. ³¹Om ham su ḡōnengin ham, in kwa nevo ham kesuu soḵ
 nḡahiseḵē menēḡin ham.”

Hil Nanēr Rangāh Nabē Yesu Yi Alam Hil

(Lk 12:8-9)

³²“Mehōti bē nanēr yi rangāh vu mehōnon nabē sa alam yi, og sēḵ
 nanēr yi rangāh nabē saga vu Amaḡ sēn nedo yaḡek lo. ³³Log bē mehōti
 dah sarēḡ vun in mehōnon nabē su sa alam yi rē, og sēḵ dah arē vun in
 Amaḡ sēn nedo yaḡek lo.”

Yesu Yam In Beḡō Berup

(Lk 12:51-53; 14:26-27)

³⁴“Ham su gwekuung nabē seyam in ḡevonḡ mamer vu dob. Ma! Sa su
 yam in mamer rē, gaḵ seyam in beḡō berup. ³⁵Seyam in ḡevonḡ ḡāḡek-
 beḡō-yi berup galam degelē sir paya in sa los sa ḡāḡek.

Mehōnon losho amaj ahēj sengēn vu sir.

Log avēh losho ataj ahēj sengēn vu sir,

gavēh atov losho ggej denapēēng sir,

³⁶galam sēn denedo raḵ begganḡ timu lo depemēḡin sir.

³⁷Mehōti bē ahē geving ama ma ata rot kesuu sa, og su yoh vu bē rēḵ
 natu sa alam rē. Log bē mehōti ahē geving nalu maluh ma avēh kesuu sa,
 og su yoh vu bē rēḵ natu sa alam rē. ³⁸Log mehōti bē su bēr yi ḵelepeḵo*
 ḵaḵ metamuin sa rē, og su yoh vu bē rēḵ natu sa alam rē. ³⁹Mehōti bē
 kwa bo yi, og su rēḵ medo mala-tumsēn rē. Gaḵ mehōti bē kwa bo sa
 gekwa birek in yi, og rēḵ medo mala-tumsēn.”

Alam Sēn Rēḵ Deḡeḵo Nyēvewen Lo

(Mk 9:41)

⁴⁰“Mehōti bē ḡevonḡ nivesa vu ham, og vonḡ nivesa vu sa. Gemehōti
 bē ḡevonḡ nivesa vu sa, og vonḡ nivesa vu Mehō sēn vonḡ sa meseyam
 lo ving. ⁴¹Mehōti bē ḡeḵo mehō-nenēr-ḡāḡek-rangāhsēn ti ḵaḵ in yi
 mehō-nenēr-ḡāḡek-rangāhsēn, og luhoho rēḵ deḡeḵo hir nyēvewen ḡēp
 ti. Gemehōti bē ḡeḵo mehō nirōp ti ḵaḵ in yi mehō nirōp, og luhoho rēḵ

degeko hir nyëwewen gëp ti. ⁴²Log mehöti bë geço bël kul mebo vu sa mehö meris ti menanum in raḥ ni bë sa hur, og sa nanër vu ham yönon nabë, mehö sënë yi nyë vewen neggëp vu yaḡek.”

Mehö-neripek-alam Jon Vong Yi Hur Maluh Deya Vu Yesu
(Lk 7:18-35)

11 ¹Yesu nër ḡaḡek saga vu yi hur maluh nemadluho-bevidek-luu ggovek, log kedi raḥ beya begganḡ-bu sën deneggëp dus vu nyëḡ saga in bë tateḡin ḡaḡek vu sir.

²Log Mehö-neripek-alam Jon nedo ḡarabus genḡo nḡaa böp sën Kerisi* nevonḡ lo bengö, lob vonḡ yi hur maluh la deya vu Yesu in bë dedok tepëḡ in yi nabë, ³“Maḡ hong mehö sën Jon nër bengöm bë rëḡ ḡenam lo sënë, ma he rëḡ medo ḡegin yi rë?”

⁴Lob Yesu nër yah vu sir bë, “Ham nah mena nanër nḡaa sën ham nḡo los ham lë lo vu Jon nabë, ⁵alam malaj ḡenod denelë nyëḡ ggökin, galam vahaj paya deneya aggata, galam nij sevuuk nij veseek neraḡ galam nengaj mir denenḡo ḡaḡek, galam sën denediik lo vesaj nelok yah, log alam sën denedo paya in nḡaa navij yi lo denenḡo Bengö Nivesa. ⁶Mehöti sën su kwa luu luu in sa rë lo, og kwa vesa!”

Yesu Vong Tepëḡ Raḡ Nḡaa Nḡahiseḡë In Jon

⁷Lob Jon yi hur maluh deyah lok mëm Yesu yom nër Jon degwa vu alam yu böpata saga nebë, “Wirek ham ya nyëḡ-yumeris in bë ham gwelë mehö nebë va? Ham bë gwelë ayöong neḡo dee menekepë yah geneyom-a? ⁸Ma ham ya in bë gwelë mehö nebë va? Ham bë gwelë mehöti neröp tob niyes mala nḡeri nḡeri? Ma! Alam sën deneröp tob niyes nebë saga, og denedo alam-los-bengöj bej. ⁹Ma ham ya in bë gwelë mehö nebë va? Mehö-nenër-ḡaḡek-rangahsën ti? Eë, om mëm sa nanër vu ham nabë mëm yi mehö-nenër-ḡaḡek-rangahsën bekesuu alam-denenër-ḡaḡek-rangahsën lo pin. ¹⁰Yik mehö saga sën dekevu ḡaḡek raḡ yi lok Anutu-yi-ḡapiya nebë:

‘Gwenḡo rë! Sëḡ ḡevonḡ sa hur ti namugin,
mena negetonḡin aggata in hong!’

¹¹Sa nanër vu ham yönon nabë Mehö-neripek-alam Jon arë böp rot kesuu alam pin sën ataj neḡo sir vu dob agi. Rëḡ mu alam sën denesepa lok sa bedenetu Anutu-yi-alam lo pin, og rëḡ dekesuu Jon. ¹²Lok buk sën Mehö-neripek-alam Jon yam dob lo, lob nḡaa maggin vonḡin bë kepë Nyëḡ-yaḡek-yi beyam verup gwëbeng, galam nijpaya denesis begö vu Nyëḡ-yaḡek-yi niwëëḡ ata benij wëëḡ rot in bë deduk na medegeko. ¹³ḡaḡek pin sën alam-denenër-ḡaḡek-rangahsën dekevu lo los horek pin, neggëp in mala negët Jon sënë. ¹⁴Lob ham bë jaḡ ni nabë saga, og ham gwevonḡ geving mehö sënë lo nabë Elia sën denenër bë rëḡ nom

lo. ¹⁵Mehöti bë nenga neggëp, og gengo sa gägek. ¹⁶Ma sêk tatekin ham alam buk sënë jak va? Ham nebë hurmahan sên ggëp deneggök telig bedenetahi hurmahan vahi bë:

¹⁷‘He nasis ggağeng rëk ma
geham su nelöö rë.

Gehe nasu kwamin paya paya,
rëk ham su nesu menepengah ham rë.’

¹⁸In Mehö-neripek-alam Jon yam, lob su negga nos los nenum wain rë, rëk ham nër yi nebë, ‘Memö nelok vu yi!’ ¹⁹Lob Mehönon Nalu yam benegga los nenum, lob ham nër yi bë, ‘Ham gwelë mehö sënë! Mehö ahëta los nenum wain pangсэн, alam-deneko-takës* losho alam nijpaya hir mehö yi!’ Rëk mu nabë hil galë Anutu yi huk og hil ajaḱ ni nabë yi mehö los kwa.”

Yesu Kwa Pesivin Alam Sên Su Denevong Ving Rë
(Lk 10:13-15)

²⁰Log Yesu vong gägek rak nyëg vahi sên nevong ngaa böp ngahisekë loḱ rëk su deneggërin sir yah vu Anutu rë lo nebë, ²¹“Wöp-o! Ham Korasin! Gëp in ham! Ham Betsaida! Gëp in ham! Bë mehöti gevong ngaa böp gëp alam Ture los Sidon hir nyëg nabë sên sa hevong loḱ ham nyëg agi, og rëk ayoj maggin in devong ngaa nipaya medegërin sir nom, medegeyeh vahek duum gededev tamut jak sir gedemedo doḱ vewev degwa. ²²Om sa nanër vu ham nabë, doḱ Buk-nyëvewen-yi, og ham rëk gweḱo maggin böpata rot kesuu alam Ture los Sidon. ²³Geham alam Kapernaum, ham bë kwerë ham jak na vavunë? Ma! Rëk ham duk na Nyëg-nengwah-yi. Bë mehöti gevong ngaa böp gëp Sodom nabë sên sa hevong ggëp ham nyëg lo, og rëk Sodom nahën medo rot beberup doḱ buk sënë. ²⁴Om sa nanër vu ham nabë doḱ Buk-nyëvewen-yi, og ham rëk gweḱo maggin böpata rot kesuu Sodom hir maggin!”

Yesu Nër Bë, “Ham Nam Vu Sa Mesewah”
(Lk 10:21-22)

²⁵Vu buk saga Yesu jom rak bë, “O Amaḱ! Hong Mehöböḱ vu yaḱek los dob. Sahëg nivesa rot vu hong in ngaa pin sënë neggëp vunsên in alam los kwaj, gaḱ ḱetato vu alam sên su deluḱ dub böḱ rë lo. ²⁶Yönon Amaḱ! In yik ngo kwam nevo bë gwevong nabë saga in nivesa.” ²⁷Log nër ving bë, “Amaḱ vo ngaa pin loḱ yam sa nemaḱ ggovek ya. Gemehöti su rak Nalu ni rë, gaḱ Ama yö timu rak ni. Gemehöti su rak Ama ni rë, gaḱ yik Nalu yö timu rak ni. Galam sên Nalu tato Ama vu sir lo, og deraḱ ni ving. ²⁸Ham sên nekwerë ngaa maggin, beham nevimengin menedo lo, ham pin nam vu sa, in sa gaḱo maggin vër in ham geham sewah. ²⁹Ham natu sa hur, beham gweḱo kwa vu sa. In sa mehö malaḱ yes, gesa su nehaḱo

sa raḵ loḵ ayoḡ rë, lob ham ayomin rëḵ geto megëp revuh. ³⁰Kë! Huk sën sebo vu ham lo saga su rëḵ deḡinengin ham rë, gengaa maggin sën sëḵ ḡevonḡ vu ham in ham kwerë lo, saga yik sepëp!”

Tepëḵ Raḵ Buk-sewahsën-yi*

(Mk 2:23-28; Lk 6:1-5)

12 ¹Buk-sewahsën-yi* ti lob Yesu losho yi hur maluh deyoh ya huk wit* ti ayo, lob yi hur maluh derur nos sënë anon mededah in dediikahëj. ²Loḵ alam Parisai* delë lob denër vu Yesu bë, “Ḡelë! Hong hur maluh dekeyëh horek Buk-sewahsën-yi*!” ³Rëḵ loḵ tepëḵ yah vu sir bë, “Maḵ ham su tevin ḡaḡek sën Davit diikahë wirek lo rë? ⁴Diikahë lob losho alam sën denesepa yi lo deloḵ ya Anutu yi dub bedegga brët vabuung sën denetunḡ netu seriveng benedo ggëp Anutu mala lo. Nos sën alam meris nebë Davit su deyoh vu bë dega rë lo, gaḵ alam-deneḵo-seriveng mu yö denegga, (rëḵ mu dediikahëj lom degga lob saga su devonḡ paya rë). ⁵Log maḵ ham su raḵ ḡaḡek sën neggëp loḵ horek lo ni rë? Sënë nebë alam-deneḵo-seriveng denevonḡ huk loḵ dub ayo loḵ Buk-sewahsën-yi* lob dekeyëh horek ving nebë saga, rëḵ su devonḡ paya rë. ⁶Rëḵ sa nanër vu ham nabë ngaa sën nedo agi, sën böpata kesuu dub-vabuung-böp. ⁷Bë ham jaḵ ḡaḡek sën neggëp loḵ Anutu-yi-ḵapiya lo ni, og ham su rëḵ bo maggin vu sir rë. Ḡaḡek sënë nebë: ‘Sa su nehevongin bë ḡaḵo seriveng sën ham nevesi vu sa lo rë, gaḵ sahëḡ neving bë ham kwamin paya in alam beham doḵ vu sir.’ Om su devonḡ paya rë. ⁸In Mehönon Nalu tu Buk-sewahsën-yi* ala.”

Yesu Vong Mehö Nema Nipaya Nivesa Raḵ

(Mk 3:1-6; Lk 6:6-11)

⁹Yesu vu nyëḡ saga beya meloḵ ya alam Parisai* saga hir dub-supinsën-yi. ¹⁰Lob mehö seḵë belooinsën ti nedo. Lom alam la bë denanër ḡaḡek jaḵ Yesu, lob deloḵ tepëḵ in yi bë, “Maḵ yoh vu bë hil ḡevonḡ alam nijraḵsën nijvesa jaḵ doḵ Buk-sewahsën-yi* ma ma?” ¹¹Loḵ Yesu nër yah vu sir bë, “Bë ham ti yi sipsip perurek timu, lob duḵ söv doḵ Buk-sewahsën-yi*, og maḵ mehö saga su rëḵ najom jaḵ nom vavunë rë? Gaḵ rëḵ najom jaḵ nom! ¹²Rëḵ mu mehönon dekesuu sipsip yönon. Om sën hil ayoh vu bë adoḵ vu mehönon doḵ Buk-sewahsën-yi*.” ¹³Log nër vu mehö sënë bë, “Ḡetelo seḵëm nam!” Lom telo seḵë ya, lob nivesa raḵ nebë vahi. ¹⁴Lob alam Parisai* to deyah dobnë medesupin sir medevengwëḡ raḵ aggata bë dengis Yesu menadiik.

Anutu Yi Mehö-huk-yi Yesu

¹⁵Loḵ Yesu raḵ ni, lob vuu nyëḡ saga geya. Lob alam ngahiseḵë detamuin yi, lob vong alam nijraḵsën pin benijvesa raḵ. ¹⁶Log vo ḵoo

vu sir bë su denanër yi rangah, ¹⁷lob gägek sën wirek Anutu nër verup mehō-nenër-gägek-rangahsën Yesaya avi lo anon raḁ. ¹⁸Nebë:

“Sa hur sënë, sehooïn yi raḁ,
sahëḡ neving yi, gesa halë yi nivesa kesuu alam vahi pin.

Rëḁ sa ḡetunḡ sa Anon Vabuung jaḁ yi,
lob rëḁ tateḁin sa gägek anon degwa vu alam-yu-ngwë.

¹⁹ Losho mehōnon su rëḁ denanër sir rë, gesu rëḁ genḡeek rë,
gesu rëḁ degenḡo gegevong paang ḡëp telig rë.

²⁰ Gaḡwëḁ sën keyëh meneggëp neḁo ahon lo, og sa hur su rëḁ keyëh
na verōḁ yi rë.

Log ram yi wik sën ggëp nelëlek teka lo, og sa hur su rëḁ napuv
na verōḁ yi rë.

Rëḁ medo gevong huk in rot begägek nirōpsën anon jaḁ bekesuu
ngaa nipaya pin.

²¹ Lob alam-yu-ngwë rëḁ medo debo kwaj in yi nabë rëḁ doḁ vu sir.”

Denër Bë Yesu Vong Huk Raḁ Satan Niwëëk

(Mk 3:20-30; Lk 11:14-23)

²² Lob deḁo mehōti yam vu yi. Memō nedo loḁ yi bemala ḁenod los su yoh
vu bë bengwëḡ rë. Lob Yesu vong benivesa raḁ, betum nevengwëḡ genelë
nyëḡ. ²³ Lob alam yu böpata saga delëk anon bedenër bë, “Mehō sënëḁ maḁ
yik Davit* yi mewis sën lo?” ²⁴ Rëḁ alam Parisai* denḡo, lob denër bë, “Netii
memō to deneya raḁ memō alaj Belsebul* niwëëk.” ²⁵ Rëḁ Yesu raḁ ayoj ni,
lob nër vu sir bë, “Nabë alam dob timu debasuh sir bedengis sir, og dob saga
rëḁ nabumeng na. Log nabë nyëḡ böp ti ma alam degwa ti debasuh sir na
yu luu bedengis sir, og rëḁ nyëḡ ma alam degwa ti saga su rëḁ demedo rë.

²⁶ Om nabë Satan getii yi hur memō geto dena, og losho yi hur rëḁ debasuh
sir, lom yi nyëḡ rëḁ medo niwëëk nabë va? ²⁷ Rëḁ mu nabë Belsebul* nelōḁ
vu sa yōnon besa nehetii memō to deneya, og maḁ re nelōḁ vu ham alam
besën denetii memō to deneya agi? Om ham alam saga degenḡo ham gägek
sagi medeseggi rë. ²⁸ Gaḁ bë Anutu yi Anon Vabuung loḁ vu sa, besa hetii
memō beto deneya, og ham jaḁ ni nabë Anutu yam vu ham ggovek ya in bë
geḡin ham. ²⁹ Mehōti su yoh vu bë doḁ na Mehō Nipaya los niwëëk saga yi
beggang mebo yi ḁupeḁ pin vër rë. Nabë naduu mehō niwëëk saga govek, og
mëm godeḁ yi ḁupeḁ pin sën nedo loḁ yi beggang ayo lo. ³⁰ Mehōti sën su sa
alam yi rë lo, og nesis begō vu sa. Gemehōti sën su nelōḁ vu sa menesupin
sipsip ving rë lo, og netii sir meya denepalët loḁ. ³¹ Om sa nanër vu ham
nabë Anutu yoh vu bë dahun mehōnon hir ngaa nipaya los gägek pelësën
pin sën denevong lo na. Gaḁ gägek pelësën sën denenër raḁ Anon Vabuung
lo, og su rëḁ Anutu dahun na rë.

³² Log mehōti bë nanër gägek nipaya ti jaḁ Mehōnon Nalu, og rëḁ
Anutu dahun yi nipaya sënë na. Gaḁ nabë mehōti nanër gägek nipaya ti

jaḵ Anon Vabuung, og su rēḵ Anutu dahun yi nipaya sēnē na rē. Gaḵ rēḵ nama, vu gwēbeng gevu tamusēn geving.”

Ḳele Nipaya Nevuuk Anon Nipaya

(Lk 6:43-45)

³³“Nabē ham baroh ḵele nivesa, og yō rēḵ ngis anon nivesa. Nabē ham baroh ḵele nipaya, og yō rēḵ ngis anon nipaya. In hil nehalē ḵele anon rēḵ mēm hil naraḵ ni nebē ḵele nivesa ma nipaya. ³⁴Nyēl nalu ham! Ham su yoh vu bē nanēr ḡaḡek nivesa rē, in ham alam nimin paya. Yōnon, ham nenēr ḡaḡek verup avimin yoh vu ngāa sēn ham kwamin nevo loḵ ayomin lo. ³⁵Om mehō nivesa neḵo ngāa nivesa vēr loḵ ngāa nivesa sēn nesupin meneggēp loḵ ayo lo, menenēr yam rangah, log mehō nipaya neḵo ngāa nipaya vēr loḵ ngāa nipaya sēn nesupin meneggēp loḵ ayo lo, menenēr yam rangah. ³⁶Om sēn sa nanēr vu ham nabē ḡaḡek jeggin jeggin pin sēn alam denenēr lo, og rēḵ Anutu gevonḡ nyēvewen doḵ nah vu sir doḵ buk sēn genḡo alam pin hir ḡaḡek lo. ³⁷In honḡ ḡaḡek rēḵ nanēr honḡ nabē honḡ mehō nim vesa ma rēḵ nanēr honḡ nabē honḡ mehō nim paya.”

Alam La Deketaḡ Vu Yesu Bē Degelē Ngāa Bōp

(Mk 8:11-12; Lk 11:29-32)

³⁸Nēr saga ggovek lob alam-horek-yi la los alam Parisai* la denēr vu yi bē, “Tatovaha, he hevongin bē gwevonḡ ngāa bōp ti behe ḡalē.”

³⁹Lom nēr yah vu sir bē, “Ham alam sēn nedo dob-ē, ham alam nimin paya. Ham nebē avēh baggēb, om sēn ham nekwetaḡ bē ham gwelē ngāa bōp. Rēḵ mu sa su rēḵ gevonḡ ngāa bōp vu ham rē. Gaḵ sēḵ gevonḡ ngāa bōp nabē sēn mehō-nenēr-ḡaḡek-rangahsēn Yona yi ngāa bōp lo mu vu ham beggovek. ⁴⁰Wirek Yona neggēp loḵ ḡel bōp ayo yoh vu rangah löö gebuk löö, lom Mehōnon Nalu rēḵ ḡep doḵ dob ayo noh vu rangah löö gebuk löö nabē saga. ⁴¹Log vu Buk-tamusēn og Anutu rēḵ seggi mehōnon hir ḡaḡek, lob rēḵ alam Nineve kedi debare medenanēr ḡaḡek jaḵ alam vu buk sēnē nabē denevonḡ ngāa nipaya. In alam Nineve denḡo Yona aye bedeggēr in sir yah vu Anutu. Gaḵ Mehō sēn nedo agi kesuu Yona, rēḵ ham su wēr in ham rē. ⁴²Log vu Buk-tamusēn og Anutu rēḵ seggi mehōnon hir ḡaḡek, lob rēḵ avēh-los-benḡo vu dob nyē sēn sang-neverup lo kedi bare menanēr ḡaḡek jaḵ alam vu buk sēnē nabē denevonḡ ngāa nipaya. In avēh-los-benḡo sēnē yam vu dob nyē in bē genḡo Solomon* yi ḡaḡek los kwa bōp. Gaḵ Mehō sēn nedo agi og kesuu Solomon*, rēḵ ham su ngo aye rē.”

Memō Yom Gḡokin

(Lk 11:24-26)

⁴³“Memō nipaya sēn to meya in mehōnon ti lo, og to meya medo neyoh nyēḡ nivevo benesero nyēḡ len ti in bē sewah doḵ, rēḵ su netōḵ raḵ rē.

44 Lom nër bë, ‘Maam saḵ nah mena ḡalë begganḡ sën sa nado loḵ wirek lo rë!’ Lob yah verup rëḵ nelë bë desekee begganḡ sën lo bedevunek vu benedo meris. 45 Lob rengö yi beyah ḵo memö nemadvahi-bevidek-luu sën denevongḡ nḡaa nipaya rot medenekesuu yi lo, beyom denedo loḵ begganḡ sënë. Lob mehö sën nedo paya wirek lo mëm nedo paya ya veröḵ yi rot. Om nḡaa nipaya nabë sënë rëḵ natöḵ vu alam nij paya sën denedo ḡwëbeng agi nabë saga.”

Yesu Ata Lo Ari Lo
(Mk 3:31-35; Lk 8:19-21)

46 Yesu nahën nenër ḡaḡek nebë sënë vu alam, log ata gari lo yam denare dobnë in bë losho debengwëḡ. 47 Lob mehöti nër vu bë, “Ḡelë, atam losho arim lo yam denare dobnë in bë ham los bengwëḡ.” 48 Lob Yesu nër ḡaḡek yah vu mehö sënë bë, “Sataḡ re? Gesarig re lo?” 49 Lob tato yi hur lo raḵ nema genër bë, “Ḡwelë! Ataḡ lo arig lo sënë. 50 Alam sën denesepa loḵ Amaḡ vu yaḡek kwa lo, og sir saga mëm detu sarig lo, savëhnög lo, sataḡ lo!”

Mehö Netetëhin Nos Ḡahis Vu Huk
(Mk 4:1-9; Lk 8:4-8)

13 1 Vu buk saga Yesu vu begganḡ ayo meto meya dobnë, beya nedo dus vu nḡaggee böp nenga. 2 Loḵ alam yu böpata deya vu yi, lob Yesu raḵ ya nedo yaḡ ti, galam pin denare nḡaggee nenga. 3 Log nër ḡaḡek peggirinsën nḡahiseḵë vu sir bë, “Ham ḡwengö rë! Mehö netetëhin nos ḡahis ti to meya huk anon in bë tetëhin yi nos ḡahis.

4 Netetëhin nos ḡahis, lob vahi to nedo loḵ aggata sën neyoh huk vuheng lo, lom soḵ yam degga pevis. 5 Log ḡahis la to meraḵ nedo dob mahen teka sën raḵ neggëp ḡelöḡḡ vavunë lo, om kip pevis in dob mahen teka mu, 6 lob hes tum bevev raḵ lom meran ya, in ḡëḡa su luḵ ya dob ḡebinë rë. 7 Log ḡahis vahi to meloḵ ya nedo vos niggin ḡgin ayo, lob vos niggin ḡgin sënë kip merig meggök nos bevongḡ paya. 8 Log ḡahis la to meluḵ ya nedo dob jeji, lob rig basis anon nivesa. La sis anon mehödahis nemadvahi, gela sis anon mehödahis löö, gela sis anon mehödahis ti benemadluho. 9 Mehöti bë nenga neggëp, og ḡengö ḡaḡek sënë.”

Yesu Nër Ḡaḡek Peggirinsën Degwa Rangah
(Mk 4:10-12; Lk 8:9-10)

10 Lob yi hur maluh ya deloḵ tepëḵ in yi bë, “Ḡenër ḡaḡek pin netu ḡaḡek peggirinsën vu sir in va?” 11 Loḵ nër yah vu sir bë, “In Anutu tateḵin Nyëḡ-yaḡek-yi yi ḡaḡek vunsën degwa vu ham, ḡaḵ su tateḵin vu alam sënë rë. 12 Mehöti sën neraḵ ḡaḡek degwa ni lo, og rëḵ jaḵ la degwa ni geving rot, gemehöti sën su neraḵ ḡaḡek degwa ni rë lo, og

rëk kwa birekin teka sën neraḵ ni lo benama na verōḵ yi. ¹³Senër ḡaḡek peggirinsën vu sir in bē rēk degelē mu gesu deḡaḵ ni rē, log degenḡo mu gesu denatōḵ ḡaḡek degwa rē. ¹⁴Om mehō-nenēr-ḡaḡek-rangahsën Yesaya yi ḡaḡek anon raḵ, sën nēr nebē:

‘Ham nengamin rēk genḡo, rēk ham kwamin su rēk natōḵ ḡaḡek.

Ham malamin rēk gelē, rēk ham su rēk ḡaḡek degwa ni rē.’

¹⁵GeYesaya nēr raḵ sir ving bē:

‘Nabē saga, in alam sēnē ayoj niwēēk,

medemir nengaj gedekebu malaj

in bē malaj rēk gelē genengaj rēk genḡo,

lob deḡaḵ ni medegēr in sir lob sa ḡevonḡ benijvesa ḡaḡek.’

¹⁶ḡaḡek mu hameḵ kwamin vesa in ham malamin nelē sa los ham nengamin nengḡo sayeḡ. ¹⁷Sa nanēr vu ham yōnon nabē: Wirek alam-denēnēr-ḡaḡek-rangahsën los alam yohvu nḡahiseḡe denetunḡ malaj in bē degelē nḡaa sën ham nelē aḡi, rēk su denelē rē. Log denebē nengaj in bē degenḡo ḡaḡek sën ham nengḡo aḡi, rēk su denengḡo rē.”

ḡaḡek Peggirinsën Raḵ Mehō Netetēhin ḡahis Lo Yi Degwa

(Mk 4:13-20; Lk 8:11-15)

¹⁸“Om ham gwenḡo ḡaḡek peggirinsën raḵ mehō netetēhin ḡahis lo degwa rē. ¹⁹Alam sën denengḡo Nyēḡ-yāḡek-yi yi ḡaḡek rēk su kwaj netōḵ raḵ degwa rē lo, og sir nebē ḡahis sën to nedo loḡ aggata, in Mehō Nipaya lo yam nesepos ḡaḡek lo vēr in ayoj. ²⁰Log ḡahis sën to nedo raḵ ḡelōḡ vavunē lo, nebē alam sën denḡo ḡaḡek medeḡo raḵ pevis mekwaj vesa in. ²¹Rēk mu sir nebē nos ḡeḡa sën neraḵ vu ḡelōḡ lo, lob su denedo hus ading rē. Bē nḡaa maggin ti natōḵ ḡaḡek sir, ma mehō la denanēr sir in desepa loḡ sa ḡaḡek, og rēk dedēē in na pevis. ²²Log ḡahis sën to meloḡ ya vos niggin ggin ayo lo, nebē alam sën denengḡo ḡaḡek, loḡ newaj neraḵ in nḡaa dob yi lo. ḡahēj ving monē lu nḡaa rot ḡḡōk ya ḡaḡek, lom diiḡ gesu sis anon rē. ²³Log ḡahis sën to meluḡ ya dob jeji lo nebē alam sën denḡo ḡaḡek bedetōḵ raḵ degwa bedenevonḡ ving bedenevonḡ banon raḵ lo. La denesis anon mehōdahis nemadvahi, gela denesis anon mehōdahis löö, gela denesis anon mehōdahis ti benemadluho.”

ḡaḡek Peggirinsën Raḵ Vos Nipaya Kip Loḡ Huk

²⁴Loḡ nēr ḡaḡek peggirinsën ngwē ḡḡōkin vu sir bē, “Sën Nyēḡ-yāḡek-yi anon ḡaḡek lo, og yik nebē mehōnon ti tetēhin nos ḡahis nivesa loḡ yi huk. ²⁵Lob negḡep ying buk, log mehō sën nelē yi paya lo, tetēhin vos nipaya ḡahis ḡḡōk ya nos ḡahis lo vavunē geneya. ²⁶Lob ḡahis lo kip meböḡ raḵ ḡḡovek bebē ngis anon, loḡ delē vos nipaya lo kip merivin loḡ ving. ²⁷Lob yi hur ya denēr vu yi bē, ‘Mehō böḡ, maḡ ḡetetēhin ḡahis nivesa loḡ hong huk, log vos nipaya sën kip agu yam vu tena?’ ²⁸Loḡ nēr

vu sir bë, ‘Mehö sën nelë sa paya lo vongŋŋaa sënë!’ Lom yi hur deloŋ tepëŋ in yi bë, ‘Om he na bepul vos sënë na?’ ²⁹Rëŋ nër yah bë, ‘Ma! Bë ham bepul vos na, og maŋ ham rëŋ bepul nos la geving. ³⁰Om ham naŋöök geluho desarömin sir medebare gebuk sën hil abo nos anon lo rë. Lob doŋ buk saga og sëŋ nanër vu alam sën debo nos anon lo nabë dengap vos nipaya jaŋ bun namuŋin bena degetë jaŋ na nengwah, log mëm dengupin nos anon jaŋ na sa jök.’”

Ğağek Peggirinsën Raŋ Ğahis Mahen Teka
(Mk 4:31-32; Lk 13:18-21)

³¹Loŋ Yesu nër ğağek peggirinsën ngwë vu sir ggökin bë, “Sën Nyëğ-yağek-yi anon jaŋ lo, og yiŋ nebë mastet* ğahis sën mehöti ƙo meya mehin loŋ yi huk. ³²Nos ğahis saga mahen teka genos ğahis pin kesuu, rëŋ tum nekip lob böp neraŋ benekesuu nos pin geya netu ƙele, besoŋ sën denevëëng medeneya aŋi yam denejegwi newisej loŋ nema.”

³³Log nër ğağek peggirinsën ngwë vu sir nebë, “Sën Nyëğ-yağek-yi anon jaŋ lo, og yiŋ nebë yiist* sën nevonŋ bebrët nerig lo. Avëh ti ƙo meya sarömin ving parawa ƙetuŋ löö loŋ ğabum, lom yiist* köd parawa pin sënë merig.”

Yesu Nër Ğağek Peggirinsën
(Mk 4:33-34)

³⁴Yesu nër ğağek peggirinsën pin saga gesu nër ti ranŋah rë, gaŋ nër tu ğağek peggirinsën mu vu alam yu böpata saga. ³⁵In mehö-nenër-ğağek-ranŋahsën Yesaya yi ğağek sënë anon jaŋ. Sën nebë:

‘Sëŋ nanër vu sir jaŋ ğağek peggirinsën.

Gesëŋ nanër ğağek sën nevun yi loŋ buk sën Anutu tunŋ yağek los dob meneggëp rot meverup gwëbeng aŋi vu sir.’

Ğağek Peggirinsën Raŋ Vos Nipaya Lo Degwa

³⁶Yesu nër ggovek, log vuu alam yu böpata saga ya, geloŋ yah begganŋ ayo, lob yi hur maluh ya deloŋ tepëŋ in yi bë, “Ğenanër ğağek peggirinsën sën vos nipaya kip loŋ huk anon lo degwa ranŋah vu he rë.”

³⁷Lob nër yah vu sir bë, “Mehö sën nevaroh nos ğahis nivesa saga og Mehönon Nalu. ³⁸Gedob pin sënë nebë huk, genos ğahis nivesa saga nebë alam sën detu Anutu yi hur, gevos nipaya saga nebë Mehö Nipaya Satan yi hur lo. ³⁹Log mehö netetëhin vos nipaya ğahis lo, saga Satan. Log buk sën dengupin nos lo, saga og buk sën dob los yağek nama na lo. Galam sën dengupin nos lo, sagaŋ angër lo. ⁴⁰Log sën dengupin vos nipaya mena debesi pin jaŋ nengwah lo, og yiŋ rëŋ degevonŋ nabë sënë doŋ Buk-tamusën. ⁴¹Doŋ buk saga Mehönon Nalu rëŋ gevonŋ yi angër na dengupin alam nij paya pin sën depelëpin alam-vonŋvingsën-yi lo geving

alam pin sën denevongŋŋāa nipaya lo, bedegeko sir vër in Anutu-yi-Nyëg. ⁴²Lob rëk degetë sir doḵ na nengwah, bedengu los degeköö nyëj. ⁴³Lob vu buk saga Anutu-yi-alam rëk denajëh nabë hes gëp Amaj-yi-Nyëg. Mehöti bë nenga neggëp og genḡo ḡaḡek sënë!”

Ḡaḡek Peggirinsën Raḵ Mehö Nesero Yi Monë Loḵ Huk Anon

⁴⁴“Log sën Nyëg-yaḡek-yi anon jaḵ lo, og yiḵ nebë kupeḵ nivesa sën mehöti vun meneggëp loḵ dob bemehö ngwë töḵ vu, log vun yah ggökin. Kwa vesa rot geya nevongŋŋāa pin balam debaḡo beḵo monë raḵ pin, lom yah baḡo dob len ti sënë betu yi ngāa.”

Ḡaḡek Peggirinsën Raḵ Kumḵum

⁴⁵“Log sën Nyëg-yaḡek-yi anon jaḵ lo, og yiḵ nebë mehö-nebaḡo-ngāa nesero kumḵum nivesa in bë baḡo. ⁴⁶Töḵ vu kumḵum ti bemalanḡeri rot beyi monë böpata rot. Lom ya mevongŋŋāa yi kupeḵ pin balam debaḡo, lob ḵo monë raḵ betum yah baḡo kumḵum malanḡeri sënë raḵ betu yi ngāa.”

Ḡaḡek Peggirinsën Raḵ Leḵ-ḡël-yi

⁴⁷“Log ḡaḡek peggirinsën ngwë nebë sënë: Sën Nyëg-yaḡek-yi anon jaḵ lo, og yiḵ nebë leḵ-ḡël-yi ti sën denetë luḵ ya loo beggërin ḡël aggaḡa loḵ. ⁴⁸Leḵ pup lom dedadii raḵ yam roneḵ, bedeggoo in ḡël nivesa loḵ ya ḡabum, gedetë nipaya ya. ⁴⁹Lob buk sën yaḡek los dob nama na lo, og rëḵ nabë sënë. Angër rëḵ nam degeko alam nij paya vër doḵ alam nijvesa vuheng, ⁵⁰bena degetë sir doḵ na nengwah, bedengu los degeköö nyëj.”

Ḡaḡek Peggirinsën Raḵ Mehöti Los Yi Kupeḵ Mewis Los Muḡeng

⁵¹Log Yesu loḵ tepëḵ in sir bë, “Maḵ ham raḵ ḡaḡek mewis pin sënë degwa ni?” Lom deyoḡek bë, “Ëë-ë!” ⁵²Lob nër yah vu sir bë, “Mehö-horek-yi sën nengö ḡaḡek raḵ Nyëg-yaḡek-yi venuh ggovek lo, saga nebë beggaḡ ala ti. Loḵ ya yi beggaḡ-kupeḵ-yi ayo beḵo yi kupeḵ mewis los muḡeng loḵ ti beluḵ yom.”

Alam Nasaret Deruu Demij Vu Yesu

(Mk 6:1-6; Lk 4:16-30)

⁵³Yesu nër ḡaḡek peggirinsën saga vu sir ggovek log vuu hir nyëḡ ya, ⁵⁴geyah ben menenër Anutu yi ḡaḡek vu yi alam loḵ hir dub-supinsën-yi. Lom avij töḵ medenër bë, “Mehö sënë ḵo kwa los ngāa böp böp sënë vu tena? ⁵⁵Yosep sën mehö nelev beggaḡ lo nalu yi! Gata Maria! Gemaḵ ari lo sën Yakobus geYosep geSimon geYudas lo? ⁵⁶Gavëhnö lo sën denedo ving hil-ë! Log maḵ ḵo ngāa pin sënë vu tena?” ⁵⁷Denër nebë sënë, log denelë yi paya. Rëḵ Yesu nër vu sir bë, “Alam vu nyëḡ pin deneko mehö-nenër-ḡaḡek-ranḡahsën arëj raḵ, gaḵ yö hir alam, gesir sën losho

beggang-bu timu lo, og ma!” ⁵⁸Lob su vonğ ngaa böp ngahisekë vu nyëğ saga rë, in su ayoj neya timu vu yi rë.

Degwa Sën Herot* Kuung Bë Jon In Yesu Lo
(Mk 6:14-29; Lk 9:7-9)

14 ¹Vu buk saga Herot* tu distrik Galilea ala menedo, bengo Yesu bengö. ²Lob nër vu yi alam sën denengö gägek ggëp avi lo bë, “Yik Mehö-neripek-alam Jon lo sënë! Kedi rak ggökin vu bedub, om sën nevong ngaa los niwëek ata nebë agi.”

³Herot* nër bë saga in jom Mehö-neripek-alam Jon beduu yi ahon wirek betung yi ya karabus. Herot* vonğ rak ari Pilip venë Herodias sën ggodek yah tu venë lo. ⁴In Jon nër vu Herot* bë, “Su gëko avëh sënë niröp rë!” ⁵Lom Herot* bë ngis yi menadiik rëk ggönengin alam Yuda in kwaj nevo Jon bë yi mehö-nenër-gägek-rangahsën ti. ⁶Betum buk sën Herot* kwa vo yi buk sën ata ko yi wirek lo, lob vonğ nos böp balam la desupin sir ving yi, geHerodias nalu avëh yam nelöo loğ malaj.

⁷Lob Herot* lë bahë nivesa rot in yi, lob nër yönon rot vu avëh avö sënë getato nema ya vavunë bë, “Bë genanër ngaa ti vu sa, og sëk bo nök vu hong yönon!” ⁸Lob Herodias loğ nalu avëh ahë bemëm nër vu Herot* bë, “Gwetung Mehö-neripek-alam Jon yu doğ gabum ti megebo vu sa pehi sënë!” ⁹Nër nebë sënë lom mehö-los-bengö Herot* ayo maggin, rëk kwa vo gägek sën nër yönon getato nema ya vavunë lo, in neggönengin alam vatëvek sën deyam in yi nos böp lo denğo. Lob nër bë degevonğ noh vu saga. ¹⁰Lom vonğ mehöti ya beggang karabus ayo meketöv Jon kwa. ¹¹Lob deko yu loğ gabum ti beyam devo vu avëh avö sënë, beko meyah vo vu ata. ¹²GeJon yi hur maluh yam deko anon meya delev. Delev ggovek, log ya denër vu Yesu.

Yesu Vet Alam 5,000
(Mk 6:30-44; Lk 9:10-17; Jn 6:1-14)

¹³Yesu ngo gägek sënë lob vu nyëğ saga gerağ yağ meya nyëğ-yumeris tahsën ti. Loğ alam denğo lom devuu nyëğ böp gedeyoh ronek bedesepa yi medeya. ¹⁴Lob Yesu ya verup merağ yah ronek vu nyëğ-yumeris, lob lë alam ngahisekë saga bekwa vonğin sir, lob vonğ behir alam nijraksën nijvesa rak.

¹⁵Log sehuk luğ lob yi hur maluh ya denër vu yi bë, “Nyëğ-yumeris tahsën sënë behes mala ya ggovek, om gwevonğ alam sënë deketëkin sir medena denoh vu beggang-bu ti ti in debağo hir nos.” ¹⁶Rëk Yesu nër vu sir bë, “O, su dena! Gağ ham bet sir!” ¹⁷Rëk denër yah vu yi bë, “Rëk mu hil hed brët nemadvahi gegël luu mu-o!” ¹⁸Rëk nër yah bë, “Ham gweko nam vu sa rë!”

¹⁹Lom nër vu alam bë degeto demedo jağ pahup, log ko brët nemadvahi gegël luu lo rak, log varah mala rak yağek gejom rak in los

kwa vesa ya vu Anutu. Log mëm dego bevo vu yi hur maluh beya devo ggelek alam saga. ²⁰Lob sir pin degga meyo vu sir, log desupin vahi sën nahën nedo lo loḵ sap nemadluho-bevidek-luu. ²¹Alam sën degga nos lo sir maluh yoh vu 5,000, gesu detevin avëh los hurmahën ving rë.

Yesu Vare Neya Raḵ Ngaggee Vavunë

(Mk 6:45-52; Jn 6:15-21)

²²Ggovek log Yesu vonḡ yi hur maluh bë dejak na yaḡ bedena ngaggee nenga vahi namuḡin, gegevong alam bedenah bej rë. ²³Vong alam deya ggovek, log yô ti ya los kedu in bë najom jak, lob nahën ya nedo kedu gebuk loḵ. ²⁴Geyaḡ to meya ngaggee vuheng rot, lom sanḡ vë niwëëk yam ggëp yaḡ neru, lob ngaggee tëë luḵ ya yaḡ rot. ²⁵Lob dus raḵ in bë nyëḡ geheng, log Yesu vare neya raḵ ngaggee vavunë betōḵ ya vu sir. ²⁶Delë bë vare neya raḵ ngaggee vavunë, lom delëk meḵenuj verup medenër bë, “Alam diiksën ḵenuj ti!”, gedeggōneng medengeek. ²⁷Rëḵ Yesu pevis benër ya vu sir bë, “Ham su newamin jak! Yik sa sënë om ham su ḡoneng.”

²⁸Lom Pita nër yah vu bë, “Mehöböp! Nabë hong saga, og ḡenanër gesa bare jak ngaggee vavunë benök vu hong!” ²⁹Lom Yesu nër bë, “Ḡenam!” Lob Pita vuu yaḡ geto meya nare raḵ ngaggee vavunë meya vu Yesu, ³⁰rëḵ ngo sanḡ dedun, lom ḡgōneng bevongin bë duk na ngaggee bengaggee jehöo yi. Lob ngeek in Yesu bë, “Mehöböp, ḡenajom sa jak!”

³¹Lom Yesu pevis bejom Pita raḵ genër vu yi bë, “Su ayom neyam timu vu sa yōnon rë! Ayom luu luu in-a?” ³²Lob luho deraḵ yah yaḡ, log sanḡ maya avuti. ³³Lob alam sën denedo raḵ yaḡ lo depetev medeneggëp loḵ vaha gedenër bë, “Anutu nalu hong yōnon rot!”

Yesu Vong Alam Niraksën Ngahiseḵë Vu Genesaret* Menijvesa Raḵ

(Mk 6:53-56)

³⁴Ggovek, loḵ ya deverup ngaggee vahi beya detōḵ ya Genesaret*, ³⁵lob alam vu nyëḡ sagu deraḵ ni bë Yesu, lob devong ḡaḡek ya nyëḡ dus dus pin bedeko alam nijraksën pin yam vu yi. ³⁶Gedeketaḡ vu yi bë yik alam nijraksën degebë nemaj jak yi röpröp nyë mu. Lob sir pin sën denebë nemaj raḵ lo og nijvesa neraḵ.

Anutu Yi Horek Kesuu Hil Ḳenud Hir Horek

(Mk 7:1-13)

15 ¹Parisai* la losho alam-horek-yi la vu Yerusalem bedeyam vu Yesu bedenër bë, ²“Tum hong hur maluh denekeyëh alam hib wirek hen hir horek sën devong vu hil agi lo in-a? Su deneripek nemaj muḡin rëḵ mëm denegga nos rë!” ³Rëḵ Yesu nër yah vu sir bë, “Log yik ham nebë saga! Nebë va sën ham ngo nesepa loḵ alam hib wirek hen hir horek geham nekweyëh

Anutu yi horek-ë? ⁴Anutu nër bē, ‘Ġegurek amam lu atam babuj’ genër ving bē, ‘Mehöti bē nanër ġaġek nipaya jaġ ama ma ata, og ham tengwa yi menadiiġ’. ⁵Rëġ ham nenër bē, ‘Mehöti yi monë lu ngaa neggëp in bē doġ vu ama ma ata jaġ, rëġ mu nanër vu yi nabë, “Sa bē doġ vu meluu meġevong sa ngaa sënë nök vu meluu, rëġ mu rëġ nama, in sehoo in raġ ggovek in bē natu seriveng vu Anutu”, ⁶og ggovek, mehö saga su doġ vu ama lu ata jaġ.’ Rëġ mu ham nedahun Anutu yi ġaġek raġ ngaa nebë saga in bē ham ngo sepa doġ alam hib wirek hen hir ġaġek. ⁷Ham alam kwamin luu! Mehö-nenër-ġaġek-rangahsën Yesaya nër ġaġek sënë raġ ham niröp nebë:

⁸ ‘Alam sënë denëġ sarëġ raġ verup avij,
rëġ mu ayoj yö neggëp ading in sa.

⁹ Yö denenër mehönön hir horek gedenenër bē, “Anutu yi horek sënë!”
lob denëġ sa raġ meris mu.’ ”

Nġaa Sën Nevong Mehöhön Benij Paya Neraġ (Mk 7:14-23)

¹⁰Lob Yesu supin alam deyam vu yi benër vu sir bē, “Ham gwenġo beham jaġ ni. ¹¹Nġaa sën nelöġ ya mehönön avij lo, og su nevong benij paya neraġ rë. Gaġ mëm ngaa sën nedo löġ mehönön ayoj berak neverup avij lo mu, sën nevong benij paya neraġ.”

¹²Lob yi hur maluh ya denër vu yi bē, “Alam Parisai* denġo hong ġaġek saga lob ayoj nipaya. Ma ġeraġ ni?” ¹³Rëġ Yesu nër yah bē, “Nġaa pin sën Amaġ vu yaġek su nevaroh rë lo, og rëġ bepul los ġëġa na. ¹⁴Ham naġöök geyö hir ngaa! Alam malaj ġenod lob dekuung bē detato aggata vu alam malaj ġenod ngwë. Bë mehö mala ġenod ngwë tato aggata vu mehö mala ġenod ngwë, og rëġ luhoho debës lii doġ ti.”

¹⁵Lom Pita nër yah vu Yesu bē, “Om ġenanër ġaġek peġgirinsën sënë degwa behe ġangö rë!” ¹⁶Rëġ Yesu nër bē, “Om ham ngo nahën geham su neraġ ni rë? ¹⁷Maġ ham su raġ ngaa pin sën hil naha lo ni bē nelöġ ya hil avid beya nare löġ hil ahëd ġevus, löġ tum to neluġ ya asoreng rë? ¹⁸Gaġ ngaa sën raġ neverup mehönön avij beto neyam rangah lo, sën yam ggëp ayoj. Lob ngaa nebë sënë sën nevong bemehönön nij paya neraġ. ¹⁹In ngaa sën neverup ayoj lo nebë sënë: Kwaj nevo ngaa nipaya, denesis mehönön medenediik, deneggodeġ alam venëj ma reggaj, maġëm los avö deneggodeġ sir, deneggodeġ ngaa, denenër ġaġek kuungsën, denenër ġaġek pelësën. ²⁰Nġaa pin sënë nevong bemehönön nij paya neraġ. Gaġ bē mehönön dega nos besu dejipek nemaj namuġin rë, og saga su nevong benij paya neraġ rë.”

Kanaan Avëh Vong Ving Yesu Anon Rot (Mk 7:24-30)

²¹Lob Yesu kedi raġ löġ nyëġ saga beya distrik Ture los Sidon. ²²Lob avëh-yu-ngwë ti vu Kanaan nedo sagu beyam tahi bē, “O Mehöböp!

Davit* yi Mewis hong! Kwam gevonḡ in sa! Memö nipaya ti gwanḡ ya sa naluḡ avèh ayo benevasap yi rot!” ²³Rèḡ Yesu su nēr ḡaḡek ti loḡ yah vu yi rē. Lob yi hur maluh deyam vu yi medenēr bē, “Avèh sēnē tahi megejiin hil rot, om gwevonḡ nah!” ²⁴Rèḡ Yesu nēr yah bē, “Anutu vonḡ sa meseyam in sedoḡ vu sipsip mala-masēn vu Israel mu!” ²⁵Rèḡ avèh yam dus bepetev meneggēp loḡ vaha genēr bē, “Mehöböp gedoḡ vu sa!”

²⁶Loḡ Yesu nēr raḡ ḡaḡek peggirinsēn yah vu yi bē, “Su yoh vu bē hil ḡaḡo hurmahen hir nos vēr beḡetē na vu anöö rē!” ²⁷Rèḡ avèh nēr bē, “Mehöböp, sakaḡ yōnon, ḡaḡ mēm anöö denepatu nos metes sēn alaj denevonḡ meneluk ya reek len lo!” ²⁸Nēr nebē sēnē, lom Yesu nēr yah vu yi bē, “O avèh! Ayom neyam timu vu sa yōnon rot, om nḡaa sēn ḡenevonḡin lo rèḡ anon ḡaḡ vu hong.” Lom loḡ hes mala saga avèh nalu nivesa raḡ yah ḡḡökin.

Yesu Vonḡ Balam Niraḡsēn Nḡahiseḡ Nijvesa Raḡ

²⁹Log Yesu ya raḡ beya metōḡ ya nḡaggee böp Galilea nenga. Besepa meya teka loḡ mēm raḡ ya ḡedu ti beto nedo. ³⁰Lob alam nḡahiseḡ desupin sir medeyam vu yi. Lob deḡo alam vahaj nipaya, seḡēj vegguu, malaj ḡenod, kwaj nḡengöleng, geniraḡsēn vahi ving, bedeyam vu yi. Bedebē sir loḡ Yesu vaha, lob vonḡ benijvesa raḡ. ³¹Lob alam saga ḡenuj ya in denelē alam kwaj nḡengöleng denevengwēḡ, ḡalam seḡēj vegguu seḡēj nesesor yi, ḡalam vahaj nipaya deneya aggata, ḡalam malaj ḡenod denelē nyēḡ. Lob deḡo Israel hir Anutu arē raḡ.

Yesu Vet Alam 4,000

(Mk 8:1-10)

³²Lob Yesu supin yi hur maluh lo benēr vu sir bē, “Sa kwaḡ paya in alam sēnē, in denedo buk löö ving sa benos main sir. Lob sa su hevongin bē ḡevonḡ sir na rē, in meyip rèḡ gevonḡ sir bermalaj pebilin ḡēp aggata bedebēs.” ³³Loḡ yi hur maluh denēr vu yi bē, “Nyēḡ-yumeris sēnē, om hil rèḡ ḡaḡo nos vu tena mabet alam yu böpata sēnē ḡaḡ-a?” ³⁴Rèḡ Yesu nēr yah vu sir bē, “Ham brēt va la neggēp vu ham-a?” Lom denēr yah bē, “He hömin brēt nemadvahi-bevidek-luu ḡēḡel mahen luu.” ³⁵Lob Yesu nēr vu alam beto denedo dob. ³⁶Log ḡo brēt nemadvahi-bevidek-luu, ḡēḡel luu lo raḡ, ḡejom raḡ in los kwa vesa ya vu Anutu, log deḡo bevo vu yi hur maluh, beya devo ggelek alam. ³⁷Degga beyoh vu sir, log vahi nedo bedesupin loḡ jebeng nemadvahi-mevidek-luu. ³⁸Log alam sēn degga nos lo sir yoh vu 4,000, gesu detevin avèh los hurmahen ving rē. ³⁹Log mēm Yesu vonḡ medeketēḡin sir medeya, log raḡ yaḡ meya los Magadan.

Alam Parisai* los Sadukai* Detahi Bē Degelē Nḡaa Böp

(Mk 8:11-13; Lk 12:54-56)

16 ¹Alam Parisai* los Sadukai* deyam in bē deseggi Yesu, lob denēr bē gevonḡ nḡaa böp yaḡek yi ti bedegelē. ²Rèḡ nēr yah vu sir bē,

“Ham nelë bë gerub nevarah sheuksën lob ham nenër bë, ‘Gerub varah sheuksën, om nyëg rëk gevang neheng.’ ³Log ham nelë kekup nekebu monbuk, lom ham nenër bë, ‘Kekup kebu monbuk genyëg malaķenu rot, om vongin ayööng los hob nam!’ Ngaa nebë sënë netato vu ham beham ngo neraķ ni, rëk ham su neraķ ngaa sën neggëp ham malamin gwëbeng-ë ni rë! ⁴Ham alam nimin paya, ham nebë avëh baggëb, om sën ham kwetağ bë ham gwelë ngaa böp. Rëk mu sa su rëk ġevong ngaa böp ti beham gwelë rë. Gaķ sëķ tato ngaa böp nabë sën Yona yi ngaa böp lo vu ham mu beggovek.” Log Yesu vuu sir geya.

**Ğaķek Peggirinsën Raķ Alam Parisai* los Sadukai* Hir Yiist* Sën
Nevong Brët Menerig Lo
(Mk 8:14-21)**

⁵Yi hur maluh deraķ yağ ving yi medeya ngaggee nenga vahi, rëk kwaj virekin nos gesu deķo la sepa rë. ⁶Loķ Yesu nër vu sir bë, “Ham gweġin ham in alam Parisai* los Sadukai* hir yiist*!” ⁷Lob yö denër vu sir bë, “Hil su haķo nos la sepa rë, om sën nenër aga!” ⁸Yesu raķ ni lob nër bë, “Ham su ayomin neyam timu vu sa yönon rë! Ma nebë va sën ham nesap ham raķ bë ham su ķo nos la sepa rë-ë? ⁹Ma ham nahën geham su raķ ni rë? Maķ ham su kwamin nevo brët nemadvahi sën alam 5,000 degga gesap va la sën ham supin loķ lo rë? ¹⁰Log maķ ham su kwamin nevo brët nemadvahi-bevidek-luu sën alam 4,000 degga geham supin loķ jebeng va la lo rë? ¹¹Ma ham su raķ ni rë? Sa su nanër nos vu ham rë! Gaķ senër vu ham bë ham gweġin ham vu Parisai* los Sadukai* hir yiist*!” ¹²Lob mëm deraķ ni bë su nër raķ yiist* sën brët yi lo rë. Gaķ nenër bë degeġin sir vu Parisai* los Sadukai* hir ġaķek.

**Pita Nër Yesu Rangah Bë Mehö Sën Anutu Ggooin Raķ
In Bë Geķo Hil Nah
(Mk 8:27-30; Lk 9:18-21)**

¹³Yesu ya los Sisarea vu distrik Pilipi, lob loķ tepëķ in yi hur maluh bë, “Alam denenër Mehönon Nalu bë yi re?” ¹⁴Lob denër yah bë, “Mehö la denenër bë Mehö-neripek-alam Jon. Log la denenër bë Elia. Log la denenër bë Yeremia, ma mehö-nenër-ġaķek-rangahsën wirek hen ti.” ¹⁵Loķ Yesu loķ tepëķ yah vu sir bë, “Gaķ hameķ nenër bë sa re?” ¹⁶Loķ Simon Pita nër yah bë, “Hong Kerisi*! Anutu mala-tumsën Nalu hong!”

¹⁷Lom Yesu nër yah vu yi bë, “Jon* nalu Simon! Kwam vesa anon! Alam dob sënë ti su tateķin ġaķek sënë vu hong rë. Gaķ Amağ sën nedo yağek lo yö tateķin vu hong. ¹⁸Om sa nanër vu hong nabë hong Pita (sënë degwa nebë ġelöng), lob sëķ dev sa dub jaķ medo ġelöng sënë, geNyëġ Nipaya su yoh vu bë bare megedu begö jaķ dub sënë rë. ¹⁹Sëķ bo kii Nyëġ-yağek-yi vu hong. Gengaa sën ġenanërin vu dob lo, og Anutu rëķ

nanërin vu yağek geving. Gengaa sën gëngoğekin vu dob lo, og Anutu rëk bo veyovin gëp yağek geving.” ²⁰Log Yesu nër niwëek vu yi hur maluh bë su na denanër vu mehö la nabë yi Kerisi*.

Yesu Nër Yi Maggin Rangah Bë Rëk Nadiik Gekedi Jak Nah
(Mk 8:31–9:1; Lk 8:22–27)

²¹Log Yesu nër rangah muğin vu yi hur maluh loğ buk saga bë rëk na Yerusalem, lob alam-teta losho alam-deneğo-seriveng hir ggev, galam-horek-yi rëk debo vanë ngahisekë vu yi, gedengis yi menadiik, gebuk natu löö rëk mëm kedi jak nah gökin.

²²Lob Pita ko yi meya nenga bevong gağek rak yi bë, “Mehöböp, su rëk nabë saga rë! Ngaa sënë su rëk natök vu hong rë!” ²³Loğ Yesu ggërin yah benër vu Pita bë, “Satan! Gebare nah sa demiğ, in genewërin sa aggata! Su kwam tøk rak Anutu kwa rë, gağ kwam nevo ngaa nebë sën mehönon yö kwaj nevo lo!”

²⁴Log Yesu nër vu yi hur maluh bë, “Mehöti bë natu sa hur, og kwa birek in yi gekerë yi kelepeko* betamuin sa. ²⁵In mehöti bë kwa bo yi begegin nivesa, og rëk anon mala nama. Gağ mehöti bë kwa birekin yi benadiik in sa, og rëk medo mala-tumsën. ²⁶Nabë mehöti yö geğo yi jak in ngaa dob yi pin bemedo loğ nadiik, og yi ngaa sënë rëk doğ vu yi nabë va? Ma mehönon rëk debağo Anutu jak va in gevong bedemedo malaj-tumsën-a? Ma! ²⁷Mehönon Nalu rëk nam los Ama yö niwëek geyi vuneğ vuneğ yağek yi geyi angër lo, lob doğ buk sënë og rëk bo nyëvewen doğ nah ngaa pin sën mehönon denevong lo vu sir. ²⁸Sa nanër vu ham yönon nabë ham sën nare agi vahi su rëk denadiik rë, gağ rëk demedo medegelë geMehönon Nalu nom nabë mehö-los-bengö in gegin hil.”

Hur Maluh Löö Delë Bë Yesu Navi Agga Ngwë Rak
(Mk 9:2–13; Lk 9:28–36)

17 ¹Buk nemadvahi-bevidek-ti ya ggovek, log Yesu ko Pita geYakobus luho ari Jon bederağ kedu ading ti, beyö ya denedo.

²Lob delë bë Yesu navi agga ngwë rak, bemala netum nebë hes, geyi tob veroo meris nebë davës. ³Lob delë Moses lu Elia detök yam medenevengwëng ving yi. ⁴Pita lë lob nër vu Yesu bë, “Mehöböp, he nado mehalë ngaa sënë om mëm nivesa rot. Bë ahëm geving, og sedev numeng löö gëp sënë, ti vu hong, ngwë vu Moses, gengwë vu Elia.”

⁵Nahën nevengwëng, log beggob veroo ti yam bom Yesu lööho, log gağek ti yam loğ beggob ayo nebë, “Sa Naluğ yik sënë, sën sahëğ neving yi los halë yi nivesa lo. Ham gwebë nengamin vu yi!” ⁶Yi hur maluh denğo sënë, lob deggöneng bedepetev beyuj ya dob.

⁷Loğ Yesu yam vu sir bebë nema rak sir genër bë, “Ham su göneng rë, ham kwedi jak!” ⁸Lob devër malaj rak rëk su denelë mehöti ving rë, gağ

yiḵ Yesu yō timu nare. ⁹Sir vu ḵedu menahën deneluḵ medeneyah, lob Yesu nër niwëëk vu sir bë, “Nḡaa sën ham lë agi, og ham su na nanër vu mehō la. Rot bemëm Mehōnon Nalu kedi jaḵ nah gökin gëp bedub rë, loḵ mëm.”

¹⁰Lom yi hur maluh deloḵ tepëḵ in yi bë, “Loḵ nebë va sën alam-horek-yi denenër bë Elia rëḵ nom namuḡin lo?” ¹¹Loḵ mëm tateḵin yah vu sir bë, “Yōnon, Elia rëḵ nom namuḡin besemu nḡaa pin rë. ¹²Rëḵ mu sa nanër vu ham nabë Elia yam ggovek ya, rëḵ alam su deraḵ ni rë, gedevonḡ paya vu yi yoh vu yō kwaj. Gerëḵ debo vanë vu Mehōnon Nalu nabë saga geving.” ¹³Yesu nër nebë sënë, lob yi hur maluh deraḵ ni bë nenër Mehō-neripek-alam Jon vu sir.

Yesu Vong Hurmahen Ti Los Memö Benivesa Raḵ

(Mk 9:14-29; Lk 9:37-43)

¹⁴Loḵ yah to detoḵ vu alam yu böpata, lob mehōti verup vu Yesu beyun lus vu yi, ¹⁵genër bë, “Mehöböp! Kwam gevonḡin sa naluḡ. Bado nevonḡ yi benavi nipaya raḵ rot. Nevesi yi raḵ nengwah los nevës bël beron nḡahiseḵë. ¹⁶Lob sa haḵo yam vu hong hur maluh lo rëḵ su deyoh vu bë degevonḡ benivesa jaḵ rë.”

¹⁷Lob Yesu nër yah vu yi bë, “Oo, ham alam dahis! Ham su vonḡ ving rë! Sëḵ medo buk va la geving ham-a? Gesëḵ medo ḵerë ham maggin noh vu kwev va la geving-a? Maam ham gweḵo hurmahen nam vu sa rë!”

¹⁸Lob Yesu petupek raḵ memö, lob lëëin hurmahen geto meya, log bado maya in yi pevis.

¹⁹Loḵ Yesu losho yi hur maluh meris yō denedo, lob deloḵ tepëḵ vu yi bë, “Nebë va sën he su ayoh vu bë ḡetii memö sënë geto mena rë-ë?”

²⁰Rëḵ Yesu nër vu sir bë, “Ham su nevonḡ ving niwëëk rë, om sën ham su yoh vu rë! Kë! Sa nanër vu ham yōnon nabë: Bë ham vonḡvingsën mahen teka mu nabë mastet* ḡahis, og ham rëḵ nanër vu ḵedu sënë nabë ‘Kwedi jaḵ meḡena sagu!’, og rëḵ na. Bë ham gwevonḡ geving yōnon, og ham yoh vu bë rëḵ gwevonḡ nḡaa pin. ²¹[Su aggata ngwë neggëp in bë hil ḡetii memö nabë sënë geto dena rë. Gaḵ hil ayed ḡerin nos gehil najom jaḵ mu og mëm.]”

Yesu Nër Ḡaḡek Netu Luu Bë Rëḵ Nadiiḵ Gekedi Jaḵ Gökin

(Mk 9:30-32; Lk 9:43-45)

²²Yah denedo Galilea lob buk ti lob Yesu nër vu yi hur maluh bë, “Rëḵ debo Mehōnon Nalu doḵ na mehōnon nemaj. ²³Lob rëḵ dengis yi menadiiḵ, loḵ buk natu löö lob kedi jaḵ nah gökin.” Lob yi hur maluh ayoj maggin rot.

Yesu Baḡo Takës-dub-vabuung-yi

²⁴Lob ya deverup Kapernaum, galam sën deneko takës-dub-vabuung-böp-yi lo ya deverup vu Pita bedeloḵ tepëḵ vu yi bë, “Maḵ ham tatovaha

netung takës-dub-vabuung-yi ving-a?” ²⁵Lob Pita yoğek bë, “Ëë-ë, netung lo!” Log loğ ya begganğ ayo, loğ Yesu tum loğ tepëk in yi muğin bë, “Simon! Kwam nevo bë? Alam-los-bengöj vu dob sënë, deneko takës-kupek-yi los deneko vu mehönön tena? Mağ yö deneko vu hir alam, ma deneko vu alam-yu-ngwë?”

²⁶Lob Pita nër yah bë, “Deneko vu alam-yu-ngwë!” Lom Yesu nër bë, “Nebë saga, om hir alam su degetë takës gegëp! ²⁷Rëk mu alu su gevong bahëj sengën. Om gena geseyu gwaak gëp ngaggee nenga, lob gël ti sën rëk berup namuğin begweko jak lo, og gebasuh avi lob rëk genatök vu monë ti dok. Lob mëm gweko monë saga megena gwetë natu alu hed takës.”

Re Böp Vu Anutu-yi-nyëğ-a?

(Mk 9:33-37; Lk 9:46-48)

18 ¹Vu buk saga Yesu yi hur maluh ya deverup vu yi bedelok tepëk in yi bë, “Mehö re tu muğinsën vu Nyëğ-yağek-yi kesuu alam pin-a?”

²Lob Yesu ko hurmahlen ti yam bevarah loğ malaj, ³genër vu sir bë, “Sa nanër vu ham yönön nabë: Bë ham su gwërin ham gedahun ham nabë hurmahlen nebë sënë rë, og ham su yoh vu bë rëk dok na Nyëğ-yağek-yi rë. ⁴Mehöti bë dahun yi rot nabë hurmahlen sënë, og rëk natu muğinsën vu Nyëğ-yağek-yi kesuu alam pin. ⁵Log mehöti bë kwa bo sa bedok vu hurmahlen nabë sënë ti, og sakağ loğ vu sa.”

Nğaa Nipaya Sën Nevong Paya Vu Mehönön Besu Denevong Ving Rë

(Mk 9:42-48; Lk 17:1-2)

⁶“Gağ bë mehöti geli sa alam sën ayoj neya timu vu sa mahen teka mu lo ti, begevong nğaa nipaya, og rëk geğo nyëvewen böpata rot vu tamusën, gağ nabë deseyu gelöng böpata dok kwa gedegetë duk na loo vuheng namuğin bemala nama, og mëm nivesa, in su kepë mehönön la. ⁷Gëp in alam vu dob sënë in nğaa nipaya neggëp merëk kepë sir. Yönön! Nğaa nipaya rëk berup, rëk mu gëp in alam sën denekepë mehönön ngwë rak nğaa nipaya lo.

⁸Lob nabë nemam ma vaham bë gevong bengaa nipaya kepë hong, og maam kwetöv megwetë na. Geyik nemam vahi timu ma vaham vahi timu, in mëm gemedo malam-tumsën degwata. In rëk nemam luu gevaham luu lob degetë hong dok na nengwah sën netum yoh vu buk los rangah lo.

⁹Log nabë malam gahis vahi bë gevong bengaa nipaya kepë hong, og maam geselupek vër begwetë na. Geyik malam vahi mu medo in mëm gemedo malam-tumsën degwata. In rëk malam gahis luu lom degetë hong dok na nengwah sën neggëp Nyëğ-nengwah-yi lo.”

Ġaġek Peggirinsën Raġ Sipsip Ti Mala Ma
(Lk 15:1-7)

¹⁰“Ham gweġin ham! In rēk ham gwekuung nabē hurmahen maluh los avēh nebē sēnē sir ngāa meris. Ma! Sa nanēr vu ham nabē hir angēr vu yaġek sēn denegīn sir lo vare denelē Amaġ sēn nedo yaġek lo yoh vu buk. ¹¹[In Mehōnon Nalu luġ yam in bē ġeġo alam malaj masēn nah gökin.] ¹²Ham kwamin bo rē. Bē mehōti yi sipsip 100, lob bē ti mala nama, og rēk na sero ma rēk nama? Gaġ rēk gevuū 99 bedebare ġedu gena sero ti sēn mala ma lo. ¹³Sa nanēr vu ham yōnon nabē: Bē natōk vu sipsip ti saga, og rēk kwa vesa in rot kesuu sēn kwa vesa in 99 lo. ¹⁴Nebē sēnē, om ham Amamin vu yaġek nilēl bē hurmahen nebē sēnē ti su mala nama.”

Yesu Nēr Ġaġek Raġ Sēn Hil Ġaŋgo Arid Hir Ngāa Nipaya Degwa Lo
(Lk 17:3)

¹⁵“Bē arim gevonġ ngāa nipaya vu hong, og ŋgo ti ġena ġenanēr yi nipaya tato vu yi rē. Lob nabē ġeŋgo ayem, og saga nebē ġeġo yi yom vu hong. ¹⁶Rēk nabē su ŋgo ayem rē, og gweġo mehōti ma mehō luu geving bemelōo nah doġ ti in meluu ma melōo nanēr ġaġek rangah, og mēm ham rēk semu. ¹⁷Rēk nabē su ŋgo melōo ayemin rē, og ġenanēr vu sa alam pin. Rēk nabē su ġeŋgo sa alam ayej geving rē, og ham gwelē yi nabē yi alam-yu-ngwē ti, meyi mehō-neġo-takēs*. ¹⁸Sa nanēr vu ham yōnon nabē ngāa sēn ham nanērin vu dob lo, og rēk Anutu nanērin ġep yaġek geving. Ġeŋgaa pin sēn ham ngoġekin vu dob lo, og Anutu rēk ngoġekin ġep yaġek geving.

¹⁹Log sa nanēr vu ham yōnon gökin nabē: Bē ham mehō luu ayoj timu in ngāa ti vu dob sēnē beluho deketag in vu Amaġ, og Amaġ sēn nedo yaġek lo, rēk gevonġ banon jaġ. ²⁰Kē, log nabē mehō luu ma mehō löö kwaj bo sarēġ bedengupin sir doġ ti, og sēġ nam medo geving sir.”

Ġaġek Peggirinsën Raġ Hur Sēn Su Nevo Loġ Monē Nyēvewen Rē

²¹Loġ buk saga Pita ya verup vu Yesu benēr vu yi bē, “Mehōböp, arig gevonġ nipaya beron va la vu sa loġ mēm sa dahun yi ngāa nipaya na? Maġ noh vu beron nemadvahi-bevidek-luu-a?”

²²Loġ Yesu nēr yah vu yi bē, “Sa su rēk nanēr vu hong nabē beron nemadvahi-bevidek-luu mu rē. Gaġ sa nanēr vu hong nabē ġedahun yi ngāa nipaya na noh vu 70 natu beron nemadvahi-videk-luu.” (Nēr bē sēnē in bē tato nabē hil dahun mehōnon hir ngāa nipaya sēn denevonġ vu hil lo pin na.)

²³Log nēr ving bē, “Sēn Nyēġ-yaġek-yi anon jaġ lo, og yiġ nebē mehō-los-bengō ti vongin bē yi hur debo doġ nah yi monē. ²⁴Lob deġo ti ya verup

vu yi, geyi nyëwewen böpata rot yoh vu 10 milion kina. ²⁵Rëk yi monë su yoh vu bë bo doḱ rë. Lob mehö-los-bengö nër bë mehö la debago mehö sënë losho venë lo nalu lo, geyi ngaa pin, bedenatu hur-huk-meris-yi in doḱ nah yi nyëwewen böpata sënë. ²⁶Lob yi hur maluh saga petev meneggëp loḱ vaha gesu bë, ‘Genaköök rë, rëk mëm sëḱ bo doḱ nah hong monë!’ ²⁷Lob ala kwa vongin yi, benër bë ggovek gesu bo doḱ nah, log vong yi yah.

²⁸Lob hur maluh sënë to meya dobnë, lob töḱ raḱ hur maluh ngwë sën vo yi monë yik mahen mu vu wirek yoh vu K100 benyëwewen nahën neggëp vu yi lo. Lob jom yi ahon niwëëk begibek nema loḱ kwa genër bë, ‘Ġebo doḱ nah sa monë!’

²⁹Lob hur maluh ngwë sënë petev meneggëp loḱ vaha geketaḱ vu yi bë, ‘Genaköök rë, rëk mëm sëḱ bo doḱ nah hong monë!’ ³⁰Rëk su ngo aye rë, getunḱ yi ya qarabus in bë mëm bo doḱ yi nyëwewen rë, lob mëm degeḱo yi vër. ³¹Hur maluh vahi delë ngaa sënë, lom ayoj maggin rot, lob ya denër ḡaḡek sënë pin rangah vu alaj.

³²Lob alaj tahi yi hur maluh saga yah benër vu yi bë, ‘Hong hur nipaya! Muḡinsën ḡesu vu sa, lob sa dahun hong nyëwewen böpata saga ya meris. ³³Sa kwaḡ vongin hong, rëḱ su kwam vongin hur maluh ngwë saga rë in-a?’ ³⁴Lob ala ahë sengën, lom tunḱ yi loḱ ya qarabus in debo maggin vu yi bemedo, bemëm bo doḱ nah yi nyëwewen böpata saga los dahis lob mëm. ³⁵Om nabë ham su dahun arimin hir ngaa nipaya na yönon rë, og Amaḡ sën nedo yaḡek lo rëḱ gevonḱ nabë sënë vu ham.”

Yesu Nër ḡaḡek Raḱ Sën Maluh Los Venëj Denevepul Sir Lo

(Mk 10:1-12; Lk 16:18)

19 ¹Yesu nër ḡaḡek pin sënë ggovek, log vuu distrik Galilea geya los distrik Yudea hir dob sën neggëp bël Yordan vahi yi. ²Lob alam ngahiseḱë detamuin yi bedeya sagu, lob vong behir nirakḱsën nemaya benijvesa neraḱ.

³Lob alam Parisai* la deyam vu yi bedeloḱ tepëḱ bedeseggi yi bë, “Yoh vu bë mehöti bepul venë jaḱ ḡaḡek meris meris mahen ti ma ma?”

⁴Lob Yesu nër yah bë, “Maḱ ham su tevin ḡaḡek sën neggëp loḱ Anutu-yi-ḱapiya lo rë? ḡaḡek sënë nebë Anutu tunḱ mehönon vu nyëdahis, og tunḱ mehönon maluh los avëh! ⁵Log nër bë, ‘Nebë saga om maluh rëḱ gevu ama lu ata, log geḱo venë, lob luho denatu anon timu!’ ⁶Om luho su rëḱ nabë luho luu gökin rë, gaḱ luho detu anon timu. Om ngaa sën Anutu duu ahon ggovek ya lo, og mehönon su debepul.”

⁷Lob alam Parisai* denër vu yi bë, “Log nebë va sën Moses vo horek vu hil benër bë mehönon dekevu ḱapiya-vepulsën-yi bedebo vu venëj gedejuuk sir na-ë?”

⁸Loḱ Yesu nër yah vu sir bë, “Ham ayomin niggoḱ om sën Moses yoḡekin bë ham bepul venëmin nah. Rëḱ su nebë saga vu nyëdahis rë.

⁹Om sa nanër vu ham nabë: Bë mehöti venë su vonğ baggëb rë, rëk regga vuu yi geķo avëh ngwë, og mehö saga vonğ baggëb.”

¹⁰Lob yi hur maluh denër bë, “Bë ngaa nabë sënë gëp vu maluh los venëj, og maam mehönon su degeķo sir.”

¹¹Lob nër yah vu sir bë, “Alam pin su deyoh vu bë degevonğ noh vu gağek sën denatu timu agi rë, gaķ alam vahi sën Anutu duu sir niwëëk revuh ti lo, og sir saga mu sën deyoh vu bë desepa doķ. ¹²Alam aggagga su deyoh vu bë rëk degeķo avëh rë. In mehö la og ataj yö ķo sir nebë saga. Log alam denevonğ paya vu mehö la besu denëķo avëh rë. Log alam la kwaj nevo Nyëğ-yağek-yi, lob ayoj ni nelël bë su degeķo venëj. Mehöti yoh vu bë gevonğ noh vu gağek sënë og gevonğ.”

Yesu Jom Raķ Hurmahlen
(Mk 10:13-16; Lk 18:15-17)

¹³Lob alam deķo hurmahlen la medeya vu Yesu in bë gebë nema jaķ sir genajom jaķ sir. Rëk yi hur maluh deruuk losho ataj. ¹⁴Loķ Yesu nër bë, “Ham gwevonğ hurmahlen denam vu sa. Ham su gwërın sir, in alam sën ayoj neyam timu vu sa nebë hurmahlen, og alam Nyëğ-yağek-yi sir.” ¹⁵Log bë nema raķ sir log ya raķ.

Mehö Mağëm Ti Yi Kupeķ Ngahiseķë
(Mk 10:17-31; Lk 18:18-30)

¹⁶Lob mehö mağëm ti ya verup vu Yesu beloķ tepëķ vu yi bë, “Tatovaha! Mëm sa ģevonğ va ti nivesa in mëm sa medo malağ tumsën degwata los degwata?”

¹⁷Lob Yesu nër yah vu yi bë, “Ģeloķ tepëķ in sa in ngaa nivesa in va? Yiķ Mehö timu nedo beyi mehö nivesa! Kwam nevo bë ģemedo malam-tumsën, og ģesepa doķ Anutu yi horek pin!” ¹⁸Rëk loķ tepëķ yah ggökin bë, “Horek tena?” Lom Yesu nër yah vu bë, “Horek nebë sënë: Su ģengis mehönon medenadiiķ! Su gwevonğ baggëb! Su ģegodeķ ngaa! Su genanër ģağek kuungsën jaķ mehö ngwë! ¹⁹Ģegurek amam lu atam babuj! Log ahëm geving alam sën denedo dus vu hong lo nabë sën ngo ahëm neving hong!”

²⁰Lob mehö mağëm sënë nër yah vu yi bë, “Sa nesepa loķ horek pin sënë ggovek ya. Rëk mu sa ģevonğ va ngwë geving-a?”

²¹Lob Yesu nër vu bë, “Bë ģenatu mehö yohvu, og gwevonğ hong kupeķ pin balam debaģo, lob ģebo monë sën gweķo jaķ hong ngaa pin lo vu alam sën deneraķ vu in ngaa lo, log mëm ģenam ģetamuın sa, ģemëm hong kupeķ nivesa rëk gëp vu yağek.” ²²Rëk mehö mağëm ngo ģağek sënë, lob ya los ayo maggin rot, in yi kupeķ ngahiseķë rot.

²³Lob Yesu nër vu yi hur maluh bë, “Sa nanër vu ham yönon nabë mehö-los-bengö-ggoreksën bë doķ na Nyëğ-yağek-yi, og rëk bimengin rot.

²⁴Sa nanër gökin vu ham nabë kamer ti bë gurek na rurek len, og yik huk böpata rot, rëk mu nabë mehö-los-bengö-ggoreksën gevonğin nabë dok na Anutu yi nyëg, og sagak huk böpata rot kesuu.”

²⁵Lom yi hur maluh dengo gägek sënë lom delëk bedenër bë, “Om mak re yoh vu bë rëk medo mala-tumsën degwata?”

²⁶Lob Yesu gët sir genër vu sir bë, “Mehönon su deyoh vu bë degevonğ beyö demedo malaj-tumsën rë, gak Anutu yö yoh vu bë gevonğ bedemedo malaj-tumsën. In Anutu yoh vu bë gevonğ ngaa pin.”

²⁷Nër bë sënë lob Pita nër yah vu bë, “Gwelë! He hevu he ngaa pin ya gehe yam medo nesepa hong, om he rëk gako va nivesa jak sënë?”

²⁸Lob mëm Yesu nër vu sir bë, “Sa nanër vu ham yönon nabë vu Buk-tumusën gengaa pin pekwë yi natu mewis, geMehönon Nalu jak medo mehö-los-bengö yi sëa malangeri belos arë, og mëm vu buk saga ham sën netamuin sa agi rëk jak medo sëa-los-arëj nemadluho-bevidek-luu geving sa. Lob ham rëk gwengö alam Israel degwaj nemadluho-bevidek-luu hir gägek. ²⁹Log alam pin sën kwaj nevo sarëg bedenevu hir begganğ, ma arij, ma avëhnöj, ma amaj, ma ataj, ma naluj, ma hir dob lo, og rëk degeko nyëvewen mehödahis jak gëp alam nemadvahi dok nah sënë, log demedo malaj-tumsën degwata los degwata. ³⁰Rëk mu alam ngahijsekë vu muğinsën rëk nom denatu alam tamusën, log alam ngahijsekë vu tamusën rëk nah denatu alam muğinsën.”

Gägek Peggirinsën Rağ Mehö Nebago Yi Hur-huk-yi Lo

20 ¹“Kë”! Sën Nyëg-yägek-yi anon jak lo, og yik nebë mehöti sën kedi rağ loğ monbuk anon meya nesero alam in degevonğ huk in yi wain. ²Lob vengwëng ving hur la, bedeyoğekin bë degeko kina ti dok buk saga og ggovek, log mëm vonğ sir medeya denevonğ yi huk wain. ³Loğ yah verup loğ 9 krök, lob lë alam la gedenare meris mu rağ telig, in huk main sir. ⁴Lob nër vu sir bë, ‘Ham na gwevonğ sa huk wain geving, log sëğ bağo ham nivesa.’ Lob deya huk.

⁵Log hes vuheng rağ 12 krök los 3 krök, lob yah to bevonğ nebë sënë ggökin. ⁶Log 5 krök sehuksën, lob yah to belë bë alam la denare, lob nër vu sir bë, ‘Ham nare sënë yoh vu hes mala pin in va?’ ⁷Loğ denër yah bë, ‘Huk main he!’ Lob nër bë, ‘Om ham na gwevonğ sa huk wain geving!’

⁸Lob buk loğ, lob huk wain ala nër vu mehö sën negin alam huk yi lo bë, ‘Getahi hur nam beğebağo sir. Gebäğo gëp alam sën deyam huk tamusën lo, bena natök na alam sën deyam muğin lo!’

⁹Lob alam sën deneya huk rağ 5 krök sehuksën lo denare yam, besir ti ti deneko monë kina ti ti. ¹⁰Galam sën deyam huk muğinsën lo denare yam, gekwaj nevo bë rëk degeko monë ngahisekë rot. Rëk ma! Yik deneko kina ti ti nebë saga ving. ¹¹Deko monë, rëk mu devonğ ayej nipaya vu huk ala medenër bë, ¹²‘Alam sënë deyam tamusën, bedevonğ

huk sehuksën mu, rëk gëbağo sir nebë he. Gağ he nehevong huk böpata hes ading rot, behes negga he rot.’

¹³Denenër nebë sënë, lob nër yah vu sir ti bë, ‘Sa mehö-e! Sa su hevong nipaya vu ham rë! Hil ajoo gağek muğin bë sëk bağo hong jağ monë kina ti, ¹⁴om gwëko hong monë beğena. Monë sën sevo vu hong lo, og sa bë gevong vu alam tamusën geving nabë saga. ¹⁵Bë sa gevong ngaa ti jağ senğo sa monë sënë, og mağ sënë su yoh vu rë? Sa hevong nivesa rëk ahëm nevongin sënë in va?’ ¹⁶Om alam vu tamusën rëk nah denatu alam muğinsën galam vu muğinsën rëk nom denatu alam tamusën nabë saga.”

Yesu Nër Gağek Netu Beron Löö Bë Rëk Nadiik Gekedi Jağ Nah Gökin
(Mk 10:32-34; Lk 18:31-34)

¹⁷Lob Yesu neya in bë na Yerusalem, lob yi hur maluh nemadluho-bevidek-luu desepa yi medeneya ving. Nahën denetetu aggata medeneya, lob Yesu ko sir yah nenga menër vu sir bë, ¹⁸“Ham ngo? Gwëbeng hil narağ menaya Yerusalem, lob rëk degetung Mehönon Nalu doğ na alam-deneğ-seriveng hir ggev lo los alam-horek-yi lo nemaj. Lob rëk denanër gağek venuh nabë dengis yi nadiik. ¹⁹Log rëk debo yi doğ na alam dahis nemaj, in denanër gağek pelësën jağ yi los debeek yi gedengis brëm na yi betii kelepëko*. Gebuk natu löö loğ kedi jağ nah gökin.”

Sebedi Venë Ko Nalu Luho Beya Vu Yesu
(Mk 10:35-45)

²⁰Lob Sebedi venë ko nalu luho sepa beya vu Yesu, lom petev meneggëp loğ vaha in bë ketağ ngaa ti vu. ²¹Lob Yesu nër vu yi bë, “Geyam in va?” Lob nër yah vu bë, “Ğenanër nabë sa naluğ luho denatu hong gadu gëp hong Nyëğ. Ngwë medo gëp nemam vesa gengwë medo gëp nemam kēj.”

²²Nër bë sënë, loğ Yesu nër yah vu nalu luho bë, “Melu su rağ ngaa sën melu nekwetağ in vu sa agi ni rë. Ma melu yoh vu bë melu rëk nanum doğ kap* sën sëk nanum doğ lo?” Rëk luho denër yah bë, “Alu ayoh vu!”

²³Lob Yesu nër vu luho bë, “Yönon, melu rëk nanum doğ sa kap! Rëk mu mehö sën rëk medo gëp sa nemağ vesa gemehö sën rëk medo gëp sa nemağ kēj lo, og su neggëp vu sa rë. Gağ alam sën Amağ yö ggooon sir rağ lo, sën rëk demedo doğ.”

²⁴Lob sir nemadluho denğo luho hir gağek sënë, lob ahēj sengën vu luho ari. ²⁵Rëk Yesu supin sir yam benër vu sir bë, “Ham rağ ni! Alam dahis hir alam sën denëğin sir lo, og deneğ sir rağ vu hir alam. Gehir alam böp denedëğinengin hir alam rağ horek ngahi. ²⁶Rëk mu ham, og ham su gwevong nabë saga! Gağ mehöti bë gevongin nabë natu ham mehö böp ti, og gevong ngaa nabë sën tu ham hur in doğ vu ham. ²⁷Log bë mehöti gevongin nabë natu ham mehö muğinsën ti, og gevong ngaa

nabë sën yi mehö meris lo begevong huk nyëmasën vu ham. In Mehönon Nalu yik nebë saga. ²⁸Su yam in bë alam degevong huk vu yi rë. Gak yam in bë gevong huk vu mehönon genadiik dok nah alam ngahisekë bej in geko sir nah vu Anutu.”

Yesu Ro Kenod Luu Malaj Betum Yah

(Mk 10:46-52; Lk 18:35-43)

²⁹Log dekedi vu Yeriko bedeya lob alam ngahisekë detamuin Yesu.

³⁰Lob mehö mala kenod luu denedo lok aggata nenga. Luho dengo gägek bë Yesu to neyam, lob luho detahi niwëëk bë, “Mehöböp, Davit* yi Mewis hong! Kwam gevongin aluu!” ³¹Lob alam saga depetupek rak luho bë luho ayej nama, rëk ma geluho pasang detahi böpata rot bë, “Mehöböp! Davit* yi Mewis hong! Kwam gevongin aluu!”

³²Lob Yesu nare betahi luho benër bë, “Melu vongin bë sa gevong va vu meluu-a?” ³³Lob luho denër yah vu bë, “Mehöböp, alu hevong in bë gwevong balu malamin nivesa jak nah.”

³⁴Lob Yesu kwa vongin luho mebë nema rak luho malaj, lob pevis beluho malaj tum medelë nyëg ggökin, geluho detamuin yi bedeya.

Yesu Lok Ya Yerusalem Nebë Mehö Los Bengö Ti

(Mk 11:1-11; Lk 19:28-38; Jn 12:12-19)

21 ¹Ya deverup dus rak Yerusalem, lob detök ya Betpage vu Kedu Kele-oliv. Lob Yesu vong hur maluh luu deya, ²log nër vu luho bë, “Melu dok na beggang-bu ti sën melu malamin neya agu, lob pevis bemelu rëk gwelë dogi ti gedeseyu menare genalu nare ving. Lob melu kwevelekin begweko luho nom vu sa. ³Lob nabë mehöti nanër gägek jak meluu, og melu nanër nabë Mehöböp bë jak mena. Lob rëk gevong luho nam pevis.” ⁴Vong ngaa sënë in gägek sën mehö-nenër-gägek-rangahsën nër lo anon jak nabë:

⁵“Ham nanër vu nyëg Sion* yi alam nabë sënë:

‘Ham gwelë ham mehö-los-bengö neyök vu ham.

Yi mehö mala yes ti, lob rak nedo dogi beneyam.

Rak nedo dogi-kupek-yi nalu ti beneyök.’ ”

⁶Lob hur maluh luho ya devong yoh vu sën Yesu nër vu luho lo. ⁷Luho deko dogi ata ving nalu, lob delah hir röpröp ayöong yi rak ya dogi luho demij, beYesu rak nedo. ⁸Galam ngahisekë dekah hir röpröp ayöong yi bedevah neggëp aggata. Log la denesap kapah medenebë neggëp aggata ving. ⁹Lob alam vahi sën denemuğin gevahi sën denetamuin yi lo denepisekin medenetahi bë:

“Hosana, Oo Davit* Nalu!

Anutu gevong semusemu vu mehö sën neyam los Mehöböp niwëëk!

Hil gako Anutu arë jak na vavunë rot!”

¹⁰Mëm Yesu loḵ ya Yerusalem, lob alam pin detahi bedevonḡ nyëḡ dedun raḵ log sir vahi deneloḵ tepëḵ vu sir bë, “Mehö re sënë?” ¹¹Lob alam sën deneya ving yi lo denër yah bë, “Mehö-nenër-ḡaḡek-ranḡahsën Yesu vu Nasaret ggëp distrik Galilea!”

Yesu Tii Alam Sën Denebaḡo Ngaa Loḵ Dub Ayo
(*Mk 11:15-19; Lk 19:45-48; Jn 2:13-22*)

¹²Lob Yesu loḵ ya dub-vabuung-böp ayo betii alam pin sën denedo loḵ medenebaḡo ngaa los alam sën denetunḡ ngaa in mehö ngwë baḡo lo. Log keyoveḵin tevör pin sën denepekwe* monë raḵ lo ving alam sën denetunḡ nuung lo hir sëa.

¹³Log nër vu sir bë, “Ḡaḡek neggëp loḵ Anutu-yi-ḵapiya nebë, ‘Sa begganḡ og rëḵ denanër nabë begganḡ jom-raḵsën-yi. Rëḵ ham vonḡ beyah tu alam hodeḵ bej waak vunsën raḵ.’ ” ¹⁴Yesu nedo loḵ dub-vabuung-böp lob vonḡ alam malaj ḵenod la gevahaj nipaya la, benijvesa raḵ. ¹⁵Alam-deneḵo-seriveng hir ggev los alam-horek-yi ahëj sengën raḵ in delë bë nevonḡ ngaa böp böp nebë saga, log denḡo hurmahen bë denepisekin loḵ dub ayo nebë, “Hosana vu Davit* yi Mewis!” lob denër vu yi bë, ¹⁶“Maḵ su ḡenḡo ḡaḡek sën denenër-ë rë?” Loḵ Yesu nër yah vu sir bë, “Ëë-ë, sa hanḡo! Gaḵ ham su tevin ḡaḡek sën neggëp loḵ Anutu-yi-ḵapiya lo rë? Nebë:

‘Ḡetahu hurmahen sën nahën denevengwëḡ paya paya los sën ataj nahën denevo rur vu sir lo,
gedegeḵo arëm jaḵ niröp anon.’ ”

¹⁷Log vuu sir geto meya beyah Betania beya neggëp sagu.

Yesu Nër Lob Ḵele Pik* Meran Ya
(*Mk 11:12-14, 20-24*)

¹⁸Heng to, lob Yesu kedi meyah nyëḡ böp lob diḵahë, ¹⁹lob lë ḵele pik* ti nare loḵ aggata nenga beya in, rëḵ anon ma geris meris. Lob nër vu ḵele pik* sënë bë, “Su ḡengis anom gökin genama na veröḵ yi!” Lob pevis beḵele pik* lo meran ya.

²⁰Yi hur maluh delë nebë sënë, lob delëḵ beḵenuj ya gedenër bë, “Nebë va sën ḵele pik* meran ya pevis-ë?”

²¹Loḵ Yesu nër yah vu sir bë, “Sa nanër vu ham yönon nabë: Bë ham gwevonḡ geving anon, geham su kwamin luu luu rë, og rëḵ ham gwevonḡ ngaa nabë sën sa hevong vu ḵele pik* agi. Lob ham su rëḵ gwevonḡ sënë mu rë. Gaḵ bë ham nanër vu ḵedu sagu nabë, ‘Kwedi gwetë hong duk na loo vuheng!’ og rëḵ anon jaḵ. ²²Log bë ham gwevonḡ geving benajom jaḵ in ngaa ti, og ngaa pin sën ham nekwetaḡ in bë gweḵo lo, og saga ham rëḵ gweko.”

Alam Yuda Delok Tepëkin Yesu Bë Re Ggoin Yi Raḵ
(Mk 11:27-33; Lk 20:1-8)

²³Log Yesu loḵ ya dub-vabuung-böp betateḵin ḡaḡek vu alam. Lob alam-deneḵo-seriveng hir ggev los Israel hir alam teta deverup vu yi bedenër bë, “Re vo niwëek vu hong benër bë gwevonḡ huk nabë sënë? Re ggoin hong raḵ-a?”

²⁴Loḵ Yesu nër yah vu sir bë, “Kë”, om sa bë doḵ tepëḵ in ḡaḡek ti nök vu ham rë, loḵ nabë ham nanër nom, og mëm sëḵ nanër mehö sën ggoin sa raḵ in bë sa ḡevonḡ huk agi nök vu ham. ²⁵Sën Mehö-neripek-alam Jon neripek alam lo, og maḵ degwa vu tena? Maḵ yam vu yaḡek ma sepa loḵ mehönon vu dob kwaj?” Lob tum yah denesap sir raḵ medenenër bë, “Bë hil nanër nabë yam vu yaḡek, og rëḵ doḵ tepëḵ nom vu hil nabë, ‘Rëḵ nebë va sën ham su vonḡ ving yi rë-ë?’ ²⁶Log nabë hil nanër nabë sepa loḵ mehönon vu dob kwaj, og hil rëḵ aḡönengin alam sën denare-ë. In sir pin kwaj nevo Jon bë yi mehö-nenër-ḡaḡek-ranḡahsën ti yönon.”

²⁷Lob denër yah vu Yesu bë, “He duḡin degwa-o!” Lob Yesu nër yah vu sir bë, “Nebë saga, om sa su rëḵ nanër mehö sën ggoin sa raḵ lo vu ham rë!”

Yesu Tahu Alam Yu Luu Raḵ Hurmahen Luu

²⁸“Rëḵ ham kwamin vo bë? Mehöti nalu luu denedo, lob ya vu nalu aḡuu benër vu bë, ‘Naluḡ-e, pehi sënë gena gwevonḡ sa huk wain!’ ²⁹Loḵ nalu nër yah vu bë, ‘Sa niḡ lël!’ Loḵ yom ggërin ayo geya mevonḡ huk wain. ³⁰Log yiḵ ama ya menër vu nalu amon nebë saga, lob yoḡek bë ‘Ëë, amaḡ! Sëḵ na!’ Rëḵ su ya rë. ³¹Lom nalu ngwë tena sën ngo ama aye?” Rëḵ denër yah bë, “Nalu aḡuu!” Lob Yesu nër yah vu sir bë, “Om sa nanër vu ham yönon nabë alam-deneḵo-takës* losho avëh baggëb denevonḡ ving bedenelok ya Anutu yi Nyëḡ in ham. ³²In Mehö-neripek-alam Jon yam betateḵin aggata niröpsën vu ham, rëḵ ham su vonḡ ving yi rë. Gaḵ alam-deneḵo-takës* gavëh baggëb lo yö denevonḡ ving yi. Beham lë sir ggovek ya, rëḵ ma geham su wërin ham bevonḡ ving yi rë.”

Yesu Nër ḡaḡek Peggirinsën Raḵ Alam Nij Paya Deneḡin Huk Wain
(Mk 12:1-12; Lk 20:9-19)

³³“Ham gwengö ḡaḡek peggirinsën ngwë agi rë! Mehöti los yi dob böpata bevaroh huk wain bengö ti. Gejegelin ḡelöng netu heek beggërin, gesemu nyëḡ gelev asoreng ti in denapip wain anon doḵ, belev beggänḡ ading ti sën debare jaḵ medemalajin huk wain lo ving. Lob vo huk sënë loḵ ya mehö la nemaj in bë degeḡin ganon vahi natu yi yi gevahi natu hej, log tah yi ya nyëḡ ngwë. ³⁴Gebuk sën wain anon nemoneḵ lo dus raḵ, lob vonḡ yi hur la deya vu alam sën deneḡin huk lo in bë degeḵo yi

wain anon vahi. ³⁵Rëk alam sën denegin huk lo dejom yi hur lo ahon bedeneveek la, gedenesis la medenediik, gedenetengwa la rak gelöng. ³⁶Lok huk ala vonğ hur la deyah ggökin. Vonğ alam ngahisekë kesuu sën vonğ ya mugin lo, rëk alam sën denegin yi huk lo yik devonğ nebë saga vu sir ving. ³⁷Log vonğ nalu ya vu sir rak neggëp hus. In kwa nevo bë, ‘Rëk degurek babul’ ³⁸Rëk alam sën denegin huk wain lo delë nalu lob yö denër vu sir bë, ‘Mehö sënë rëk doğ nah ama ben vu tamusën begeko yi ngaa pin. Om ham-o! Hil angis yi benadiik log mëm yi huk sënë natu hil ngaa!’ ³⁹Lob dejom ahon mederot yi yah dobnë, gedesis mediik.” ⁴⁰Lom Yesu lok tepëk bë, “Om ham kwamin nevo bë? Nahub rëk huk wain ala nam, og rëk gevonğ nabë va vu alam sën denegin yi huk lo?”

⁴¹Lob denër yah vu yi bë, “Rëk ngis alam nij paya sënë beyuj katak jak. Gerëk bo huk wain saga vu alam mewis la bedegegin, rëk mëm buk sën dejur anon lo, og mëm debo vahi vu yi!” ⁴²Lob Yesu nër vu sir bë, “Mağ ham su tevin gağek sën neggëp lok Anutu-yi-kaپیya lo rë? Nebë: ‘Alam sën denelev begganğ lo, nij lëlin gelöng ti sënë.

Rëk mu sënë netu gelöng niwëk begganğ nyëketu-yi.

Mehöböp vonğ sënë lob he halë bë nivesa rot.’

⁴³Om sa nanër vu ham nabë rëk Anutu geğo yi Nyëğ vër in ham, gebo vu alam sën degevonğ banon jak lo. ⁴⁴[Lob mehöti bë bës bengis yi jak gelöng sënë, og rëk metes jak. Ma bë gelöng sënë geto mejak gëp mehöti, og rëk katak jak.]” ⁴⁵Alam-deneğ-seriveng hir ggev los alam Parisai* denğo gağek peggirinsën sën Yesu nër agi, lob derağ ni bë nenër rak sir. ⁴⁶Lob bë denajom yi ahon, rëk denegönengin alam sën yam denare lo in kwaj nevo Yesu bë yi mehö-nenër-gağek-rangahsën ti.

Ğağek Peggirinsën Rak Nos Sën Maluh Ti Lu Venë

Denejom Nemaj Mewis

(Lk 14:15-24)

22 ¹Log Yesu nër gağek peggirinsën ngwë ggökin bë: ²“Sën Nyëğ-yağek-yi anon jak lo, og yik nebë sën mehö-los-bengö ti bë getunğ avëh na vu nalu, lob vonğ nos böpata. ³Wirek vonğ dik ya in alam la in bë denam dega nos sën nalu lu venë rëk denajom nemaj lo, lob lok buk sën bë dega nos lo, lob vonğ yi hur la yah denër vu sir. Rëk su deyam rë, genij nelël medenedo. ⁴Lob vonğ hur la yah ggökin genër vu sir bë, ‘Ham na vu alam sën sa hevong dik ya in sir wirek lo, beham nanër vu sir nabë sa hero nos ggovek menedo. Sa hevong medesis burmakau böp böp los nalu tuvek sën jeji lo ggovek ya. Besa semu ngaa pin ggovek benedo. Ham nam in gwa nos böp sën naluğ lu venë denejom nemaj!’

⁵Yi hur ya denër gağek sënë vu sir, rëk nij tebö besu debë nengaj vu rë, gedeya jeggjin jeggjin. Ti ya yi huk, gengwë ya nevong yi huk stewa, ⁶gesir vahi dejom mehö-los-bengö yi hur ahon medenevasap sir,

gedenesis sir medenediik. ⁷Lob mehö-los-bengö ahë sengën rot bevonğ yi alam-begö-yi ya desis alam sën desis yi hur medediik lo pin bemalaj maya, gedevesi loğ hir nyëğ ving. ⁸Log mehö-los-bengö nër vu yi hur lo bë, ‘Nos böp sën naluğ lu venë denejom nemaj lo nöğ ggovek ya menedo, rëğ alam sën sa hevong dik ya in sir wirek lo, sir mehönon nij paya besu deyoh vu bë dega rë. ⁹Om ham na menoh vu aggata böp sën nevasuh yi lo pin, lob alam pin sën ham natök vu gëp sagu, og ham nanër vu sir nabë nam dega nos sën naluğ lu venë denejom nemaj agi!’ ¹⁰Nër nebë sënë, log yi hur deyoh vu aggata pin bedesupin alam pin sën denetök vu sir lo, alam nijvesa losho alam nij paya pin. Beyam denedo begganğ sën maluh lu venë denejom nemaj lo bepup. ¹¹To denedo gemehö-los-bengö loğ ya in bë gelë sir. Lob lë mehöti gesu röp röpröp nebë sën vo vu yi vatëveğ pin mederöp lo rë, gema. ¹²Lob mehö-los-bengö nër vu yi bë, ‘Sa mehö-e! Geyoh tena meğeloğ yam sënë gesu geröp röpröp rë?’ Rëğ mehö sënë su nër gägek ti rë. ¹³Lom mehö-los-bengö nër vu yi hur lo bë, ‘Ham naduu nema los vaha gegwetë yi geto mena dobnë, bena medo malakenu sagu, bengu megeköo nyë!’ ” ¹⁴Lom Yesu nër bë, “Kë”, Anutu nevonğ dik ya vu alam ngahisekë, rëğ neggooin ti ti mu rağ in dedoğ na!”

Deloğ Tepëğ In Yesu In Takës Sën Denetunğ Vu Alam Rom Hir Mehö-los-bengö Sisar*

(Mk 12:13-17; Lk 20:20-26)

¹⁵Lob alam Parisai* yö yah denër vu sir bë, “Hil natök vu gägek ti tena in hil naduu Yesu?” In sir bë denaduu Yesu nabë sën mehönon denesis soğ loğ leğ lo. ¹⁶Lob devonğ hir hur maluh lo ving Herot* yi alam beya denër vu Yesu bë, “Tatovaha! He narağ ni bë hong mehö niröp! Lob ğenetatekin Anutu yi aggata vu alam los anon. Su ğenehönengin alam malaj rë, gağ ğenenër gägek neggëp ti vu alam meris gevu alam los arëğ ving. ¹⁷Om ğenanër vu he rë, nabë yoh vu bë hil ğetunğ takës vu alam Rom hir mehö-los-bengö Sisar* ma nama?” ¹⁸Rëğ Yesu rağ nij bë sir alam kwaj luu lob nër bë, “Ham alam kwamin luu! Ham bë seggi sa? ¹⁹Maam ham tato monë-takës-yi ti vu sa rë!” Lob değ monë ğahis ti yam vu yi, ²⁰lob loğ tepëğ in sir bë, “Re ğenu los arë sën rağ neggëp agi?” ²¹Lob denër yah bë, “Sisar*!” Lob nër yah vu sir bë, “Om ham gwevonğ Sisar* yi ngaa nah vu Sisar*, log Anutu yi ngaa og ham bo nah vu Anutu!” ²²Dengo gägek sënë lob delëğ bekenuj ya. Lob devuu yi gedeya.

Deloğ Tepëğ In Yesu In Sën Mehönon Denadiik Gedekedi Jağ Lo

(Mk 12:18-27; Lk 20:27-40)

²³Alam Sadukai* denenër bë alam-diiksën og su rëğ dekedi jağ nah rë. Lob sir la deya vu Yesu yik loğ buk saga bedeloğ tepëğ in yi bë, ²⁴“Tatovaha! Moses nër bë, ‘Bë mehöti nalu nama log nadiik, og ari

geko yi alov beluho degeko naluj vu ari.’ ²⁵Lob mehöti losho ari lo, sir nemadvahi-bevidek-luu denedo ving he wirek. Lob arij aguu ko avëh lob diik, genalu ma. Lob ari amon ko yi alov, ²⁶loḵ ari amon diik nebë saga, lob gwee nebë saga beya meto arij meggi. ²⁷Sir pin naluj ma gedediik, log avëh diik raḵ neggëp hus. ²⁸Om ḡenanër nabë najeeng sën mehönon diiksën dekededi jaḵ nah lo, og avëh sënë rëḵ natu arij ti tena venë? In sir pin deko avëh timu saga netu venëj.”

²⁹Loḵ Yesu nër yah vu sir bë, “Ham su raḵ Anutu yi ḡaḡek sën neggëp loḵ yi ḵapiya lo ni rë! Beham su raḵ Anutu niwëëḵ ni ving rë! Om sën ham nekuung raḵ in ham rot. ³⁰Vu buk sën mehönon diiksën dekededi jaḵ nah lo, og maluh su rëḵ degeko avëh rë, gavëh su rëḵ deḡaḵ maluh rë, gaḵ rëḵ nama. Gaḵ rëḵ demedo nabë angër lo vu yaḡek. ³¹Rëḵ ḡaḡek sën mehönon diiksën bë dekededi jaḵ nah lo! Maḵ ham su tevin ḡaḡek sën Anutu nër vu ham meneggëp loḵ yi ḵapiya lo rë? Sën nër nebë, ³²‘Sa Abraham yi Anutu sa, ḡlsaak yi Anutu sa, geYakop yi Anutu sa.’ Nabë mehönon denadiik bemalaj nama na veröḵ yi, og su yoh vu bë nanër nabë lööho hir Anutu yi rë, gaḵ lööho denedo malaj-tumsën, in Anutu og alam malaj vesa los malaj-tumsën hir Anutu yi.” ³³Lob alam pin sën denḡo ḡaḡek aḡi lo delëḵ bekenuj ya.

Anutu Yi Horek Ti Sënë Kesuu Vahi Pin

(Mk 12:28-34; Lk 10:25-28)

³⁴Loḵ alam Parisai* denḡo bë Yesu yi ḡaḡek saga vonḡ Sadukai* bededuj ma, lob desupin sir ya vu yi ³⁵in bë deseggi yi, lob hir mehöhorek-yi ti loḵ tepëḵ in yi bë, ³⁶“Tatovaha! Horek ti tena kesuu horek vahi pin-a?”

³⁷Lob Yesu nër vu yi bë, “Ahëm geving Mehöböp hong Anutu los ayom dahis, bekenum los dahis, gekwam los dahis na vu yi timu. ³⁸Horek dus ti sënë böpata rot bekesuu vahi pin. ³⁹Lob horek böp ngwë netu luu nebë saga nebë, ‘Ahëm geving alam sën denedo dus vu hong nabë sën ngo ahëm neving hong lo.’ ⁴⁰In Horek pin los alam-denenër-ḡaḡek-rangahsën hir ḡaḡek pin lo degwaj neggëp loḵ horek luu sënë.”

Yesu Loḵ Tepëḵ In Kerisi* Vu Alam Parisai*

(Mk 12:35-37; Lk 20:41-44)

⁴¹Alam Parisai* desupin sir benahën denedo, lob Yesu loḵ tepëḵ in sir bë, ⁴²“Ham kwamin nevo Mehö sën Anutu ggooḡin raḵ in bë geko hil nah lo bë maḵ degwa vu re?” Loḵ denër yah vu yi bë, “Degwa vu Davit*.”

⁴³Lob nër yah vu sir bë, “Rëḵ nebë va sën Anon Vabuung vo kwa vu Davit benër Mehöböp raḵ Kerisi-ë? ⁴⁴Sën nër bë:

‘Mehöböp nër vu sa Mehöböp nebë:

“Ḡemedo sa nemaḡ vesa.

Gevu tamusën og sêk getung alam sën denelë hong paya lo dedok na vaham gebinë.” ’

⁴⁵Yi degwa vu Davit*, loḵ nebë tena sën Davit nër yi bë yi Mehöböp-ë?”

⁴⁶Lob mehöti su yoh vu bë nanër gägeḵ ti dok nah vu Yesu rë. Lob deggönengin yi gägeḵ loḵ buk sënë, besu deneloḵ tepëḵ vu yi ggökin yah rë.

Alam-horek-yi Los Parisai* Hir Aggata

(Lk 11:37)

23 ¹Lob Yesu nër gägeḵ vu alam yu böpata saga losho yi hur maluh lo bë, ²“Alam-horek-yi los alam Parisai* deneloḵ yah Moses ben, ³om gägeḵ sën devo vu ham lo, og ham gwengö beham sepa dok. Rëḵ ngaa sën denevonḡ lo, og saga ham su sepa dok. In deneggooiin horek ngahiseḵë raḵ rëḵ su denevonḡ yoh vu rë. ⁴Deneduu ngaa maggin bedenetelë raḵ ya mehönon kwaj, rëḵ sir og nij nelël gesu denevër nemaj in bë dedok vu sir teka rë. ⁵Ngaa pin sën denevonḡ lo, og sakaḵ denevonḡ in bë alam degelë. Log denekevu Anutu yi horek la loḵ ƙapiya medebom loḵ ƙobeng gedenevaḵu vil dabaj kesuu alam vahi gedenesemu hir röprüp nyë vetevek menare soo soo. ⁶Gahëj neving bë jaḵ na dega nos namuḡin ƙëp nyëḡ-nos-böp-yi, gedemedo lël mala ƙëp dub-supinsën-yi. ⁷Log ahëj neving bë alam debengwëḡ vu sir bedegeḵo sir jaḵ dok alam tabaak los denanër sir nabë Tatovaha. ⁸Rëḵ mu ham og alam su denanër ham nabë Tatovaha! Gaḵ yiḵ Mehö timu tu ham tatovaha, gaḵ ham pin arimin ham mu.

⁹Log ham su nanër ham mehöti vu dob sënë nabë ham Amamin yi. Gaḵ yiḵ ham Amamin timu nedo, yiḵ Yi sën nedo yaḡek. ¹⁰Log su denanër ham nabë Alaj ham. Gaḵ yiḵ ham Alamin timu sënë, yiḵ Kerisi*. ¹¹Rëḵ mu mehö sën bë kesuu ham benatu ham mehö böp lo, og natu ham hur rë. ¹²Mehöti bë geḵo yö arë jaḵ, og rëḵ arë nama. Log mehöti bë dahun arë, og rëḵ arë böp jaḵ.”

Yesu Nër Gägeḵ Raḵ Alam-horek-yi Hir Ngaa Nipaya Sën Denevonḡ Lo

(Mk 12:38-40)

¹³“Wöp-o! Ham alam-horek-yi los alam Parisai*-e! Ɯëpin ham! Ham alam kwamin luu! Ham nevehii Nyëḡ-yaḡek-yi yi veluung avi in mehönon pin! Log ham ngo su nelok ya rë, geham newërin alam sën denevonḡ in bë dedok na lo ving.

¹⁴Wöp-o! Ham alam-horek-yi galam Parisai*-e, Ɯëpin ham! Ham alam kwamin luu! Ham neḵo avëh alov hir begganḡ lu ngaa vër in sir, log ham nejom raḵ hus adingseḵë in bë kebu jaḵ ham ngaa nipaya saga. Om rëḵ ham gwëḵo nipaya böpata dok nah nyëvewen.

¹⁵Wöp-o! Ham alam-horek-yi los alam Parisai*-e! Ɯëpin ham! Ham alam kwamin luu! Ham neḵo loḵ loo los dob pin in bë natok vu mehöti

begërin yi natu ham hur. Lob mehö nebë sënë netu ham hur ggovek, lob tum ham nevong yi netu mehö nipaya kesuu ham berëk na Nyëg-nengwah-yi geving ham.”

Yesu Nër Alam Parisai* In Deruu Demij Vu Ngaa Vabuung Böp Gedeko Ngaa Mahen Rak
(Lk 11:37-52; 20:45-47)

¹⁶ “Wöp-o! Gëpin ham! Ham mehönon malamin kenod sën ham bë tato aggata vu mehönon! Ham nenër bë, ‘Bë mehöti nanër dub-vabuung-böp arë genanër yönon vavunë, og sagaḱ ngaa meris. Gaḱ mehöti bë nanër dub-vabuung-böp yi goor, genanër yönon vavunë, og su rëḱ gekuung jaḱ rë, gaḱ rëḱ gevong noh vu sën nër lo.’ ¹⁷Ham mehönon kwamin ma, gemalamin kenod! Ngaa tena kesuu-a? Maḱ goor kesuu-a? Ma! Dub-vabuung-böp sën vong begoor netu vabuung lo, om saga kesuu! ¹⁸Log ham nenër bë, ‘Bë mehöti nanër jepö gëp dub-vabuung-böp genanër yönon vavune, og sagaḱ ngaa meris. Gaḱ bë nanër seriveng sën rak nedo jepö lo, genanër yönon vavunë, og su rëḱ gekuung jaḱ rë, gaḱ rëḱ gevong noh vu sën nër lo.’ ¹⁹Ham mehönon malamin kenod! Ngaa tena kesuu-a? Maḱ seriveng kesuu-a? Ma! Jepö sën nevong beseriveng netu vabuung lo, om saga kesuu! ²⁰Om mehöti bë nanër jepö genanër yönon vavunë, og nevong niwëëḱ vu yi gaḱek rak jepö los ngaa pin sën rak nedo lo ving. ²¹Gemehöti bë nanër dub-vabuung-böp genanër yönon vavunë, og nevong niwëëḱ vu yi gaḱek rak dub-vabuung ving Mehö sën nedo loḱ dub ayo lo. ²²Log mehöti bë nanër yaḱek genanër yönon vavunë, og nevong niwëëḱ vu yi rak Anutu yi sëa los Mehö sën rak nedo lo ving.

²³Wöp-o! Ham alam-horek-yi los alam Parisai*! Gëpin ham! Ham alam kwamin luu! Ham nos pin vu huk saga sën ham neḱo anon ti ti ggëp sën netu nemadluho lo, beham netung netu seriveng vu Anutu. Ham netung nos böp los mahen mahen pin nebë jemejeng los yesëḱ gemajëḱ ving, rëḱ ham vu horek yi gaḱek böp böp vahi pin ya. Sën nenër bë alam degevang ngaa niröp mu, los kwaj pesivin mehönon mededok vu sir gayoj na timu vu Anutu lo. Horek sën nebë hil abo ngaa sën netu nemadluho natu seriveng vu Anutu lo, og hil su rëḱ gevuu sënë na rë. Rëḱ mu mëm hil sepa dok ngaa böp sënë namugin. ²⁴Ham mehönon malamin kenod sën ham bë tato aggata vu mehönon! Ham nesepa loḱ horek mahen mahen geham su nesepa loḱ horek böp böp rë, lob sënë nebë sën ham seruun ngemëḱ vër in bël kul, geham num kamer los dahis ving bël loḱ ya ham ayomin.

²⁵Wöp-o! Ham alam-horek-yi los alam Parisai*, gëpin ham! Ham alam kwamin luu! Ham neripek kap los perë navi mu, geham nesupin ngaa hodeḱ nipaya paya los ngaa jeggin jeggin loḱ ayo peggo. ²⁶Ham Parisai* malamin kenod! Ham jipek kap ayo namugin rë, loḱ mëm navi rëḱ niveseek jaḱ geving.

²⁷Wöp-o! Ham alam-horek-yi los alam Parisai*, göpin ham! Ham alam kwamin luu! Ham nebë bedub avi sën dekevu hevek veroo rak. Hil halë ggëp vavunë bë malangeri, rëk ayo peggo og heljeng sekëj los ngaa ningöhek pin pup beneggëp. ²⁸Lom ham nebë saga. Alam denelë ham navimin mu, lob denekuung bë ham nimin vesa. Rëk mu gägek kuungsën los ngaa nipaya pup ham ayomin.”

Yesu Nër Alam-horek-yi Bë Rëk Degeko Nipaya Nyëvewen

²⁹“Wöp-o! Ham alam-horek-yi los alam Parisai*, göpin ham! Ham alam kwamin luu! Ham nelev beggang-bedub-yi nivesa vesa rak nedo waak sën denebë alam-denenër-gägek-rangahsën sekëj lo wirek lo, geham nevunek vu alam-yohvu hir bedub. ³⁰Geham nenër bë, ‘Bë he medo wirek dok he kenumin lo hir buk, og su rëk he dok vu sir bangis alam-denenër-gägek-rangahsën sënë rë.’ ³¹Om saga og ham ngo nenër ham degwa rangah bë alam sën denesis alam-denenër-gägek-rangahsën bedenediik lo hir mewis ham. ³²Maam ham ngo tahu dok nah ham kenumin lo vahaj!

³³Ham nyël! Beggëv nalu ham! Ham su yoh vu bë rëk beya in Nyëg-nengwah-yi rë! ³⁴Om sa nanër vu ham nabë sêk gevong alam-denenër-gägek-rangahsën la, galam los kwaj nivesa la, galam-horek-yi la, benök deberup vu ham, lob ham rëk ngis sir la medenadiik, geham ngis la jak na kelepeko*, geham beek la dok ham dub-supinsën-yi. Log ham rëk juuk sir begwetii sir medok vahaj medena nyëg ngwë. ³⁵Om rëk denanër alam sën denesis sir medenediik vu nyëdahis lo, gesën vu buk agi pin degwa gëp vu ham nabë ham sis sir ving. Kë. Lo mehö-yohvu Abel, beyam verup lo Barakia nalu Sakaria sën desis mediik lo dub-böp ayo vabuung los jepö vuheng atov lo, og ngaa pin sënë degwa rëk gëp vu ham. ³⁶Sa nanër vu ham yonon nabë ngaa pin sënë nyëvewen rëk natök vu alam vu buk sënë.”

Yesu Su Rak Nyëg Böp Yerusalem

(Lk 13:34-35)

³⁷“Yerusalem, Yerusalem! Hong mehö genesis alam-denenër-gägek-rangahsën medenediik, log genetengwa Anutu-yi-alam sën nevong sir yök vu hong lo rak gelong medenediik! Sa nehevong beron beron in bë ngupin nalum lo nabë sën kökrëeh ata nesupin nalu lo lo yah babu lo, rëk nim lël. ³⁸Om ham gwengö rë! Anutu vuu ham ya ggovek ya beham nyëg rëk nabumeng na. ³⁹Om sa nanër vu ham nabë ham su rëk malamin jak sa gökin nah rë, rot bena berup dok buk sën ham nanër nabë:

‘Anutu gevong semusemu vu Mehö sën vong yam los niwëek lo!’ ”

Yesu Nër Gägek Rak Dub-vabuung-böp Bë Rëk Kevoh Na

(Mk 13:1-2; Lk 21:5-6)

24 ¹Yesu vu dub-vabuung-böp ayo beto meya, lob yi hur maluh deya vu yi bedetato dub-vabuung yi beggang pin vu yi. ²Rëk nër yah

vu sir bë, “Ham læ ngaa pin sënë? Sa nanër vu ham yönon nabë: Su rëk degönengin gëlöng ti gejak medo ngwë vavunë rë. Gağ rëk dekevoh pin bedegetë geto jeggìn jeggìn.”

Yesu Nër Rangah Bë Maggìn Rëk Berup

(Mk 13:3-13; Lk 21:7-19)

³Yesu ya nedo Kedu Kele-oliv, lob yi hur maluh meris yö deya vu yi bedenër bë, “Genanër vu he nabë gağek sën genër lo rëk anon jak dok buk tena? Geva rëk tato vu he nabë vongin geduk nom dob, log dob los yağek hir buk nama na?”

⁴Lob Yesu nër yah vu sir bë, “Ham gwegin ham! ⁵In rëk mehö la degekuungin ham. Alam ngahisekë rëk denam bedenanër sarëğ jak nah sir nabë, ‘Yik Kerisi* sa sënë!’ Lob rëk detetuhin alam ngahisekë medenah vu sir. ⁶Log ham rëk gwengö begö bengö, galam denanër jeggìn jeggìn nabë vongin berup, og ham su newamin jak! In ngaa nebë sënë yö rëk nam, gağ Buk-tamusënek yö rëk nahën. ⁷Alam dob ngwë rëk dekedi belosho alam nyëğ ngwë dengis sir. Log mehö-los-bengö ngwë losho yi alam rëk dekedi belosho mehö-los-bengö ngwë losho yi alam dengis sir. Log meyip rëk natök vu nyëğ vahi, gejemapi gee jak dob la. ⁸Ngaa pin sënë og yik nebë nivanë sën nevonğ avëh muğin in bë degeko naluj lo. ⁹Dok buk sënë rëk alam degeko ham in debo vanë los maggìn vu ham, gedengis ham nadiik. Log alam pin rëk degelë ham paya in sa alam ham.

¹⁰Lob rëk alam ngahisekë nij dëlin sa gedegërin sir nah, bedegelë sir paya, lob degetung hir alam dok na alam-begö-yi nemaj. ¹¹Lob alam-gağek-kuungsën ngahisekë rëk kedi degekuungin alam ngahisekë. ¹²Ngaa nipaya nam meböpata jak, lob alam ngahisekë su rëk ahëj geving sir rë. ¹³Gağ mehönon sën denajom sa ahon medemedo los nij wëëk rot menatök na buk sën denadiik lo, og rëk Anutu geğö sir nah vu yi. ¹⁴Lob rëk alam denanër Bengö Nivesa jak Anutu-yi-Nyëğ na menoh vu dob pin balam pin degenö, log mëm yağek los dob hir buk govek na.”

Yesu Nër Bë Ngaa Los Maggìn Rot Rëk Berup

(Mk 13:14-23; Lk 21:20-24)

¹⁵“Lob ham rëk gwelë nabë ngaa vabuung degwa nipaya sën mehö-nenër-gağek-rangahsën Daniel nër wirek lo bare dok nyëğ vabuung Yerusalem begevong paya vu-bë mehöti natevin sënë, og kwa bo gağek sënë mejak ni rë- ¹⁶og mëm dok buk saga alam sën demedo distrik Yudea lo rëk debeya bedena los kedu. ¹⁷Lob mehöti bë jak na sewah jak yi beggang yu tamangsën vavunë megeko ayööng dok buk saga, og su rëk dok nah geğö yi ngaa vu beggang ayo rë, gağ rëk beya mena pevis. ¹⁸Log mehöti bë medo dok huk anon, og su rëk serög benah geğö yi röprüp-ayööng-yi gëp beggang rë, gağ rëk beya mena pevis. ¹⁹Gëp in avëh sën

naluj nare loḵ ayoj lo, los sën nahën denevo rur vu naluj loḵ buk agi.
²⁰Ham najom jaḵ nabë ngaa sënë su natöḵ vu ham doḵ kwev-ayööng-nikul-yi, ma doḵ Buk-sewahsën-yi* rë. ²¹Yönon, doḵ buk sënë og rëḵ maggin böpata rot. Maggin nebë sënë su neggëp wirek vu buk sën Anutu tunḡ dob lo rë rot beberup gwëbeng sënë. Log su rëḵ maggin nabë sënë berup vu dob sënë gökin nah vu tamusën rë. ²²Lob nabë Mehöböp su kwa bo nabë bepul buk saga dus rë, og mehöti su rëḵ medo vesa rë. Rëḵ mu kwa nevo yi alam sën ggooi sir raḵ lo, om rëḵ bepul buk los maggin saga dus.

²³Doḵ buk sënë bë mehöti nanër vu ham nabë, ‘Ham lë! Yik Kerisi* sënë!’, ma nanër nabë, ‘Yi sagu!’, og ham su gwevonḡ geving hir ḡaḡek.
²⁴Rëḵ Kerisi-kuungsën la los alam-ḡaḡek-kuungsën la rëḵ deked i bedegevonḡ huk los niwëëḵ aggagga gedegevonḡ ngaa böp böp. Yönon, lob nabë deyoh vu, og rëḵ deḡeḵo alam sën Anutu ggooi sir raḵ lo nah vu sir. Rëḵ mu su deyoh vu rë. ²⁵Ham ngo? Senër sënë muḡin vu ham!
²⁶Om nabë denanër vu ham nabë, ‘Ham gwelë! Nedo nyëḡ-yumeris saga!’, og ham su na sagu. Ma denanër nabë, ‘Ham gwelë! Vun yi menedo loḵ begganḡ ayol!’, og ham su gwevonḡ geving sir, ²⁷in Mehönon Nalu rëḵ nam nabë sën davës nevër ggëp nyëḡ mala neverup beya netöḵ nyëḡ mala nemasuseḵ lo, balam pin degelë. ²⁸Vu nyëḡ sën heljënḡ deneggëp lo, og ḵadanii denesup sir ya in bë dega.”

Yesu Nër Bë Nahub Rëḵ Mehönon Nalu Nom

(Mk 13:24-27; Lk 21:25-28)

²⁹“Maggin buk sënë yi govek na rë, log rëḵ pevis
 ‘benyëḡ malakenu doḵ,
 gekwev su rëḵ natum rë,
 log betuheng rëḵ geto in yaḡek.

Gengaa los niwëëḵ pin vu yaḡek rëḵ desasuḵin sir.’

³⁰Lob vu buk saga, mëm ngaa ti rëḵ berup ḡëp yaḡek babu in bër ham kwamin beham jaḵ ni nabë Mehönon Nalu vonḡin duḵ nom, lob rëḵ mehönon pin vu dob dengu medengis sir. Log rëḵ degelë Mehönon Nalu doḵ medo beggob yaḡek yi, benam los niwëëḵ gevuneḵ vuneḵ yaḡek yi malanḡeri rot. ³¹Lob avuuk rëḵ ngu bededun böpata, log gevonḡ yi anḡer na dengupin alam sën yö ggooi sir raḵ tu yi alam lo noh vu nyëḡ pin. Vu dob vuheng atov mena menoh vu dob nenga lubeluu.”

Yesu Tateḵin Ḡaḡek Raḵ Go*

(Mk 13:28-31; Lk 21:29-33)

³²“Ham kwamin bo jaḵ go* rë. Buk sën bë purpur berup ngu lo, og ham neraḵ ni bë go* vonḡin nabunḡ beham dev jaḵ na jöḵ. ³³Om nabë ham gwelë ngaa pin sënë anon jaḵ, og ham jaḵ ni nabë Mehönon Nalu

yam dus raḵ benare aggata avi. ³⁴Sa nanër vu ham yõnon nabë mehõnon pin su rëḵ malaj nama na verõḵ yi rë, log ngaa pin sën agi rëḵ anon jaḵ. ³⁵Yaḡek los dob rëḵ nama na, gaḵ sa ḡaḡek, og su rëḵ nama na rë.”

Yesu Nër Bë Mehöti Su Raḵ Buk Los Nḡebek Saga Ni Rë
(*Mk 13:32-37; Lk 17:26-30, 34-36*)

³⁶“Rëḵ mehöti su raḵ buk los hes mala saga ni rë. Angër vu yaḡek su deraḵ ni rë. GeNalu su raḵ ni rë. Gaḵ Ama yõ timu raḵ ni. ³⁷Mehõnon Nalu bë nom, og alam rëḵ medo degevonḡ ngaa nabë sën denevonḡ loḵ Noa yi buk wirek lo. ³⁸Wirek sën bël su vuuḵ rë lo, og mehõnon medo denegga los denenum, gemaluh deneko venëḡ, gavëh deneraḵ reggaj rot, beya verup loḵ buk sën Noa loḵ ya yaḡ ayo. ³⁹Log alam saga su deraḵ ni bë ngaa ti vonḡin natõḵ vu sir rë, log bël vuuḵ verup pevis berehöö sir pin. Lob buk sën Mehõnon Nalu nom lo rëḵ nabë saga. ⁴⁰Lob bë maluh luu demedo huk anon, og Anutu rëḵ geḵo ngwë na gegevuu ngwë bemedo. ⁴¹Lob bë avëh luu medo degebil nos, og Anutu rëḵ geḵo ngwë na gegevuu ngwë bemedo. ⁴²Om ham medo malamin natum, in ham duḡin buk sën ham Mehöböp rëḵ nom lo. ⁴³Ham kwamin bo ngaa sënë rë: Bë begganḡ ala gengo hes mala sën mehö hodeḵ rëḵ nam doḵ buk begodeḵ yi ngaa lo, og su yoh vu bë rëḵ gelë mehö saga mu gedoḵ na yi begganḡ ayo rë. ⁴⁴Nebë saga, om ham gwero ham bemedo, in Mehõnon Nalu rëḵ nom doḵ buk ti, log ham duḡin.”

Yesu Nër ḡaḡek Peggirinsën Raḵ Alam-huk-yi Nivesa Los Nipaya
(*Lk 12:41-46*)

⁴⁵“Maḵ hur ti tena nedo beyi mehö los kwa benevonḡ yi huk niröp-a? Og mëm ala rëḵ gooin yi jaḵ in geḡin yi hur vahi pin bebo nos gelek sir niröp doḵ buk sën degeḵo nos lo. ⁴⁶Gevu tamusën nabë ala na genom berup, lob gelë nabë yi hur nevonḡ huk yoh vu sën nër lo, og yi hur sënë rëḵ kwa vesa. ⁴⁷Log sa nanër vu ham yõnon nabë ala rëḵ gevonḡ yi ngaa pin doḵ na nema in geḡin. ⁴⁸Gaḵ hur nipaya ti og rëḵ kwa bo doḵ ayo nabë, ‘Sa alaḡ su yoh vu bë rëḵ nom pevis rë!’ ⁴⁹Lob geveek hur-huk-yi vahi, gega los nanum geving alam sën denenum bël menḡëës bedenekeyevin lo. ⁵⁰Log ala rëḵ nom doḵ buk ti sën yi hur su neḡin yi loḵ lo rë, gaḵ rëḵ nom doḵ hes mala ti sën yi duḡin lo. ⁵¹Lob rëḵ ala ngis yi rot mebasap yi, log getë na medo geving alam kwaj luu, bedegeḵo nyëvewen ḡep ti. Vu nyëḡ sagu og rëḵ dengu medegeḵöo nyëḡ.”

Yesu Nër ḡaḡek Peggirinsën Raḵ Avëh Avö Nemacluho

25 ¹Log Yesu tateḵin vu sir bë, “Sën Nyëḡ-yaḡek-yi anon jaḵ lo, og yik rëḵ nabë sën avëh avö nemacluho deḵo hir ram raḵ beya denebuu maluh sën nahën neḵo avëh lo ḡḡep aggata. ²Lob sir nemaclvahi

kwaj ma, genemadvahi los kwaj. ³Avèh kwaj masèn deko hir ram bedeyam, rëk su deko wël* sepa rë. ⁴Gak avèh los kwaj deko hir ram rak bedetöo wël* la loḵ buayo ving bedeko sepa. ⁵Rëk mehö sèn ɔ avèh lo su yam pevis rë, lob avèh pin malaj neggëp, lob deggëp yiating.

⁶Lob buk vuheng rak loḵ köök ti yam bë, 'Mehö sèn ɔ avèh lo yam rak. Ham na gwebuu yi vu aggata begweko menam!' ⁷Lob avèh avö pin dekedidi rak bedesemu loḵ hir ram. ⁸Lob avèh kwaj masèn denër vu avèh los kwaj bë, 'Ham bo hömin wël* teka vu he rë, in he hömin ram vonḡin nakul!' ⁹Rëk avèh los kwaj denër yah vu sir bë, 'Ma! Wël* teka sèn su rëk noh vu hil pin rë. Om maam ham ngo na baḡo hömin vu setuwa!' ¹⁰Lob dekedidi rak benahèn medo deneyök aggata, log mehö sèn ɔ avèh lo to. Lob avèh sèn desemu sir ggovek medenedo lo deloḵ ya begganḡ ayo ving yi in dega nos böp sèn maluh lu venë denejom nemaj lo. Log devehii reping yah.

¹¹Log avèh avö nemadvahi sèn kwaj ma lo yom deverup lob denër bë, 'Mehö böp, mehö böp! Ġetahinin reping in he!' ¹²Rëk nër yah vu sir bë, 'Sa nanër vu ham yönon nabë sa duḡin ham!'

¹³Om sa nanër vu ham nabë ham medo malamin natum, in ham su rak buk los hes mala ni rë."

Yesu Nër Ġaḡek Peggirinsèn Rak Hur Löö (Lk 19:12-27)

¹⁴"Log sèn Nyëḡ-yaḡek-yi anon jaḵ lo, og yiḵ nebë mehö ti neya vatëveḵ nyëḡ ngwë, log supin yi hur bevo yi monë ggelek sir in deḡegin. ¹⁵Kwa vo hir huk los nij wëëḵ ti ti lo, lob vo ggelek loḵ yah sir. Ti ɔ K5000, gengwë ɔ K2000, log ngwë ɔ K1000. Vonḡ nebë sèn log ya rak. ¹⁶Ya ggovek, log mehö sèn ɔ K5000 lo pevis bevong huk baḡosèn rak, lob ɔ K5000 sevök ya ving. ¹⁷Log mehö sèn ɔ K2000 lo vonḡ huk baḡosèn rak ving beḵo K2000 sevök ya ving nebë saga. ¹⁸Gak mehö sèn ɔ K1000 lo, og ɔ monë sèn ala vo vu yi lo beya melev söv geḡun luḵ ya.

¹⁹Nahub gebuk sèn alaj yom verup lo, lob vonḡin bë genḡo monë sèn vo vu sir lo. ²⁰Lob mehö sèn ɔ K5000 lo verup, lob ɔ K5000 ving K5000 sèn ala vo vu yi lo, genër bë, 'Mehö böp! Gwelë! Ġevo K5000 sèn vu sa, log sa hevong huk baḡosèn rak behaḵo K5000 sèn ving.' ²¹Lob ala nër vu yi bë, 'Hong hur nivesa meḡevong yoh vu. Ġevong nivesa rot! Ġenegin ngaa mahen mahen pin nivesa nebë saga, om mëm sa ḡevong hong begweḡin ngaa ngahiseḵë. Ġenam balu kwad vesa doḵ ti.'

²²Log mehö sèn ɔ K2000 lo verup ving benër bë, 'Mehö böp! Ġevo K2000 vu sa wirek, log sa hevong huk baḡosèn rak, lob sa haḵo K2000 ving.' ²³Lob ala nër vu yi bë, 'Hong hur nivesa, meḡevong yoh vu! Ġenegin ngaa teka teka nivesa nebë saga, om mëm sa ḡevong hong begweḡin ngaa ngahiseḵë. Ġenam balu kwad vesa doḵ ti.'

²⁴Log tum mehō sēn ƙo K1000 lo verup benēr bē, ‘Mehō bōp! Sengō raƙ nim ggovek ya bē hong mehō los nim wēēk. Mehō ngwē denevaroh nos genɡo ɡeneƙo anon. Log mehō ngwē denevonɡ huk, lob ngo ɡeneƙo hir nyē-sevōksēn. ²⁵Nebē saga om sēn sehōneng, lob sevun hong monē K1000 sēnē menedo loƙ dob. Hong ngaa sēnē, om gweƙo nōk!’ ²⁶Rēƙ ala nēr yah vu yi bē, ‘Hong hur nipaya rot! Benim tebō ata! Maƙ yōnon, ɡeraƙ ni bē sa nehaƙo nos sēn mehō ngwē denevaroh lo, gesa nehaƙo nyē-sevōksēn raƙ sēn mehōnon ngwē denevonɡ huk in lo? ²⁷Bē nabē saga, og gwetunɡ sa monē na begganɡ-monē-yi, in nabē senom berup nabē sēnē, og sa ɡaƙo sa ngaa los yi sevōksēn geving. ²⁸Om ham bo K1000 sēnē vēr in mehō sēnē geham bo vu mehō sēn ƙo la ving metu K10,000 lo. ²⁹In alam pin sēn hir ngaa negɡēp lo, og rēƙ degeƙo la geving, gehir ngaa la rēƙ berup geving mekesuu. Gaƙ mehōti sēn yi ngaa su negɡēp rē lo, og mahen teka sēn negɡēp vu yi lo rēƙ nama na verōƙ yi. ³⁰Lob ham gwetē hur sehēb sēnē doƙ na nyēɡ malaxenu sēn alam denesu los denekōo nyēj lo.’ ”

Yesu Nēr Bē Rēƙ Mehōnon Nalu Genɡo Alam Pin Hir Ɣaɡeƙ

³¹“Nahub rēƙ Mehōnon Nalu nam los niwēēk ge vunek vunek yaɡeƙ-yi, gangēr pin denam geving yi, og vu buk sēnē rēƙ jaƙ medo yi sēa malangeri los vunek vunek yaɡeƙ-yi. ³²Log mehōnon pin rēƙ dengupin sir na debare mala. Lob rēƙ basuh sir na yu luu nabē sēn sipsip ala ggooiin sipsip raƙ yu ngwē, gememēk raƙ yu ngwē. ³³Rēƙ gevonɡ sipsip na nema vesa, gememēk na nema ƙēj. ³⁴Nabē sēnē lob Mehō-los-bengō rēƙ nanēr vu alam sēn denare nema vesa lo nabē, ‘Ham nam! Ham sēn Amaɡ vonɡ semusemu vu ham lo. Ham doƙ na nyēɡ sēn tongin vu ham wirek loƙ buk sēn netunɡ yaɡeƙ los dob menegɡēp lo. ³⁵In wirek sediiƙahēɡ, rēƙ ham vo nos vu sa. Sayoɡ vev in bēl kul, rēƙ ham vo bēl kul mesenum. Sa mehō nyēɡ ngwē rēƙ ham ƙo sa ya ham begganɡ. ³⁶Ham lē sa naviɡ meris, lob ham vo tob vu sa. Sa niɡ raƙ, rēƙ ham ɡin sa nivesa. Sa nado ƙarabus, rēƙ ham yōk lē sa kesii.’

³⁷Loƙ tum alam yohvu saga rēƙ dedoƙ tepēƙ nah vu yi nabē, ‘Mehōbōp! He halē loƙ buk tena bē ɡediiƙahēm lob he vo nos vu hong-a? Log he halē bē ayom vev in bēl loƙ buk tena lob he vo vu hong-a? ³⁸Log he halē bē hong mehō nyēɡ ngwē loƙ buk tena, lob he haƙo hong ya he begganɡ-a? Log ɡenare navim meris loƙ buk tena lob he vo tob vu hong-a? ³⁹Gehe halē bē nim raƙ ma ɡenedo ƙarabus loƙ buk tena, lob he yōk halē hong kesii-a?’

⁴⁰Lob Mehō-los-bengō rēƙ nanēr vu sir nabē, ‘Sa nanēr vu ham yōnon nabē ngaa sēn ham nevonɡ vu arig lo nij paya paya sēn su los bengōj vu dob rē lo, og ngaa pin sēnē ham nevonɡ vu sa.’

⁴¹Log rēƙ nanēr alam sēn demedo nema ƙēj lo nabē, ‘Ham alam nimin paya! Ham su bare sa malaɡ. Ham na medoƙ na nyēɡ sēn devonɡ vu

Satan losho yi angër lo. Sën nengwah netum yoh vu buk los buk lo. ⁴²In wirek sediikahëg, rëk ham su vo nos vu sa rë. Sayoḡ vev in bël kul, rëk ham su vo bël kul vu sa rë. ⁴³Sa mehö nyëḡ ngwë, rëk ham su ɔo sa ya ham begganḡ rë. Sa niḡ raḡ los sa nado ɔarabus, rëk ham su yam lë sa kesii rë.’

⁴⁴Lob rëk denanër nah vu yi nabë, ‘Mehöböp! Vu buk tena he halë bë gediikahëm, ma ayom vev in bël, ma hong mehö nyëḡ ngwë, ma navim meris, ma nim raḡ los genedo ɔarabus rëk he su halë hong nivesa rë?’

⁴⁵Loḡ rëk nanër nah vu sir nabë, ‘Sa nanër vu ham yönon nabë ngaa sën ham nehulin in arig lo nij paya paya vu dob lo, og ham nehulin ngaa pin sënë in sa ving.’ ⁴⁶Lob alam sënë rëk denatök vu nipaya nyëvewen doḡ nah degwata los degwata. Gaḡ alam yohvu rëk demedo malaj-tumsën degwata los degwata.”

Alam Ggev Devengwëḡ Raḡ Yesu Bë Dengis Yi Nadiik

(Mk 14:1-2; Lk 22:1-2; Jn 11:45-53)

26 ¹Yesu nër ḡaḡek pin sënë ggovek ya, log mëm nër vu yi hur maluh bë, ²“Ham raḡ ni bë buk luu mu nahën lob Buk-ggöksën-yi* berup, lob mëm rëk denanër Mehönon Nalu rangah bedengis yi jak ɔelepeko*.”

³Vu buk sënë alam-deneḡo-seriveng hir ggev los alam teta desupin sir raḡ alam-deneḡo-seriveng hir ggev böp Kayapas yi begganḡ, ⁴bedejoo ḡaḡek bë denadëḡek bedenajom Yesu ahon gedengis yi menadiik. ⁵Rëk denër bë, “Hil su ḡevonḡ doḡ buk nos yi sënë in alam rëk deḡevonḡ dedun.”

Avëh Keseh Ngaa Reggu Nivesa Raḡ Yesu Yu

(Mk 14:3-9; Jn 12:1-8)

⁶Yesu nedo loḡ mehö sevuuknyë Simon yi begganḡ vu Betania. ⁷Medo negga nos, lob avëh ti ɔo ngaa reggu nivesa loḡ buayo ḡelönḡ veroo sën denenër arë nebë alabasta* lo ti, beya keseh raḡ Yesu yu. Alam Yuda debaḡo ngaa reggu nivesa sënë raḡ monë böpata bedenerikin raḡ heljëḡ. ⁸Rëk yi hur maluh delë ngaa sënë, lob ahëḡ sengën gedenër bë, “Nevasap ngaa reggu nivesa sënë in va? ⁹Bë hil ḡevonḡ balam debaḡo, og hil rëk ḡaḡo monë böpata jak, lob hil adoḡ vu alam-ɔupeḡ-masën jak.” ¹⁰Rëk Yesu raḡ hir ḡaḡek sënë ni, lob nër vu sir bë, “Ham nër avëh in va? Yö semu sa raḡ ngaa nivesa! ¹¹Alam-ɔupeḡ-masën rëk demedo geving ham gesu rëk nama na rë. Gaḡ saḡ su rëk medo hus ading geving ham rë. ¹²Avëh keseh ngaa reggu nivesa sënë raḡ sa vorot in gero sa naviḡ namuḡin in sëḡ nadiik mededev sa. ¹³Sa nanër vu ham yönon nabë rëk denanër Bengö Nivesa rangah na menoh vu dob pin bedenanër ngaa sën avëh vonḡ vu sa agi geving, in alam pin deḡenḡo bekwaj bo.”

Yudas Yogek Bë Rëk Nanër Yesu Rangah
(Mk 14:10-11; Lk 22:3-6)

¹⁴Lob yi hur maluh nemadluho-bevidek-luu ti sën arë nebë Yudas Iskariot lo ya vu alam-deneķo-seriveng hir ggev, ¹⁵beloķ tepëķ in sir bë, “Ham rëķ bo va vu sa log mëm sa ġevonġ Yesu doķ na ham nemamin-a?” Lom devo monë seriva mehödahis ti benemadluho vu yi. ¹⁶Lob vu buk saga Yudas medo mekwa nesero buk los aggata in bë ġevonġ Yesu doķ na nemaj.

Yesu Gga Nos-ggöksën-yi Ving Yi Hur Maluh
(Mk 14:12-21; Lk 22:7-14, 21-23; Jn 13:21-30)

¹⁷Lob buk vabuung sën alam Yuda denegga brët sën yiist* nema in lo yi buk muġinsën verup, lob yi hur maluh deya vu yi bedenër bë, “He na ġero nyëġ vu tena in ġegwa nos los reggu ggöksën-yi dok-a?” ¹⁸Lob nër vu sir bë, “Ham na nyëġ böp Yerusalem beham na vu mehö sën lo, beham nanër vu yi nabë, ‘Tatovaha nër bë, ‘Sa buk dus raķ, om sa bë ġa nos los reggu ggöksën-yi ġeving sa hur maluh jaķ hong begganġ.’ ” ¹⁹Lob yi hur maluh devonġ yoh vu sën Yesu nër vu sir lo, bedesemu nos los reggu ggöksën-yi loķ.

²⁰Loķ sheuksën lob medo negga nos los reggu ving yi hur maluh nemadluho-bevidek-luu. ²¹Medo denegga, lob nër vu sir bë, “Sa nanër vu ham yonon nabë: Ham sënë ti rëķ ġevonġ sa doķ na alam Yuda nemaj.” ²²Lob ayoj maggin rot, ġesir ti ti deloķ tepëķ in yi bë, “Mehöböp, maķ sa?” ²³Rëķ nër yah vu sir bë, “Mehö sën nema loķ ya ġabum in nos ving sa lo rëķ ġevonġ sa doķ na alam sën denelë sa paya lo nemaj. ²⁴Kë’! Mehönon Nalu rëķ nadiiķ nabë sën dekevu meneggëp loķ Anutu-yi-ķapiya lo. Rëķ mu ġëpin mehö sën rëķ nanër Mehönon Nalu rangah vu alam bedengis yi lo, ko nabë ata su ġeķo yi!” ²⁵Log Yudas mehö sën rëķ nanër yi rangah lo, nër ving bë, “Tatovaha, maķ sa?” Rëķ Yesu nër yah vu yi bë, “Yiķ nġo ġenër yoh vu!”

Yesu Vo Pasa Vu Yi Hur Maluh
(Mk 14:22-26; Lk 22:15-20; 1 Kr 11:23-25)

²⁶Medo denegga nos los reggu, lob Yesu ķo brët ġejom raķ in los kwa vesa ya vu Anutu, log debu mevo ggelek yoh vu yi hur maluh pin ġenër bë, “Ham ġweķo nök begwa! Sa reggos sënë!” ²⁷Log ķo wain kap ti raķ, ġejom raķ in los kwa vesa ya vu Anutu ġevo vu sir ġenër bë, “Ham pin nanum doķ sënë! ²⁸Sa ķöķ sënë in tato sa ġaġek mewis sën sejoo in doķ vu ham lo nabë rëķ anon jaķ! Sa ķeseh in alam nġahiseķë in bë dahun hir nġaa nipaya na. ²⁹Sa nanër vu ham nabë sa su rëķ nanum wain nabë sënë ġökin nah rë. Rot bena berup doķ buk sën hil nanum wain agga ngwë doķ ti doķ Amaġ yi Nyëġ.”

³⁰Log devong raro ti beggovek, log to deyah dobnë bedeya Kedu Kele-oliv.

Yesu Nër Bë Pita Rëk Geruu Demi Vu Yi
(Mk 14:27-31; Lk 22:31-34; Jn 13:36-38)

³¹Lob Yesu nër vu sir bë, “Ham pin rëk gwevu sa geham beya mena in sa pehi buk sënë. In dekevu wirek meneggëp loḵ Anutu-yi-ḵapiya nebë:

‘Sa Anutu sëḵ ngis sipsip alaj,

log sipsip lo degevu talë medena jeggîn jeggîn.’

³²Om rëḵ nabë saga, loḵ sëḵ kedi jaḵ nah gökin, lob sëḵ namuḡin mena distrik Galilea, geham tamuîn sa.” ³³Lob Pita nër yah vu yi bë, “Sir pin sënë og maḵ rëḵ degevu hong bedebeya medena, gaḵ saḵ su rëḵ gevong nabë sënë rë!” ³⁴Lom Yesu nër yah vu yi bë, “Sa nanër vu hong yonon nabë: Pehi sënë og kökrëeh su rëḵ ngu rë, log rëḵ gedah sa vun natu beron löö!” ³⁵Rëḵ Pita nër yah vu yi bë, “Seyoh vu bë sëḵ nadiiḵ geving hong, gaḵ sa su rëḵ dah hong vun rë, gerëḵ nama veröḵ yi!” Lob yi hur maluh pin denër nebë saga.

Yesu Jom Raḵ Ggëp Getsemane
(Mk 14:32-42; Lk 22:39-46)

³⁶Lob Yesu ya nyëḡ sën denenër arë nebë Getsemane lo, ving yi hur maluh lo, lob nër vu sir bë, “Ham medo sënë gesena najom jaḵ vu sagu!”

³⁷Lob ḵo Pita ving Sebedi nalu luho. Lob ayo maggin rot gekwa ketuin yi.

³⁸Lob nër vu sir bë, “Sayoḡ maggin rot bevongin bë sa nadiiḵ. Om melöö naḵööḵ medo sënë bemedo malamin natum beḡadu sa. ³⁹Log tah ya teka, lob petev meneggëp dob, log jom raḵ meketaḡ bë, “O Amaḡ! Bë yoh vu og gweḵo ngaa maggin sënë bër in sa! Rëḵ mu su ḡesepa doḵ sa ḡaḡek, gaḵ ngo kwam!”

⁴⁰Log yah to vu lööho, rëḵ lë gedeneḡḡëp yiing. Lob loḵ tepëḵ vu Pita bë, “Nebë va? Melöö su yoh vu bë rëḵ medo malamin natum dus ti geving sa rë? ⁴¹Melöö malamin medo natum bemelöö najom jaḵ, in ngaa ti su kepë ham! Eë-ë yonon! Ham ayomin niyes rëḵ mu navimin ni tebö!”

⁴²Lob yah nejom raḵ beron netu luu bë, “Oo Amaḡ! Bë ngaa maggin sënë natöḵ vu sa gesu yoh vu bë noh nenga in sa rë, og ggovek, sa gevong noh vu kwam.” ⁴³Loḵ yom to ggökin, rëḵ lë bë deneggëp yiing yah, in malaj neggëp lo.

⁴⁴Lob denedo geyah meya nejom raḵ netu beron löö, lob yiḵ nër ḡaḡek lo ggökin yah.

⁴⁵Log yah to vu yi hur maluh benër vu sir bë, “Ham sewah bengo nahën newëp-a? Ham lë! Buk sën Anutu tung in debo Mehönon Nalu doḵ na alam nij paya nemaj lo verup ggovek ya, ⁴⁶om ham kwedi jaḵ behil ana. Ham lë? Mehö sën gevong sa doḵ na nemaj lo yam dus raḵ!”

Yudas Vo Yesu Loḵ Ya Alam-beḡö-yi Nemaj
(Mk 14:43-50; Lk 22:47-53; Jn 18:3-12)

⁴⁷Yesu nahën medo nenër bē saga, log Yudas verup. Yi sën hur maluh nemadluho-mevidek-luu lo ti, lob ḵo alam yu böpata ti medeyam los paëp yu anil gebeḡö. Alam-deneḵo-seriveng hir ggev los Israel hir alam-teta devonḡ sir yam. ⁴⁸Lob mehö sën bē tato Yesu rangah vu sir lo, nër vu sir vorot bē, “Sëḵ tato Yesu vu ham nabë sënë, nabë sa ḡemul* mehöti, og ham najom yi ahon.”

⁴⁹Lob Yudas ya verup sesor meya vu Yesu pevis benër bē, “Buk Tatovaha!” Log mul* yi. ⁵⁰Rëḵ Yesu nër yah vu yi bē, “Sa mehö! Ngaa sën ḡeyam in bē gwevonḡ lo, og gwevonḡ pevis!” Lob deyam dus bedejom Yesu ahon. ⁵¹Rëḵ alam sën denare ving Yesu lo ti nema loḵ yah dadii yi paëp-yu-anil vër in newis, besap alam-deneḵo-seriveng hir ggev böp yi hur ti nenga ris vahi ya. ⁵²Rëḵ Yesu nër vu bē, “Ḡejöp hong paëp doḵ nah newis. In alam sën denevonḡ beḡö lo, og mehö ngwë rëḵ dengis sir doḵ nah nyëvewen medenadiiḵ. ⁵³Bë sa ḵetaḡ na vu Amaḡ nabë gevonḡ yi angër ngahiseḵë rot denam pevis mededoḵ vu sa, og ḡekuung bē su rëḵ gevonḡ nam rë? ⁵⁴Rëḵ bē sa ḡevonḡ nabë sënë, og su rëḵ Anutu yi ḡaḡek anon jaḵ rë. Sën dekevu meneggëp loḵ Anutu-yi-ḵapiya bē ngaa nabë sënë rëḵ natöḵ vu sa lo.”

⁵⁵Log Yesu nër vu alam sënë bē, “Ham yam in bē sero mehö-beḡö-hodeḵ-yi om sën ham ḵo paëp-yu-anil los beḡö meyam in bē najom ahon-a? Sa netateḵin ḡaḡek vu ham loḵ dub-vabuung-böp yoh vu buk, rëḵ ham su nejom sa ahon rë? ⁵⁶Rëḵ mu ngaa pin sënë netöḵ vu sa in ḡaḡek sën alam-denenër-ḡaḡek-rangahsën dekevu meneggëp loḵ Anutu-yi-ḵapiya lo anon jaḵ.” Nebë saga lob yi hur maluh pin devuu yi gedeveya medeya.

Devonḡ Ḡaḡek Vu Yesu Benare Kayapas Mala
(Mk 14:53-65; Lk 22:54-55, 63-71; Jn 18:13-14, 19-24)

⁵⁷Dejom Yesu ahon bedeko ya alam-deneḵo-seriveng hir ggev böp Kayapas yi begganḡ. Galam-horek-yi los alam-teta desupin sir bedenedo ggovek ya. ⁵⁸Lom Pita tamuin sir beneya, rëḵ nevun yi geneyam ggëp ading. Lob ya beloḵ ya alam-deneḵo-seriveng hir ggev böp yi begganḡ tete ayo, beya nare telig ving ahëvavu sën denare medenemalajin nyëḡ lo, in bē jaḵ ḡaḡek lo degwa ni.

⁵⁹Lob alam-deneḵo-seriveng hir ggev los kaunsor pin denesero mehö la in bē denanër ḡaḡek kuungsën jaḵ Yesu in lob dengis yi menadiiḵ. ⁶⁰Lob alam ngahiseḵë denër ḡaḡek kuungsën raḵ yi, rëḵ su detöḵ vu degwa ti in bē dengis yi menadiiḵ rë. Loḵ mëm mehö luu deverup, ⁶¹lob luho denër bē, “Mehö sënë nër bē, ‘Seyoh vu bē sa ḵevoh Anutu yi dub-vabuung-böp na gesedev nah buk löö mu!’ ”

⁶²Lob alam-deneḱo-seriveng hir ggev böp kedi nare gelok tepëḱ vu Yesu bē, “Su ġenenēr ġaḱek ti yom rē? Denenēr ġaḱek va sēn raḱ hong-ē?” ⁶³Rëḱ Yesu su nēr ġaḱek ti yah rē. Lok alam-deneḱo-seriveng hir ggev böp lok tepëḱ vu yi ggökin bē, “Selok tepëḱ in hong yōnon raḱ Anutu mala-tumsēn arē, om ġenanēr vu he nabē hong Kerisi*, Anutu nalu hong ma ma?”

⁶⁴Lok Yesu nēr yah bē, “Ġenēr yoh vu! Rëḱ mu sa nanēr vu ham nabē: Nahub rëḱ ham gwelē Mehōnon Nalu gemedo ġep Mehō Niwëëḱ nema vesa, gerëḱ jaḱ medo beggob vu yaḱek benom!” ⁶⁵Lob alam-deneḱo-seriveng hir ggev böp kweek yi röpröp ading getahi bē, “Ḳo yi raḱ besevök Anutu! Ma hil medo nesero mehōnon sēn denanēr ġaḱek jaḱ yi lo in va? Ham ngo bē ḱo yi raḱ besevök Anutu! ⁶⁶Om ham kwamin nevo bē?” Lob denēr yah niwëëḱ vu yi bē, “Vong paya om nadiiḱ!”

⁶⁷Log depesuv nyēj ḱos raḱ mala gedepëëng yi, gela depetap nenga, ⁶⁸gedenēr bē, “Hong Kerisi*? Om ġenanēr rangah vu he nabē re sis hong-a?”

Pita Lah Yesu Vun

(Mk 14:66-72; Lk 22:56-62; Jn 18:15-18, 25-27)

⁶⁹Log Pita nedo raḱ telig, lob Kayapas yi hur avēh ti yam dus vu yi benēr bē, “Hong sēnëḱ melu Yesu sēn vu Galilea lo nesepa ham.” ⁷⁰Rëḱ Pita lah yi vun raḱ alam pin malaj bē, “Sa duḱin ġaḱek sēn ġenēr aga!” ⁷¹Log to meya nare ya tete avi, lob hur avēh ngwē lē yi ggökin, lob nēr vu alam sēn denedo lo bē, “Mehō sēnē nedo ving Yesu Nasaret!” ⁷²Rëḱ Pita lah yi vun ggökin bē, “Yōnon vavunē, sa duḱin mehō sēnē!” ⁷³Lob nedo teka, lok alam sēn denare dus vu yi yam denēr vu bē, “Yōnon rot, alam sagu hir ti sēn hong āḱi. In ayem yō tato hong rangah bē hong Galilea ti!” ⁷⁴Lob Pita du ġaḱek in yi benēr niwëëḱ rot neggëp Anutu mala bē, “Yōnon vavunē, sa duḱin mehō sēnē! Bē sa ġekuung jaḱ og Anutu ngis sa mesa nadiiḱ!” Nēr ggovek log ḱöḱrëēh su. ⁷⁵Lob Pita kwa vo yah ġaḱek sēn Yesu nēr lo bē, “Ḳöḱrëēh su rëḱ ngu rē, log rëḱ gedah sa vun natu beron löö.” Lob Pita to meyah dobnē beya mesu böpata rot.

Alam-deneḱo-seriveng Hir Ggev Deḱo Yesu Ya Vu Pilatus

(Mk 15:1; Lk 23:1-2; Jn 18:28-32)

27 ¹Monbuk anon lob Israel hir alam-deneḱo-seriveng hir ggev los alam-teta lo pin devengwëng raḱ Yesu ggovek bē dengis yi menadiiḱ. ²Log deduu yi gedëḱo meya devong lok ya kiap böp Pilatus nema.

Yudas Vaḱu Kwa

(Sn 1:18-19)

³Lob Yudas, mehō sēn nēr Yesu rangah lo, lē bē dejoo ġaḱek bē Yesu nadiiḱ, lob yom ayo maggin vu yi, lom ḱo monē seriva mehōdahis

benemadluho sën lo yah vu alam-deneḱo-seriveng hir ggev los alam-teta, ⁴genër bē, “Sa hevongŋŋāa nipaya! Senër mehō sën nipaya su neggēp vu yi rē lo rangah, bevongin dengis yi menadiiḱ.” Rēḱ denër yah bē, “Su he ngāa rē, gaḱŋŋō hongŋŋāa!” ⁵Lob Yudas pengah monē sēnē ya dub-vabuung-böp ayo, log to meya vaku kwa bediḱ.

⁶Lob alam-deneḱo-seriveng hir ggev depatu monē seriva sēnē raḱ, rēḱ denër bē, “Monē hel ḱōḱ sēnē, om hil su ayoh vu bē ḡetunḡ na geving Anutu yi monē seriveng rē!” ⁷Lob denër ḡaḡek ti venuh, lob debaḡo dob len ti vu mehō sën nesemu dēḡ lu ngāa raḱ ngāḡek lo raḱ monē sēnē, in bē dedev alam-yu-ngwē hir heljēḡḡ dōḱ. ⁸Om sën denër dob len ti sēnē arē nebē Dob-hel-ḱōḱ, meneggēp nebē saga begwēbeng. ⁹Lob ḡaḡek sën Anutu vong verup mehō-nenër-ḡaḡek-rangahsën Yeremia avi wirek lo anon raḱ. Sën nēr bē, “Alam Israel denër vorot bē rēḱ degevonḡ monē seriva mehōdahis ti benemadluho in mehō los arē sēnē, lob deḱo monē sën deggoin raḱ in bē debaḡo yi jaḱ aḡi, ¹⁰bedebaḡo mehō sën nesemu dēḡ lu ngāa raḱ ngāḡek lo yi dob len ti raḱ, yoh vu ḡaḡek sën Anutu nēr vu sa lo.”

Rom Ti Sën Tu Kiap Böp Lo Pilatus Loḱ Tepēḱ In Yesu
(*Mk 15:2-5; Lk 23:3-5; Jn 18:33-38*)

¹¹Devarah Yesu ya kiap böp mala, lob loḱ tepēḱ in yi bē, “Alam Yuda hir mehō-los-bengō hong-a?” Loḱ Yesu nēr yah bē, “Genër ya meyoh vu!” ¹²Lob alam-deneḱo-seriveng hir ggev los alam-teta denër ḡaḡek raḱ yi, rēḱ su nēr ḡaḡek ti loḱ yah rē. ¹³Nebē saga lom Pilatus nēr vu yi bē, “Maḱ su gengō ḡaḡek pin sën denër raḱ hong-ē rē?” ¹⁴Rēḱ Yesu su nēr ḡaḡek ti loḱ yah rē, lom kiap böp kwa ya ngahi.

Kiap Böp Pilatus Nēr Bē Dengis Yesu Jaḱ Ḳelepeḱo
(*Mk 15:6-15; Lk 23:13-25; Jn 18:39-19:16*)

¹⁵Alam Yuda hir Buk-ggōksën-yi* lob hir aggata neggēp nebē sēnē: Neyoh vu nḡebek pin, og kiap böp nevongŋŋāa ḱarabus ti ti vēr. Bē alam detahi mehōti arē, og Pilatus nelēēin mehō timu saga neyah vu sir. ¹⁶Vu buk saga mehōti nedo ḱarabus, arē nebē Barabas, galam pin denḡo bengō bē mehō nevun alam kwaj. ¹⁷Lob alam ngahiseḱē yam desupin sir, lob Pilatus loḱ tepēḱ in sir bē, “Ham vongin mehō ngwē tena bē sa ḡaḱo yi bër nōḱ vu ham-a? Barabas, ma Yesu sën denenër arē nebē Kerisi* lo?” ¹⁸In yō raḱ ni rot bē alam-deneḱo-seriveng ahēj nevongŋŋāa medenelē Yesu paya, besën devo yi loḱ ya nema.

¹⁹Lob Pilatus raḱ nedo yi sēa-ḡaḡek-yi in bē gengō yi ḡaḡek, rēḱ venē vongŋŋāa ḡaḡek ya vu yi bē, “Su gwevongŋŋāa ti vu mehō niröp saga, in sa halē pesepsën raḱ yi gwēbeng, lob sa newaḡ raḱ rot.”

²⁰Loḱ alam-deneḱo-seriveng hir ggev los alam-teta deloḱ alam ahēj bedetahi ya vu Pilatus bē dēēin Barabas bër vu sir gengis Yesu menadiiḱ.

²¹Rëk kiap böp Pilatus loḵ tepëk yah vu sir bë, “Ham vonḡin mehö luu sënë ngwë tena bë sa ḡaḵo bër nöḵ vu ham-a?” Loḵ denër yah bë, “Barabas!” ²²Rëk Pilatus loḵ tepëk yah vu sir ggökin bë, “Om sëḵ ḡevonḡ nabë va vu Yesu, mehö sën denenër yi nebë Kerisi* lo?” Lom detahi yah bë, “Ḡengis yi jaḵ na ḵelepeḵo*!” ²³Loḵ Pilatus loḵ tepëk bë, “In va? Mehö sënë vonḡ va paya?” Rëḵ detahi niwëëḵ rot bë, “Ḡengis yi jaḵ na ḵelepeḵo*!”

²⁴Lom Pilatus raḵ ni bë su debë nengaj vu yi ḡaḡek rë, ḡaḵ newaj raḵ ḡebeḡö böpata vonḡin berup. Om ḵo bël beripek nema raḵ alam pin malaj ḡenër bë, “Bë ham ngis mehö niröp sënë menadiiḵ, og su degwa negḡëḡp vu sa rë! Ḡaḵ ham nḡo ham nḡaa!”

²⁵Lob alam pin detahi yah bë, “Degwa yö ḡëḡp vu he los he mewis!”

²⁶Lob Pilatus lëëin Barabas yah vu sir. Log nër balam-beḡö-yi deveek Yesu ḡedeḵo medeya in dengis yi jaḵ na ḵelepeḵo*.

Alam-beḡö-yi Denër Pelësën Raḵ Yesu

(Mk 15:16-20; Jn 19:2-3)

²⁷Kiap böp yi alam-beḡö-yi deḵo Yesu loḵ ya kiap böp yi begḡanḡ sën denenër arë nebë Prëtoryam lo, log desupin alam-beḡö-yi yu böpata pin ya detetup yi. ²⁸Lob dekah yi tob vër, ḡederöp röpröp ḵöḵ ti loḵ yah yi medetahu mehö-los-benḡö raḵ yi. ²⁹Debuu agḡis nigḡin ḡḡin tahu alam-los-benḡöḡ hir madub ḡedetunḡ raḵ yu, ḡedevo nḡesinḡ loḵ nema vesa, log deneyun lusej vu yi ḡedepelë yi bë, “Alam Yuda hir mehö-los-benḡö hongḡ, mehö böp los ḡayehenḡ!” ³⁰Ḡedepesuv nyëḡ ḵos raḵ yi, ḡedevo nḡesinḡ vër bedesis yu raḵ. ³¹Depelë yi ḡgovek, log dekah tob sënë vër in yi, ḡederöp yö yi tob loḵ yah yi, ḡedeḵo yi bedeya in dengis yi jaḵ na ḵelepeḵo*.

Desis Yesu Raḵ Ya Ḵelepeḵo

(Mk 15:21-32; Lk 23:26-43; Jn 19:17-27)

³²Deya lob detöḵ vu alam Kurene ti, arë nebë Simon. Lob denër niwëëḵ bë, “Kwerë ḵelepeḵo*!” ³³Lob ya deverup ḵedu ti arë nebë Golgota. Arë sën degwa nebë ‘Nyëḡ-yuseḡë’. ³⁴Lob desarömin marasin nimenḡëës ving wain bedevo vu Yesu in bë nanum. Lob tep besegḡi rëḵ nilëlin gesu num rë. ³⁵Desis yi raḵ ya ḵelepeḵo* ḡgovek, log yom detë ḡelönḡ mahen teka la in bë ḡooḡin sir ti ti jaḵ bedegeḵo yi tob. ³⁶Ḡgovek log medo denemalajin yi. ³⁷Lob dekevu yi ḡaḡek sën mehönön denër raḵ yi lo raḵ negḡëḡ ḵelepeḵo* yu nebë:

ALAM YUDA HIR MEHÖ-LOS-BENḠÖ YESU SËNË.

³⁸Log desis alam-beḡö-hodeḵ luu raḵ ḵelepeḵo* ving. Ngwë nare ḡḡëḡp nema vesa ḡengwë nare ḡḡëḡp nema ḵëḡ. ³⁹Lob alam sën deneyah ḡedeneyom lo denenër pelë raḵ yi ḡedenevarah nemaj vu yi ⁴⁰ḡedenenër

bë, “Honḡeḡ-o! Ġenër bë kwevoh Anutu yi dub-vabuung-böp na, geḡedev nah buk löö mu lo, om ngo ḡedok vu honḡ! Bë Anutu Nalu honḡ, og ngo ḡeduk vu ḡelepeḡo* meḡenam!” ⁴¹Log alam deneko-seriveng hir ggev losho alam-horek-yi ving alam-teta denenër pelë raḡ yi nebë saga ving. ⁴²Denenër bë, “Nelok vu alam, gaḡ su yoh vu bë yö dok vu yi rë! Alam Israel hir mehö-los-bengö! Nabë dëëin ḡelepeḡo* geduk menam, og mëm rëḡ hil ḡevonḡ geving yi. ⁴³Nevonḡ ving Anutu? Om nabë Anutu ahë ving yi yönon, og nam dok vu yi! In nër bë Anutu Nalu yi.” ⁴⁴Lob alam-beḡö-hodeḡ luu sën desis luho nare Yesu vahi vahi lo denër pelë raḡ Yesu ving nebë saga.

Yesu Diik Ya

(Mk 15:33-41; Lk 23:44-49; Jn 19:28-30)

⁴⁵Log hes vuheng raḡ, log malakenu lok beyoh vu dob pin beya meto 3 krök sehuksën.

⁴⁶Lob dus raḡ in bë 3 krök lob Yesu nḡeḡ böpata bë, “*Eli, Eli, lama sabaktani?*” Sënë degwa nebë, “O sa Anutu, sa Anutu, nebë va sën gwevuu sa ya-ë?” ⁴⁷Lob alam sën denare dus vu yi lo vahi denḡ lob denër bë, “Mehö sënë netahi Elia!” ⁴⁸Log pevis besir ti seröḡ beya meḡo ngaa ayo sovinsën sën nedo lok loo lo ti, bedaḡoo luḡ wain ahëḡḡin sën arë nebë vineḡḡa lo geduu ya vetii nḡesinḡ, gevo ya verup lok Yesu avi in bë sesuvin. ⁴⁹Rëḡ sir vahi denër bë, “Ḡenaköök ḡehil ḡalë rë, nabë Elia rëḡ nam dok vu yi ma rëḡ nama?” ⁵⁰Rëḡ Yesu nḡeḡ böpata ḡḡökin log lëëin anon ya.

⁵¹Lob pevis betob böp sën neruu dub-vabuung-böp ayo vabuung lo kweḡ raḡ luu ḡḡep vavu beya metök ahu. Log dob ḡḡee ḡeḡelönḡ böp böp deḡo. ⁵²Gebedub avi tateḡin yi ḡAnutu-yi-alam sën dediik ḡḡovek lo nḡahiseḡë vesaj lok, bedekedi raḡ los navij dahis. ⁵³Dekedi raḡ lok mëm Yesu kedi raḡ yah ḡḡökin, log mëm to deyam medelok ya nyëḡ vabuung Yerusalem. Balam nḡahiseḡë delë sir. ⁵⁴Log mehö neḡin alam-beḡö-yi ving yi alam-beḡö-yi sën medo denëḡin Yesu lo denḡ ḡejemapi ḡḡee, gedelë ngaa vahi nebë saga, lob ḡenuj verup, gedenër bë, “Yönon rot! Mehö sënëḡ Anutu nalu yi!”

⁵⁵Lob avëḡ sën denetamuin Yesu vu Galilea bedeyam in bë dedok vu yi lo nḡahiseḡë denare ading teka bevare denelë. ⁵⁶Sir ti arë nebë Maria vu Magdala. Log Maria ngwë sën Yakobus lu Yosep ataj. Log avëḡ ti sën Sebedi nalu luho ataj.

Debë Yesu Navi Lok Ḡelönḡ Len

(Mk 15:42-47; Lk 23:50-56; Jn 19:38-42)

⁵⁷Log sehuk luḡ lob mehö-los-bengö-ḡḡoreksën ti vu Arimatea beverup. Arë nebë Yosep. Yiḡ Yesu yi hur maluh ti yi ving, bemedo nesepa lok Yesu

yi gägek. ⁵⁸Ya verup beloḵ tepēḵ vu Pilatus bē geḵo Yesu nihel. Lob Pilatus nēr bedevo vu yi. ⁵⁹Lob Yosep ḵo nihel bebom loḵ tob veroo mewis ti. ⁶⁰Log ya mebe loḵ ya yō yi bedub mewis sēn nahēn denesap loḵ ḡelōng meris lo. Log tetolin ḡelōng böpata ti ḡḡerin avi. Vong ḡgovek log ya. ⁶¹Lob Maria vu Magdala luho arē ngwē denedo bemedo malaj neya waak bedub saga.

Alam-begö-yi Ggëp Denegin Bedub

⁶²Buk sēn alam Yuda denero sir in bē dega nos Buk-ggöksēn-yi* lo ḡgovek ya geheng to, loḵ mēm alam-deneḵo-seriveng los alam Parisai* yah denēr vu Pilatus bē, ⁶³“Mehö böp! He kwamin nevo gägek sēn mehö gägek kuungsēn saga nedo mala vesa genēr lo bē, ‘Buk löö na govek rē, loḵ sēḵ kedi jak nah!’ ⁶⁴Om ḡenanēr bedegeḡin bedub avi noh vu buk löö. In rēḵ yi hur maluh degodeḵ yi na gedenanēr vu alam nabē kedi raḵ ḡḡokin vu bedub. Lob gägek kuungsēn vu tamusēn rēḵ kesuu sēn muḡinsēn.” ⁶⁵Lom Pilatus nēr vu sir bē, “Ham ḡweḵo alam-begö-yi la in degeḡin, beham behii bedub avi niwēēk ata!” ⁶⁶Lob ya dekepa bedub avi niwēēk gedejegwi ḵele niḡegwi* teka raḵ ḡelōng nenga ya vetii waak avi ving, gedetunḡ alam-begö-yi medo denegin.

Yesu Kedi Raḵ ḡḡokin

(Mk 16:1-10; Lk 24:1-12; Jn 20:1-10)

28 ¹Lob Buk-sewahsēn-yi* ḡgovek ya, geheng to loḵ Soda monbuk, lob Maria vu Magdala luho Maria ngwē kedi deya in bē degelē bedub. ²Lob pevis bejemapi ḡgee böpata, in Mehöböḵ yi angēr ti vu yaḡek meluḵ yam tetolin ḡelōng vēr in waak avi geraḵ nedo. ³Mala netum nebē davēs, geyi tob veroo meris nebē beggob. ⁴Alam-begö-yi sēn denegin bedub lo delē, lom ḵenuj verup in yi, benij loḵ ti nebē alam-diiksēn. ⁵Rēḵ angēr nēr vu avēh luho bē, “Melu su ḡöneng! Seraḵ ni bē melu yam nesero Yesu, mehö sēn desis yi raḵ ḵelepeḵo* lo. ⁶Rēḵ mu su neggēp sēnē rē! Gaḵ kedi raḵ yoh vu sēn nēr wirek lo! Om melu nam ḡwelē nyēḡ sēn neggēp loḵ veseveng lo. ⁷Log melu nah mena pevis, bena nanēr vu yi hur maluh lo nabē kedi raḵ ḡḡokin vu bedub bemuḡin meya distrik Galilea, geham rēḵ na ḡwelē yi vu sagu. Yiḵ senēr vu meluu ḡgovek saga!”

⁸Lob avēh luho deggöneng rot, rēḵ kwaj vesa böpata, lob pevis beluho deserög bedeneyah in bē denanēr vu yi hur maluh lo. ⁹Loḵ Yesu tōḵ vu luho vu aggata benēr bē, “Monbuk!” Lob luho deya dus vu bedepetev medeneggēp gedejom loḵ vaha medeḵo arē raḵ. ¹⁰Lob Yesu nēr vu luho bē, “Melu su ḡöneng! Melu nah mena nanēr vu arig lo nabē dena distrik Galilea, lob rēḵ degelē sa ḡep sagu.”

Gägek Raḵ Alam Sēn Denegin Bedub Avi

¹¹Avēh luho nahēn deneyök aggata galam-begö-yi sēn denegin bedub lo deyah medeya nyēḡ böḵ Yerusalem pevis bedenēr ngaa pin sēn tōḵ vu

sir ggëp bedub lo vu alam-deneķo-seriveng hir ggev. ¹²Lob alam-deneķo-seriveng hir ggev ving alam-teta bedevengwëng räķ ġaģek ti, lob devo monë ngahiseķë vu alam-begö-yi saga, ¹³gedevo ķoo vu sir bë, “Ham na nanër nabë sënë, ‘Yi hur maluh deyam buk, gehe hëp yiing, log deggodeķ ya.’ ¹⁴Lob nabë kiap böp genģo ġaģek sënë, og he rëķ semu ġaģek vu yi, lob su rëķ gevonģ ġaģek vu ham rë.” ¹⁵Nebë saga lob alam-begö-yi deķo monë geya devonģ yoh vu ġaģek sën alam Yuda hir ggev denër vu sir lo. Lob ġaģek sënë ya meyoh vu alam Yuda pin, lob nahën denesepa loķ hir ġaģek sënë bedenenër nebë sënë rot begwëbeng.

Yesu Vo Huk Vu Yi Hur Maluh

(Mk 16:14-18; Lk 24:36-49; Jn 20:19-23; Sn 1:6-8)

¹⁶Log hur maluh nemadluho-bevidek-ti lo detetuu aggata medeya Galilea, beya deverup ķedu sën Yesu nër tato vu sir lo. ¹⁷Lob delë Yesu, lob depetev medeneggëp loķ vaha gedekö arë räķ, rëķ sir vahi kwaj luu luu. ¹⁸Lob Yesu yam dus benër ġaģek vu sir bë, “Anutu vo niwëëķ pin vu sa bë sa ġegin yaģek los dob. ¹⁹Om ham na gwevonģ mehönon pin denatu sa hur maluh los avëh. Lob ham jipeķ sir jaķ Ama arë, geNalu arë, bAnon Vabuung arë. ²⁰Log ham tahu sir doķ ġaģek pin sën sa netateķin vu ham lo in desepa doķ. Ham gwengö rë! Serëķ medo geving ham noh vu buk pin rot bedob los yaģek hir buk govek na.”